༄༅། །ཕྱག་ཆེན་སྨོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ་
ཀུན་གྱིས་གོ་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་བཟང་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བགྱིའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་གསལ་བཏབ་སྟེ་གསན་པར་གནང་བ་ཞུ། དེ་ལ་གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཀརྨ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་ངེས་དོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཞུ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་རེད།

༡ ཕྱག་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་བཤད།

སྤྱིར་བཏང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་མཁས་པ་སོ་སོའི་འགྲེལ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་རེད།

སྤྱིར་བཏང་གི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་དང་། སྔགས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན། འདི་འདྲས་བྱས་ནས་འགྲེལ་ལུགས་ཁྲུངས་གཏུགས་ས་འདྲ་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་པོ་ཞིག་བཤད། དེའི་ཐོག་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཡོང་དུས་ཐུན་མོང་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་པ་བཤད་སྟངས་ཤིག་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་མེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྦྱར་ནས་ཟབ་མོ་ནང་གི་དོན་རྣམ་ཤེས་ཆེན་པོ་བྱས་སྟངས་ཤིག་བཅས། རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་འདུག །ཡིན་ན་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་དང་། ཁམས་དང་༑ དབང་པོ་དང་། མོས་པ་དང་བསྟུན་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཐུན་མོང་གི་སྒོ་ནས་འདི་འདྲས་བཤད་ཡོད་དུས། ཐ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི། སྤྱིར་བཏང་གི་དབུ་མའི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟངས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཕབ་སྟངས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་ཟེར་ནས་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་སྤྲོས་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་ནང་གི་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མེད་དགག་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཆ་རྐྱང་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་ཆ་ལ་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལ་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་གསལ་འདི་ཡེ་གདོད་མ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རང་ཆས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། རང་ཆས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་ཡང་རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་རང་སྣང་ལ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་དང་། རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ན་ཡང་དོ་

ཟིན་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ངོས་ཟིན་ན་ཡང་དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་མ་ཐུབ། བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁོ་རང་གཞུང་ནང་ནས་བཤད་བསྟོད་ཡག་གི་ཁོ་རང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་འདིའི་སྟེང་ལ་བཙན་ས་ནས་མ་སོང་ན་ཡང་ཟིན་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད་ཟེར་ནས། དང་པོ་འཁོར་བའི་འཁྲུལ་ཚུལ་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད། བར་དུ་ལམ་ལ་གནད་དུ་སྨིན་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་སྟངས་ཐོག་ནས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་ཡོད་དུས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་བཏང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འདིའི་མཐར་ཐུག་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདི་ལས་ཁྱད་པར་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དོན་དམ་ཁོ་རང་ངོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་མ་རེད་དེ། དོན་དམ་པ་གདན་ལ་ཕབ་ཡོད་དུས་ཕབ་སྟངས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་འབྲས་བུ་ཁོ་རང་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་འདི་འདྲས་བཤད་བསྟོད་པ་རེད་འདུག །

འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་ཡག་གི་ཚིག་གི་འགྲེལ་བཤད་འདི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་ཡོད་དུས་ང་རང་ཚོ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་རང་གི་འབངས་ལ། དཀའ་ག་རེ་བསྒྲོས་པའི་བྱ་བ་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་བཀའ་ཤོག་བྱས། བཀའ་ཤོག་གི་འོག་ལ་རྒྱལ་པོས་དོན་གྲུབ་རྒྱབ་ནས། རྒྱ་རྒྱབ་ནས་བཀའ་འདི་མར་འབངས་ལ་བཏང་ཡོད་དུས་འབངས་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འདི་ལས་མི་འདའ་བར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་འདི་ལས་ཕར་མི་འདའ་བར་བྱས་ནས། ནང་དོན་ག་རེ་ཡོད་པ་འདི་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལས་ཀ་འདི་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདིའི་དཔེ་འདི་སྦྱར་ཡོད་དུས། ད་ལྟ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡི་དབྱིངས་ལས་མ་འདའ་བའམ་འདིའི་ངང་དུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་ཕར་འདའ་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་ཕར་མ་འདའ་བའམ་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་ཕར་འདའ་ས་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་རྒྱ་འདི་འདྲས་འབྱུང་བ་རེད། ཕྱག་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཟུར་ཚིག་གི་ཚིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་སཾསྐྲྀ་ཏའི་སྐད་ནང་ལ་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། ཆེན་པོ་ཟེར་ཡག་འདི་གང་ལྟར་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་། གང་ལྟར་ནང་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་ངང་ལས་ཕར་མ་འདའ་བའམ་འདིའི་ནང་ལ་ཡོད་བསྟོད་པ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་ཆེན་པོ་ཟེར་ཡག་འདི་རྫོགས་ཆེན་སྐབས་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་བཤད་བཤད་སྟངས་འདི་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བ་གཅིག་པ་འདྲ་པོ་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་ཚིག་གི་འགྲེལ་བཤད་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།

དོན་དག་འདི་གཞིའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁོ་རང་འོག་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་དམིགས་བསལ་འགྲེལ་བཤད་མི་དགོས་པ་བྱས།

སྨོན་ལམ་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་སྨོན་ལམ་རྒྱབ་ཡག་རེད། བདག་དང་གཞན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི

ནང་ནས་ཆཤད་བསྟོད་ཡག་གི་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་མཚོན་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ། ངེས་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་ཁོ་རང་འབྲས་བུ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་ཡག་ལ་སྨོན་ལམ་རྒྱབ་པས་ན་སྨོན་ལམ་ཞེས་ལབ་པ་རེད༑ དེ་ཡང་འབྲི་གུང་གི་ཕྱག་ཆེན་ལྔ་ལྡན་གྱི་ནང་ལ།

ཚོགས་གཉིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ། །
སྨོན་ལམ་གྱིས་བྱི་དོར་མ་བྱས་ན། །
དགོས་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བས། །
རྗེས་བསྔོ་བ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཟེར་ཡག་འདི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་བསགས་ན་ཡང་། དེ་ལ་སྨོན་ལམ་ཞིག་མ་རྒྱབ་ན་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ནས་ཆཤད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཞེས་ཆོས་སྐུ་སྐབས་ནས་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུའི་སྐབས་ནས་ཆཤད་བསྟོད་ཡའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན། འཐོབ་བྱ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཐོབ་ཡག་ལ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད་འདུག །འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྨོན་ལམ་འདི་མཐུ་བཙན་པ་ཡིན་པ་དང་༑ སྨོན་ལམ་འདི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་བསྟོད་པ་ཡིན་དུས། སྨོན་ལམ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ་ཟེར་ནས་ཐ་སྙད་སྦྱར་དགོས་པ་རེད་འདུག །
བཞུགས་སོ། །

ཀ། སྨོན་ལམ་འགྲུབ་ཕྱིར་ཡུལ་ཁྱད་འཕགས་ལ་རྣམས་དཔང་པོར་གསོལ་བ།

ན་མོ་གུ་རུ།

བླ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

བླ་མ་རྣམས་དང་ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ། །
ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས། །
བདག་ལ་བརྩེར་དགོངས་བདག་གི་སྨོན་ལམ་རྣམས། །
ཇི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་མཐུན་འགྱུར་བྱིན་རླབས་མཛོད། །

༡ ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ།

བླ་མ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་དེ། འདི་དང་པོ་དེ་ལ་དྲན་གསོ་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱས་པ་རེད། དྲན་གསོ་བྱེད་ཡོང་དུས་དང་པོ་དེ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཐུན་མོང་ལ་ཕྱིའི་སྐྱབས་འགྲོ། ནང་གི་སྐྱབས་འགྲོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་གསུམ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཕྱིའི་སྐྱབས་འགྲོ་དེ་ལ་ལམ་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས།

ལམ་དུ་འགྱུར་བ་དམ་པའི་ཆོས། ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་དགེ་འདུན་ཟེར་ནས་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཐུན་མོང་བ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནས་བཟུང་སྟེ་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་གནས་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ལུགས་སྲོལ་འགོ་བཙུགས་ནས་བཟུང་སྟེ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བར་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱིའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཁས་ལེན་སྟངས་དེ་ལ་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྱང་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ནང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་སློབས་ཡོད་དུས་ནང་གི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཐོག་ལ་སྔགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་དུས་བླ་མ་དང་། ཡི་དམ་དང་། མཁའ་འགྲོའམ་བླ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར་ན་ཡང་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། གང་ལྟར་ནང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར་ནས་འདི་འདྲ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་གསང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་བཞག་ཡོད་དུས་རྩ་དང་། རླུང་དང་། ཐིག་ལེ་གསུམ་ལ་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་རྩ་དག་པ་སྐུ། རླུང་དག་པ་གསུང་། ཐིག་ལེ་དག་པ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་ནས། གང་ལྟར་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་གསུམ་པོ་འདི། དག་ཡོད་དུས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རོལ་པ་འདི་བཤད་ནས། རྩ་དང་རླུང་དང་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་གནད་དང་འབྲེལ་ཡོད་དུས་སྐུ་གསུམ་གྱི་རོལ་པ་ཆ་ཚང་ཞིག་བཤད་བསྡད་ཡོད་རེད། འོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར་ནའང་འགྲིག་གི་འདུག ། གསང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར་ནས་ཀྱང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ནས་དེའི་སྐབས་ལ་གཙོ་བོ་འདི། བླ་མ་རྣམས་དང་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་ནང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ཐུན་མོང་བ་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ནང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ནང་ལོག་ལ་ཕྱིའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཚང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ཡང་ཕྱིའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ནང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་དེ་སོ་སོ་བའམ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན་མི་འགྲིག་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་གི་ལྡོག་པའི་ཆ་ནས་ཐ་དད་ཡོང་གི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་ཡོད་དུས་བླ་མ་རྣམས་དང་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་བླ་མའི་ནང་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་གསུམ་ག་ཚང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་བླ་མའི་ནང་ལ་ཚང་དགོས་ཀྱི་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བླ་མ་རྣམས་དང་ཞེས་མང་ཚིག་གིས་སྒྲ་སྦྱོར་ཡོད་དུས་རང་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་སེམས་དོན་མན་ངག་ཁ་ཐུག་ལ་བསྟན་མཁན་དེ་ལ་རྩ་བའི་བླ་མ་ཞེས་ལབ་པ་རེད།

༣ མཚོན་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བླ་མ།

ཆོས་བྱིན་རླབས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་འདི་ལ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་འདི་སྐབས་ལ་རྩ་བའི་བླ་མ་ལ་བཞག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། དེའི་ཞོར་ལ་དྲིན་དང་ལྡན་པའི་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་ཡོད་དུས་བླ་མ་རྣམས་དང་ཞེས་ལབ་པ་རེད། མཚོན་བྱ་དོན་དམ་པའི་བླ་མ་དེ་ཡང་མཚོན་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བླ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ཡང་ང་རང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་ཐུན་མོང་དུ་བླ་མ་བསྟེན་ཟེར་ཡག་འདི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་དམ་པའི་གདམས་ངག་ཐོབ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་ཐོབ་ནས་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་ནས

མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་བླ་མ་འདི་མཇལ་བའམ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་བླ་མ་དེ་ཐོབ་ཐུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་བླ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མཚོན་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བླ་མ། ང་རང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ།

དང་པོ་ང་རང་ཚོ་ལས་དང་པོ་པའི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་རེད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡོང་དུས། རིམ་པས་རིམ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དེ་མཇལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དང་པོ་བླ་མ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བླ་མའམ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཇལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བླ་མ་དེ་ལ་བསྟེན་ནས་སྣང་བ་བརྡ་ཡི་བླ་མ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སློབ་སྦྱོང་དམ། ཉམས་ལེན་བྱེད་ཡོང་དུས་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་སྣང་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྣང་བ་ག་རེ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལོག་པར་སྣང་བ་ག་རེ་ཤར་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བླ་མའི་ངོ་བོ་ལ་ཤར་བ་རེད། བླ་མའི་ངོ་བོར་ཤར་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བརྡ་དང་། ཕྱིའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་དང་། ཕྱིའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་གྲོགས་ལ་སླེབས་ནས་ཉམས་ལེན་ཡར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་ཡག་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་གྲོགས་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་ཁོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་ཚུལ་ཕྱིའི་བརྡ་དང་། ཐབས་དང་། མན་ངག་ལ་སོགས་པ་དང་། ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ལ་སེམས་དོན་གྱི་མན་ངག་དེ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་ཡག་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་གཅིག་པ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྣང་བ་བརྡ་ཡི་བླ་མ་ཟེར་ཡག་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཟེར་ན་ཡང་འཁྲིག་གི་འདུག །གང་ལྟར་རིག་ཚོར་དང་། རིག་པ་དང་། དབང་ཤེས་དྲུག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའམ། གང་ལྟར་ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡང་སྣང་བ་བརྡ་ཡི་བླ་མའི་ནང་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། སྣང་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་འདིའི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པ་དེ་མ་ནོར་བ་ཞིག་ལ་རབ་ཏུ་རྟོགས་ཡོང་དུས། དེ་ཡི་སྟེང་ནས་མཚོན་བྱ་དོན་དམ་པ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༣ མཚོན་བྱ་དོན་དམ་གྱི་བླ་མ།

མཚོན་བྱ་དོན་དམ་པའི་བླ་མ་ཟེར་ཡག་དེ་མཚོན་བྱ་དོན་དམ་གྱི་བླ་མ་དེ་རང་སོ་སོ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱབ་བསྡད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཡོད་བསྡད་པ། དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱབ་བསྡད་པ་དེ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་བསྡད་ཡག་དེ་ངོ་ཤེས་ན་མཚོན་བྱ་དོན་དམ་གྱི་བླ་མ་ཡིན

པ་དང་། ངོ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་དུས་གང་ལྟར་རང་སྣང་དང་རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ནས་འཁོར་བ་ལ་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བླ་མ་ཟེར་ཡག་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒྲ་བཤད་གཉིས་རྒྱབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། བླ་མ་རྣམས་དང་བྲལ།

༤ ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ།

ཡི་དམ་ཟེར་ཡག་དེ་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་རང་གི་བསྟེན་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྡ་དང་། ཐབས་དང་། མན་ངག་ལ་སོགས་པ་འདིའི་ནང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོམ་པ་དང་། ལྷའི་གསལ་སྣང་མ་བྲལ་བའི་ཐོག་ནས་སེམས་དོན་གྱི་མན་ངག་དེ་སེམས་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་ཡག་གི་གྲོགས་བྱེད་མཁན་དེ་ལ་ཡི་དམ་ཞེས་ལབ་པ་རེད་འདུག ཚིག་གིས་སྒྲ་བཤད་ཐོག་ནས་བཤད་ཡོང་དུས། ཡི་དམ་དེ་ལ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།

ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར་ཡག་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་སྔགས་ཀྱི་ནང་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་བཅུ་ཟེར་ཡག་ཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ཉིད་བཅུའི་ནང་མཚན་ནང་ལ་གཙོ་བོ་འདི་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར་ནས་བཤད་བསྟད་ཀྱི་ཡོད་རེད། གཙོ་བོ་འདིའི་ནང་གི་རང་བྱུང་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་བསྟད་པ་འདི་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར་ནས་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་སྒྲ་བཤད་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར་ཡག་འདི་ཀུན་རྫོབ་སྐབས་ལ། དང་པོ་རང་གི་ལྷ་བསྒྲུབ༑ དེ་ནས་ལྷ་འདི་བསྒྲུབས་ཡོང་དུས་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་ལྷ་འདིའི་གནས་ལུགས་དང་། རང་གི་གནས་ཚུལ་གཉིས་པོ་འདི་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་ཡོང་དུས་རང་ལྷ་འདིའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་རྟོགས། དེ་འདྲ་རྟོགས་ཡོང་དུས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་འོད་གསལ་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་བསྟད་པ་དེ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་བསྟད་པ་དེ་རང་གི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲའི་བརྡ་དང་། ཐབས་དང་། མན་ངག་ལ་སོགས་པ་རིམ་པས་ཡོང་ཐུབ་ཡག་གི་གཞི་འདྲ་པོ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་ལབ་པ་རེད་འདུག །ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ། ལྷ་ལ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཞེས། ལྷ་ཟེར་བའི་དེ་སྐབས་ལའང་མཁའ་འགྲོ་དང་ཆོས་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་ག་རེ་བསྡུས་ན་ཡང་བསྡུས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། རྩ་བ་གསུམ་ཚ་ཚང་འདི་ནང་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།

༥ དུས་གསུམ་དུས་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པ།

ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས། །ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པ་དང་། དུས་གསུམ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ང་རང་ཚོ་ལས་དང་པོ་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་དོན་དམ་ལ་ཕྱོགས་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་པ་རེད། དུས་གསུམ་དེ་ཡང་དུས་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་རེད། དུས་གསུམ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དུས་གསུམ་དུ་ཞེན་པའི་བློ་ཡོད་ན་མི་འགྲིག་པ་རེད། ཕྱོགས་ཀྱང་ཕྱོགས་བཞི

དང་༑ ཕྱོགས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་བརྩིས་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པ་རེད་དེ། ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཉམས་ལེན་སླ་ཐབས་ལ་དགོངས་ནས་ཕྱོགས་བཅུར་གྲངས་བཞག །དུས་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཟེར་ཡག་འདྲ་པོ། དུས་གསུམ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་རྣམ་གྲངས་ཐོག་ནས་འདི་འདྲ་བཞག་དགོས་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི། ལས་དང་པོ་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པ་རེད།

དོན་དམ་པ་ལ་དུས་གསུམ་འདི་ཡང་དུས་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད་འདུག ། ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས། །རྒྱལ་བ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་དང་། དེའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲས་གཙོ་བོ་འདི་སྐབས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་སེམས་བཞག་དགོས་པ་རེད། ཕྱིར་བཏང་སྐུའི་སྲས་དང་། གསུང་གི་སྲས་དང་། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཐུགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཡང་དེ་ནས་སོ་སྐྱེ་བྱང་སེམས་དང་། འཕགས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་དགོས་ཡག་རེད་བཞག ། སྨོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ། སྨོན་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་ཡོད་དུས། ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བཀོད་ཡག་འབྲས་བུ་ལ་ཁས་བླངས་པ་དང་། འདིའི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་ཉམས་སུ་བླང་ཡག་འདི་སྨོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་ཆ་ཤས་ཡོད་དུས་སོ་སྐྱེའི་བྱང་སེམས་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྟོགས་ཡོད་བ་འདི་འཕགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། གཉིས་ཀ་ཡང་འདི་ནང་ལ་བསྡུས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། སྲས་དང་བཅས་པ་དང་། འདི་ཐམས་ཅད་བླ་མ་དང་། ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ། ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་····· དགོངས་ཞེས་ལབ་པ་རེད།

བདག་ལ་བརྩེར་དགོངས། བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་སོ། །བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་མ་རྟོགས་པ་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཉི་མ་དང་ཉི་མའི་འོད་ལྟ་བུ་དང་། མེ་དང་མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་མེད་པས་ཁྱབ་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་རང་སྣང་ལ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ། རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བྱས་ནས། གང་ལྟར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་ཕར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ནས། ལམ་ཡང་དག་པའི་སྟེང་ལ་སླེབས་མ་ཐུབ་པ་རེད། ལམ་ཡང་དག་པའི་སྟེང་ལ་སླེབས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། དེ་འདྲའི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་གྱུར་ཟིན་པ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྩོན་ས་ཟིན་ཟིན་པ་རེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྩོན་ས་ཟིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་རང་དོན་དགོངས་ས་མེད་པ་རེད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་དུས། ད་རེས

བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟ་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱག
རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་བྱུང་ན་སྟན་ཐོག་འདི་ཉིད་ལའམ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཐུབ་ཡག་དང་། དེ
ལྟར་མ་བྱུང་ན་ཡང་བར་དོའམ་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཆད་ནས་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་ཐུབ་ཡག་གི་ཐུགས་བསྐྱེ་བ་་་
ཆེན་པོས་དགོངས་སོགས་མཛོད་ཅེས་ཞུ་བ་གསོལ་འདེབས་ཞུས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །བདག་ལ་ཐུགས
བསྐྱེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་ལ། ཐུགས་བསྐྱེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་པའི་གཞི་འདི་དགོངས་བྱ་འདི་གང་འདྲ
ཞིག་ལ་དགོངས་དགོས་རེད་ཟེར་ན། བདག་གི་སྨོན་ལམ་རྣམས་བདག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ་རྣམས
གསོལ་བ་ཇི་ལྟར་བཏབ་པའམ་སྨོན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་མཐུན་འགྱུར།

༦ མཐུན་འགྱུར་མཛད་པར་སྨོན་པ།

མཐུན་འགྱུར་ཟེར་དགོས་ཡག་གི་ཚིག་འདིས་རྟ་བ་གཞི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་རྟོགས་ཡག་རང་ལ་རག་ལས
ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་བླ་མས་མར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁ་ཐུག་ལ་སྤྲོར་བཏང་གི་གོ་བས་རྟོགས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི
འགྲེལ་བཤད་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་ཡག་འདི་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི
ཐབས་ལ་ལམ་གང་དང་གང་ལ་བསྟེན་དགོས་པ། གཉེན་པོ་གང་དང་གང་ལ་བསྟེན་དགོས་པ། ལམ་གྱི
རིམ་པ་ཇི་དང་ཇི་ལྟ་བ་ལ་བསླབ་དགོས་པ་འདི་གསུངས་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་དངོས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི
སྟེང་ལ་སྒོམ་རྒྱབ་ནས་འདིའི་སྟེང་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡག་འདི་རང་རང་སོ་སོས་བྱེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས།
བླ་མས་སོགས་པ་བྱས་ནས་རྟོགས་ཡོང་ཡག་མེད་པ་རེད། རང་གི་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན
ནའང་བྱིན་རླབས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཟེར་ཡག་འདི་རྟེན་འབྲེལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ།
གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་མཐུན་འགྱུར་ཐོག་ནས་ཡང་རོགས་པ་གནང་
ཐུབ་ཡག་འདི་འདྲ་ཡོད་ས་རེད། ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་རོགས་པ་གནང་མཁན་རང་ཡང་དང་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི
གནས་ལུགས་རྟོགས་ཟིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་རང་ཚོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་འདོད་ཡོད་ངེས་ཀྱི་་་
གང་ཟག་གིས་སྨོན་ལམ་རྒྱབ་ཡོད་དུས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ར་དང་མ་སོང་ན་ཡང་འཕྲོད་བྱས་ནས་ཕྱག
རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་ཡག་ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་མཐུན་འགྱུར་བྱིན་རླབས
མཛོད༏ ཇི་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཡའི་མཐུན་འགྱུར་བྱིན་རླབས་མཛོད། རྟ་བ་རང་སོ་སོའི་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད
པའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལམ་ཡང་དག་པར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ
ལས་བཟློག་ནས་ལམ་ཡང་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ནུས་པ་ལ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་།
དེ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་གྱི་བྱིན་རླབས་གནང་རོགས་གནང་
ཞེས་ཞུ་བ་རེད་འདུག །

ཁ སྤྱིར་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བ།

བདག་དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

བསམ་སྦྱོར་རྣམ་དག་གངས་རི་ལས་སྐྱེས་པའི། །
འཁོར་གསུམ་རྟོག་མེད་དགེ་ཚོགས་ཆུ་རྒྱུན་རྣམས། །
རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་གྱུར་ཅིག །

བདག་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གཞན་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་རྣམ་དག་དང་། སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ལབ་པ་རེད།

༡ བསམ་སྦྱོར་རྣམ་དག

འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ལ་སྦྱིར་བསམ་པ་ཟེར་ཡག་འདི་ཐེག་ཆེན་སྐབས་ནས་སྙིང་རྗེ་གཙོ་བོར་བཞག་དགོས་པ་རེད། སྙིང་རྗེ་དང་གཅིག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས། སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞག་དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ནང་ལ།
བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིས། །
བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །
དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །
ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། །
གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །
ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིས་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ནས་འཐོབ་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ན། འདིའི་རྩ་བ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། འདི་འདྲ་འཐོབ་ཡའི་རྩ་བ་རྒྱུ་ལ་བསླབ་དགོས་པ་རེད། འཐོབ་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་ཐོབ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཐོབ་བྱེད་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཐོབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཐོབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་དུས། འཐོབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་རང་གང་གིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་འཐོབ་བྱ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞིག་ལ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་རེད། འདི་འདྲའི་ཐོབ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། འདིའི་རྩ་བ་འདི་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རེད་ལབ་པ་རེད།

༢ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་འདི་སྐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་གཙོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྨོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་ནང་

ལ་སྨོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་མ་རེད། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མ་གཏོགས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སྨོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་གཙོ་བོ་སྤྱོད་འཇུག་མཁན་པོའི་ལུགས་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆགས་ཡོང་དུས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནང་ལ་སྨོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་ཆགས་ཡོང་བ་ཡིན་དུས་འདི་ཡི་ནང་ལ་འཐད་ཡོད་རེད།

འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟེར་ཡག་འདི་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐལ་པ་མང་པོའི་མཐའ། བསྐལ་པ་མང་པོའི་རྒྱུན་དང་། འགྲོ་བ་མང་པོའི་མཐའ། རང་གི་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བསླབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ལ་དཀའ་སྣང་དང་། འཚེར་སྣང་མེད་པ། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་དང་ཕ་མ་གཅིག་པའི་བུ་ནང་བཞིན་གྱི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་པས་རང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བས་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་གི་ཡོད་རེད།

འདི་ཆགས་ཡོང་དུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་ལ་བཞག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚན་ཉིད་པ་འདི་ལ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་བཏགས་པ་བ་གཅིག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་ནང་ལ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་བྱང་སེམས་བཏགས་པ་བར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རང་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་བྱང་སེམས་བཏགས་པ་བ་བཞག་ཡོད་རེད། འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་འདི་ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་ཡིན་དུས་ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་འདིའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་རེད། ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། མཐར་ཐུག་གི་འཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་འབྲས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ངོ་མ་གང་གིས་ཐོབ་མཁན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། དངོས་རྒྱུ་འདི་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

༣ ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟེར་ཡག་འདི་བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྗེའི་བློ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་འབྲེལ་བསྟུད་པའི་བློ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས༑ དེ་ལྟ་བུ་འཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གོ་འཕང་དངོས་གནས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། གང་རེད་ཟེར་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ

དམིགས་པའི་བློ་འདྲ་པོ་འདིག་རེ་རེད་ཟེར་ན། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་དང་འགལ་ཟླ་ཡོད་མ་རེད། འདི་དང་འགལ་ཟླ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ཡུམ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ལ་འདི་རེད་འདུག་ག །འདི་ཡིན་དུས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ནང་ལ།

བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །
ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཚར་གཅོད་མིན། །
ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །
དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །

ཞུགས་ཡོད་དུས་བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་འདི་མ་རིག་པ་དང་འགལ་ཟླ་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག །གཉིས་སྣང་གི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ཡོད་དུས་འགལ་ཟླ་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འདིའི་འགལ་ཟླ་ཆགས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདིག་རེ་རེད། གཟུང་འཛིན་གཉིས་རེད། གཟུང་འཛིན་ཡང་གང་ལས་འབྱུང་ཟེར་ན། རྩ་བ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་དུས་འདིའི་རྩ་བ་བཅད་ཡག་ལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དགོས་རེད། འདི་འདྲ་ཞུགས་ཡོད་དུས་དེ་སྐབས་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ནང་ཞུགས་བསྟོད་ཡག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟེར་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ ་ ་ ་ ་སེམས་ལ་ཞུགས་དགོས་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཡིན་པ་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱས། རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། རིའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་གཅིག་དང་། ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཟེར་ཡག་འདིག་རེ་རེད། སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཞུགས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ༔ ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་རེད། འདིའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་རེད། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་རེད། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་འདི་གཡོག་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་འདི་སྤང་བར་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་རེད། སྙིང་རྗེ་ཟེར་ཡག་འདི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་འདིའི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གཉིས་སྤང་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པ་འདི་སྙིང་རྗེ་བྱས། དེ་ནས།

ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། །
གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །

གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཟེར་ན། གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཟེར་ཡག་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཟེར་ཡག་འདི་གཞི་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་བསྒོམས་ནས་ཞུགས་ཡོད་དུས། འཁོར་

བའི་རྩ་བ་འདི་བདག་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད། བདག་འཛིན་འདི་དང་དངོས་འགལ་གང་རེད་ཟེར་ན༑ བདག་འཛིན་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་རེད། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་འདིའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ག་རེ་ཟེར་ན༑ དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དངོས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་འགལ་ཟླ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། བདག་འཛིན་རེད། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་འདི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་མ་བསྟེན་པ་ལ་བདག་འཛིན་སྤང་ཐབས་མེད་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པ། ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ནས་བཤད་བསྡད་པའི་འབྲས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡི་རྩ་བ་འདི་ག་བ་བཞག་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞག་ཡོད་རེད།

འདིའི་རྒྱུ་ག་རེ་ཟེར་ན་སྙིང་རྗེ་རེད། འདི་ཡི་རྒྱུ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཡ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད༎ དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་འདིའི་སྐབས་ལ་བསམ་པ་རྣམ་དག་ཟེར་ཡག་འདི། གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ་གཉིས་ལ་བཞག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེ་ལ་བཞག་དགོས་པ་རེད་འདུག །དག་པ་རྣམ་དག་འདི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རེད། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདི་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་དགོས་པ་རེད། དེའང་དང་པོ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟེར་ཡག་གི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཡག་འདི་ཡང་གཙོ་བོ་འདི་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་འདིའི་སྐབས་ལ་ཡང་འཁོར་གསུམ་རྟོག་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༨ སྦྱིན་པ་དང་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

འདི་ཡིན་དུས་སྤྱིར་བཏང་གི་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་༑ ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་རྗེས་ཟིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་རྗེས་ཟིན་ཡོད་དུས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྟོང་ཡོད་དུས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་སྟེང་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྟེང་ལ། འདི་གསུམ་གྱིས་རྗེས་ཟིན་པ་ཞིག་ཆགས་སོང་ན། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྟོང་མ་ཐུབ་ན་ག་རེ་ཆགས་པ་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟེར་ནས་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཐ་སྙད་འདི་འདྲ་སྦྱར་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་ཟེར་ཡག་འདི་སྦྱོར་བ་ཡང་གཙོ་བོ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལབ་ཡོད་དུས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་བྱའི་ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་འདི་ལ་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྗེས་ཟིན་དགོས་ཀྱི་རེད། འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས་སྦྱིན་པ

བཏང་བ་ཡིན་ན། འདིའི་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་རྩ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་རྩ་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བམ་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད། འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་དགོས་ཀྱི་རེད། འདི་ལབ་ཡོད་དུས་སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་ལབ་པ་རེད། བསྡུས་ཡོད་དུས་བསམ་པ་རྣམ་དག་འདི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་༑ སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་འདི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། འདི་བཞག་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཡང་བསམ་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཟེར་ཡག་འདི་རྣམ་པར་དག་ཡག་འདི་ཡང་། སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡང་དཔེར་ན། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ལ་ཡིན་ན་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ནི། དཔེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་མ་རེད། རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་རེད། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་མ་རེད། རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་ས་དང་པོའི་འཕགས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། འདིའི་སྐབས་ལ་རྣམ་དག་ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་གཙོ་བོ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བཞག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་་་རེད་འདུག །རྣམ་པར་དག་ཡག་འདིའི་ཚེ་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་ཡག་དང་། སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་དག་ཡག་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་པོ་ཟུང་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ཞིག་རེད་དགོས་ཀྱི་མ་གཏོགས། བསམ་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཟུར་གཅིག་ལ་བཞག །སྦྱོར་བ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཟུར་གཅིག་ལ་བཞག་ནས་འདི་གཉིས་ཁག་ཁག་ཉམས་སུ་ལེན་ན་རྣམ་དག་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། རྣམ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་ཡག་ལ་བསམ་པ་རྣམ་དག་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོགས་བྱ་ས་དང་པོ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་་་་་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དྭངས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་རྣམ་དག་འདི་ས་དང་པོ་ལ་བཞག

༥ བསམ་སྦྱོར་རྣམ་དག་གི་དཔེ།

དཔེ་འདི་ག་བ་བཞག་པ་རེད་ཟེར་ན། དཔེ་འདི་གངས་རི་ལ་བཀོད་པ་རེད། འདི་འདྲའི་བསམ་པ་རྣམ་དག་དང་༑ སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་གི་དཔེ་འདི་གངས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། གངས་རི་ལས་ག་རེ་བབས་པ་རེད་ཟེར་ན། གངས་རི་ལས་ཆུ་རྒྱུན་བབས་པ་རེད། འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་གངས་རི་ལས་ཆུ་རྒྱུན་བབས་ནས་ཆུ་རྒྱུན་འདི་རྒྱ་མཚོ་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། འདི་མ་གཏོགས་འགྲོ་ས་མེད་པ་རེད་འདུག །འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་བསམ་སྦྱོར་རྣམ་དག་གི་གངས་རི་ལས་ག་རེ་སྐྱེ་བ་རེད་ཟེར་ན། འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཆུ་རྒྱུན་འབྱུང་བ་རེད་ལབ་པ་རེད། རྒྱུ་བསམ་སྦྱོར་རྣམ་པར་དག་ཚར་ན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་

མེད་པའི་དགེ་ཚོགས་མ་ཡོང་རང་ཡོང་ཆགས་བསྟུད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༦ འཁོར་གསུམ་དམིགས་བཅས་དང་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར།

དེ་ཡང་འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད། དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་སྒྲུབ་མཁན་རང་། བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དགེ་བ། དེ་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཡུལ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདི་གསུམ་ཡང་སྣང་ཙམ་དང་། གྲགས་ཙམ་དང་། རིག་ཙམ་དང་། གསལ་ཙམ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་ཙམ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་དམ་པ་ལ་ཡུལ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་ ་ ་ ་ ་ བསྟུད་པའི་ཆོས་ཤིག་མེད་པ་འདི་ལ་མེད་པར་རྟོགས་པ། མེད་པ་ཙམ་མ་རེད། མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བཞག་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད།

འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད། འཁོར་གསུམ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཟེར་ཡག་མི་འདུག །གང་འདྲའི་སྦྱིན་པ་ཞིག་བཏང་ན་ཡང་སྦྱིན་པ་བཏང་མཁན་དང་། གཏང་རྒྱུའི་སྦྱིན་པ་དང་། གཏང་བའི་ཡུལ་གསུམ་ག་ཡང་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས༑ ཞེན་པ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས། མཚན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཏང་བ་ཡིན་ན་འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཆགས་པ་རེད། འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་རྟོག་པ་མེད་པ་འདི་ག་རེ་ལ་བཞག་པ་རེད་ཟེར་ན། འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་བཞག་དགོས་པ་རེད། འདིའི་མཁྱེན་པའམ་འདིའི་ལྟ་བ་ལ། འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་ཚོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཟིན་ཟིན་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ན། འཁོར་གསུམ་རྟོག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད་པའི་དགེ་བས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྩ་བ་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། མདོ་སྡུད་པའི་ནང་ལ།

སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་ཟེར་ཡོད་དུས་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྦྱིན་པ། དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་ཟེར་ཡོད་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཟེར་པའི་སྐབས་ལ་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཟིན་ཟིན་དུས་འཁོར་གསུམ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ངེས་པར་དུ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་ ཡོད་རེད། འདིས་ཟིན་མ་ཟིན་ན། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཆགས་པ་རེད། འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མི་ཐུབ་པ་རེད་འདུག་ག །འོ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད་པའི་དགེ་ཚོགས་ཆུ་རྒྱུན་རྣམས། འདི་འདྲའི་གདངས་རི་ལས་བསམ་སྤྲོར་རྣམ་པར་དག་པའི་གདངས་རི་ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བའི་ཚོགས་འདི་ག་རེ་འཁོར་གསུམ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཞིག་རེད།

༨ སྐུ་བཞི་འཐོབ་པར་སྨོན་པ།

འདིའི་ཚུ་རྒྱུན་རྣམས་ག་བ་འགྲོ་གི་རེད་ཟེར་ན། རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལ་འཇུག་གི་རེད་ལབ་པ་རེད་འདུག །ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཟེར་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྐུ་གསུམ་ནང་ལ་སྐུ་བཞི་བསྡུ་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་འདིའི་སྐབས་ལ་སྐུ་བཞི་གསུངས་པ་རེད། གསལ་བའི་ཆ་དང་། སྟོང་པའི་ཆ་གཉིས་དབྱེ་བ་བྱས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡང་ཆོས་སྐུ་ལ་དེ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ལ་གསལ་ཆ་ལ་ཆོས་སྐུ་བཤད། སྟོང་ཆ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་བཤད་ཡོད་རེད་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལ། འོ་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་འཇུག་འགྱུར་ཅིག །དེ་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་ལ་འཇུག་མཁན་སུ་ཡིན་ཟེར་ན། ང་རང་རེད་པ། ང་རང་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་གསར་དུ་བསྒྲུབ་ཡོད་དུས་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད།

འདི་བཤད་ཡོད་དུས་དོན་དག་འདི་ཐེག་པ་དམན་པ་ཉན་ཐོས་པ་འདྲ་པོ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་རྣམ་དག་ཡོད་རེད། ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་དག་པ་བདེན་བཞི་ལུགས་འབྱུང་དང་། ལུགས་ལྡོག་གི་ཐོག་ནས་བསྟན་ཡོད་དུས་བདེན་བཞི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ་སྤྲངས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་རེད། ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པ་ཡིན་དུས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་མཐར་ཐུག་སྐུ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་འཇུག་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་རེད། འཇུག་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ག་རེ་རེད། སྦྱོར་བ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་རྩ་བ་སྟོན་དུ་ག་རེ་སོང་བ་རེད་ཟེར་ན། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལྟ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་འདི་ཡི་དགེ་བའི་ཚོགས་མཐའ་དག་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་མེད་པས་རྫིས་ཟིན་ཡོད་དུས་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་འགྲོ་གི་རེད། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་གི་ཡོད་ས་རེད། རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞིའི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་འགྱུར་ཅིག །

ག ཐུན་མོང་ལམ་གྱི་རྟེན་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྨོན་པ།

ཇི་སྲིད་དེ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྲིད་དུ། །
སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བའི་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཡང་། །
སྡིག་དང་སྡུག་བསྔལ་སྒྲ་ཡང་མི་གྲག་ཅིང་། །
བདེ་དགེ་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །

དུས་ཇི་སྲིད་དེ་ལྷ་བུའི་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞིའི་གོ་འཕང་ཐེར་ན་ཡང་འགྲིག་གི་འདུག །དེ་ལྷ་བུའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ལ་ཐེར་ན་ཡང་འགྲིག་གི་འདུག །རྒྱུ་འབྲས་གང་ལ་སྦྱར་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད་ས་རེད། འབྲས་བུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཞི་ལ་སྦྱར་ནའང་འགྲིག་གི་འདུག །རྒྱུ་བསམ་སྦྱོར་རྣམ་དག་ལ་སྦྱར་ནའང་འགྲིག་གི་འདུག །གང་ཡང་རུང་བ་དེ་ལྷ་བུམ་ཐོབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་དེ་ལྷ་བུ་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་མ་ཐུབ་པའམ་དེ་ལྷ་བུ་བཙན་ས་ཟིན་མ་ཐུབ་པ། འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་མ་ཐུབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་སྐྱེ་བ་འདི་དང་། སྐྱེ་བ་གཞན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་གནས་གང་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཡང་གང་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ཡུལ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་སྡིག་དང་སྡུག་བསྔལ་སྒྲ་ཡང་མི་གྲག་ཅིང་རྒྱུ་སྡིག་པ་མ་བྱེད་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་སྒྲ་ཡང་གྲགས་ཀྱི་མ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས། སྡིག་སྡུག་སྒྲ་ཡང་མི་གྲགས་ཤིང་། བདེ་དགེ་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །སྡིག་པ་ཡང་མིང་ཙམ་དུ་མ་གྲགས་པ། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མིང་ཙམ་དུ་མ་གྲགས་པ་ལབ་པ་རེད་འདུག །སྡིག་དང་སྡུག་བསྔལ་སྒྲ་ཡང་མི་གྲགས་ཤིང་། །བདེ་དགེ་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །རྒྱུ་དགེ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་རྒྱུ་དགེ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་བསྒྲུབས་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ལྷ་བུ་ཡོད་པའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །འདི་སྨོན་ལམ་རེད་བཞག །

༨ ཐུན་མིན་ལམ་གྱི་རྟེན་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྨོན་པ།

དལ་འབྱོར་མཆོག་ཐོབ་དད་བརྩོན་ཤེས་རབ་ལྡན། །
བཤེས་གཉེན་བཟང་བསྟེན་གདམས་པའི་བཅུད་ཐོབ་ནས། །
ཚུལ་བཞིན་བསྒྲུབ་ལ་བར་ཆད་མ་མཆིས་པར། །
ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དམ་ཆོས་སྤྱོད་པར་ཤོག །

ཅེས་ཐུན་མོང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་དང་པོ་དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་རེད། དལ་བ་བརྒྱད་དང་། འབྱོར་པ་བཅུ་ཚང་བའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་དང་། དལ་འབྱོར་མཆོག་ཐོབ་དེ་དལ་འབྱོར་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཐོབ་པ་དང་༑ དལ་འབྱོར་མཆོག་ཐོབ་པའི་སྟེང་ལ་ཡང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ག་རེ་དགོས་རེད་ཐེར་ན། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། ཤེས་རབ་གསུམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༡ དད་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ།

དད་པ་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྱིར་བཏང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། དད་པ་ཟེར་ཡག་དེ་ཡང་། རྒྱུད་བླ་མ་ནང་ལ།

རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །

དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །

ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །

ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པའི་དད་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལ་དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ཟེར་ཡག་འདི་ང་རང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་དང་། གྲུབ་མཐའི་འཛིན་སྟངས་བྱེད་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཡོད་དུས་རྩ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ནས་དད་པ་བྱེད་ཡག་འདི་དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ཟེར་གྱི་རེད། འདི་ལྟ་བུ་ཐར་པ་རྣམ་དག་སྒྲུབ་ཡག་ལ་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཡིན་པ་རེད། ཐར་པ་རྣམ་དག་བསྒྲུབ་ཡག་ལ་ག་རེ་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དགོས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་སྤྱིར་བཏང་དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་མ་རེད། ཕན་ཐོགས་ཡོད་རེད། དགེ་བའི་རྩ་བའི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཞིག་བཞག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་པ་སྐྱེ་ཡག་ལ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་འབྱེད་ཤེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་འདི་འདྲའི་བློ་གྲོས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་བཏང་ནས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དོར་ཤེས་པ་བྱེད། ཆོས་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡར་བླང་ཤེས་པ། འདི་འདྲའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཡང་གཞན་ལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རང་གི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཐུའམ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་འདིས་དཔྱད་ཡོད་དུས་དེ་ལ་ཡང་ངེས་ཤེས་འབྲང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

ངེས་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་འབྲང་ཡག་ལ་ཚད་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཚད་མ་འདི་ཡང་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་གནོད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་མ་གནོད་པ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ཡིད་ཆེས་ཚད་མས་མ་གནོད་པ་དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་རེད། དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་ཐོག་ནས་རང་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་འདོད་པའི་དད་པ་སྐྱེས་ན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་ཤེས་འབྲང་གི་རེད། ངེས་ཤེས་འབྲང་དུས་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཤེས་འབྲང་ཟེན་པའི་རྟོགས་བྱའི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འཕོ་འགྱུར་འགྲོ་ཡག་མེད་པ་རེད་འདུག ། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དད་ཟེར་ཡག་འདི་དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་ལས་ལྷག་པའི་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཙོ་བོ་བཤད་པ་རེད། དད་པ་ཟེར་ཡག་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པའི་སྤྱིར་དད་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་།

དད་པ་མེད་པའི་མི་རྣམས་ལ། །
དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །
ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལ། །

སྨྱུ་གུ་སྔོན་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་དད་པ་མེད་ན་འདིའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་······
གསུངས་པ་རེད། ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལ་སྨྱུ་གུ་སྔོན་པོ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་ལྟར་དུ་དད་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་
འཇིག་རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་རྩ་བསྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དགེ་རྩ་སྐྱེ་
ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་དང་པོ་དད་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

༢ བརྩོན་འགྲུས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ།
དེ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཟེར་ཡག་འདི།
བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྤྲོ་བ་འོ། །
གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་གང་དག་དགེ་བའི་གནས་ལ་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་སྤྲོ་བས་འཇུག་པ་གཅིག་ལ་
བརྩོན་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། དེའང་བརྩོན་ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་རྟོགས་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་ཡི་ལྟ་བ་ལ་སྤྲོ་བས་འཇུག
འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡོད་དགོས་པ་རེད་འདུག །དེའང་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས
མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོ་དམིགས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ཡང་
རང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད།
དེ་ཡིན་དུས་ཐེག་ཆེན་ལ་མི་འཁྲིག་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
དམིགས་རྣམ་གཙོ་བོ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་རྣམ་བྱེད་དགོས་པ་རེད། འདིའི་
ཆེད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་རེད།
བརྩོན་འགྲུས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་དུས་བརྩོན་འགྲུས་ངེས་པར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པར། འཇུག་པའི་ནང་ལ།

ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་འགྲོ་ཞིང་། །
བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ། །
ཞེས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡི་རྩ་བ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་བརྩོན་འགྲུས།

༣ ཤེས་རབ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ།
དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཟེར་ཡག་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།
མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཡོན་ཏན་ནི། །
ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན། །
དེ་ལྟར་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །
ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ། །
ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཟེར་ཡག་འདི་མཐོང་བ་ཚེ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་། མ་

མཐོང་ཚེ་ཕྱི་མའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ག་རེ་ལ་རག་ལས་པ་རེད་ཟེར་ན། ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད། ཤེས་རབ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཐུབ་ཡག་ཡོད་མ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཤེས་རབ་ཟེར་བ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།།

ཤེས་རབ་ལ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཉིས་ཀ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཡོད་པ་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཤེས་རབ་ཟེར་ཡག་འདི་ཤེས་རབ་དངོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་ཟེར་ན། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། བདག་འཛིན་དེའང་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཀ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཤེས་རབ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་པ་བཅུ་ཚང་བའི་ཐོག་ལ་དད་བརྩོན་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ། དེ་ནས་དད་པ་ཡང་ཡོད། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་ཡོད། ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད། དེ་ནས་བསྡད་བསྡད་ན་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

༩ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ངེས་པར་དུ་བསྟེན་དགོས་པ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཅིག་ངེས་པར་དུ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་འདུག་གོ། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་བཤེས་གཉེན་བཟང་བསྟེན་ལབ་པ་རེད་འདུག །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་བསྟེན་པ། བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་བསྟེན་ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་བཟང་པོ་ཟེར་ཡག་འདི་འདྲ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ཡིན་ན་མི་འགྲིག་པ་རེད།། འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་བསྟེན་པ་ཟེར་ཡག་འདི།

རྟག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། །
ཐེག་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག །
སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་བཏང་ངོ་། །

ཞེས་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཚང་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་བསྟེན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་ངེས་པར་དུ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པར་གསུངས་པ་རེད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྙེན་པར་བྱ། བཀུར་བར་བྱ། གསུངས་པ་རེད། བསྙེན་བཀུར་བཟང་པོས་བསྟེན་དགོས་པ་རེད་འདུག །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་བསྟེན། བཤེས་གཉེན

བཟང་པོ་བསྟེན་ཐེར་ཡག་འདི་ཡང་བཤེས་གཉེན་དང་པོ་རང་གིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཕྱེ་ཤེས་ནས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་ཐེར་མཁན་འདི་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་་་བཤེས་གཉེན་རེད། འདི་འདྲས་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཕྱེ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། འདི་ཕྱེ་མ་ཤེས་ཡོད་དུས་ལམ་ལོག་པ་ལ་ལམ་ཚད་མར་གཟུང་བཞག་ན་དཔེ་བསག་གི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟོན་ཤེས་མཁན། ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་ཤེས་མཁན། དེ་གཉིས་ཁག་ཁག་ཕྱེ་ཤེས་མཁན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཕྱེ་ཤེས་པ་ལ་དང་པོ་བཤེས་གཉེན་ཁོ་རང་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་བསྟེན། ཞེས་རང་ཡང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་ངེས་ཤེས་དང་། ཚད་མ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྐྱེས་ཡོད་མཁན། གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱེ་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་མཁན་ཞིག་དགོས་པ་རེད་འདུག །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་བསྟེན་པ། བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་ལ་བསྟེན་ཙམ་བྱེད་ན་ཡང་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། འདིའི་མདུན་ནས་གདམས་པའི་བཅུད་ཐོབ་དགོས་པ་རེད།

༥ གདམས་ངག་སྙིང་པོ་ཐོབ་དགོས་པ།

གདམས་པའི་བཅུད་ཐེར་ཡག་འདི། སྤྱིར་བཏང་གདམས་པའི་བཅུད་བཤད་ཡོད་དུས་གདམས་ངག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྙིང་པོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་རེད་ལབ་ཡོད་དུས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་གཙོ་བོ་གོ་བསྟོད་་་པ་རེད་འདུག །འདི་ཡིན་དུས་སྤྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ལ་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་ཡོད་རེད། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཡག་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་དོན་མེད་པའི་གཏམ་དང་། དོན་མེད་པའི་ཚིག་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཡག་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་བ་རྒོད་ཚང་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་ཡིན་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་འདི་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་བཅུད་སྐྱེ་ཐུབ་ཡག་གི་སྨྲོ་བ་དང་འདི་འདྲའི་འདུན་པ་ཡོད་ན། གདམས་པའི་བཅུད་ལ་ཞེ་དྲག་གལ་ཆེན་པོ་རེད་གསུངས་པ་རེད་འདུག །བཅུད་ཐེར་ན་སྙིང་པོ། སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐེར་བའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་མ་དགོས་པ། འདི་འདྲ་བྱས་ནས་ཁ་ཐུག་ལ་གསེར་དངུལ་སྤྲོད་ཡོད་བ་ལྟ་བུ་ལས་དང་པོ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་ལས་དབང་པོ་ཅིག་ཅར་བ་ཐེར་དགོས་རེད་པ། ཅིག་ཅར་བའི་བློ་ངོར་འདྲ་པོ་དང་། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོན་པོ་འདི་ཚོ་ཡིན་ན་ནི། དལྟ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས

པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་མ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་ནི། དང་པོ་ལྷ་བའི་སྔོ་འདོགས་བཅད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ནང་ལ། དང་པོ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བསྟན། དེ་ནས་མདོ་སྡེ་པ་བསྟན་དགོས་པ་དང་། འདིའི་རྗེས་སེམས་ཙམ་པ་བསྟན་དགོས་པ་རེད། འདི་ཡི་རྗེས་སུ་དབུ་མ་པ་བསྟན། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་སྔགས་བསྟན་དགོས་པ་རེད།

སྔགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཀུན་ཤེས་ནས། །

དེ་རྗེས་ཀྱི་ཡི་རྡོ་རྗེ་བསྟན། །

ཞེས་ཤཔད་ཡོད་དུས་འདིའི་རྗེས་ལ་རྒྱས་པ་ཞིག་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཤཔད་ཡོད་དུས་ཁོ་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་འདི་གྲུབ་མཐའ་གང་འདྲ་ཡོད་པ་འདི་ནང་བཞིན་བྱེད་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་རེད་འདུག་མ་གཏོགས། ཡང་ཁ་ཐུག་ལ་ལྟ་བ་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མ་དགོས་པ་འདི་འདྲ་རེད་མི་འདུག །
བདག་དང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཚོ་ཡག་པོ་ཤེས་ནས་དེའི་སྟེང་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ། དེ་ནས་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་འགྱུར། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ལ་སླེབས་དགོས་པ་རེད་འདུག་ག །

༨ ལྟ་ཐོག་ནས་སྒོམ་པ་བཙལ་བ།

ཡིན་ན་ཡང་སྤྱིར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས་སྒོམ་པ་བཙལ་བ་དང་། སྒོམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་བཙལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཤེས་རབ་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྐྱེས་སྟོབས་སྦྱང་སྟོབས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བསྡད་མཁན་གང་ཟག་དབང་པོ་ཡང་རབ་ཡིན་ན་ནི། སྒོམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་བཙལ་ཐུབ་པ་རེད་འདུག །སྒོམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་བཙལ་ཐུབ་པ་རེད། མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་ལ་ཡོད་རེད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཆེ་འདི་ལ་སློབ་སྦྱོང་མ་བྱེད་ན་ཡང་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་བཅིངས་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོང་མཁན་གྱི་རིགས་འདི་བླ་མ་ལ་མོས་གུས་དང་། དད་པ་དང་། དག་སྣང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། མར་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། བར་དུ་ང་རང་འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བློ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བྱུས། དེ་ནས་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་བཅིངས་ནས་དེ་འདྲ་བྱེད་བསྡད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དངོས་གནས་དྲང་གནས་གྲུབ་མཐའི་ཁ་འཛིན་གྱི་འདི་འདྲའི་སློབ་སྦྱོང་ཤུགས་ཆེན་པོ་མ་བྱེད་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཚེ་གཅིག་ལ་ཐོབ་བསྡད་མཁན་འདི་འདྲ་··· ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་གསུངས་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྒོམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་བཙལ་བསྡད་པ་འདྲ་པོ་མཐོང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་དབང་པོ་རིམ་གྱིས་པ་འདི་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བའི་ལུགས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ལྟ་ཐོག་ནས་སྒོམ་བཙལ་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་དུས་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་སྒོམ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་མ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྒོམ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་དང་པོ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་སྔོན་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནས་བཟུང་ནས་ཡ་གི་དབུ་མའི་བར་དུ་ཤཔད་བསྡད་ཡག་གི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་ཆ་ཚང་སྔོན་དུ་སོང་།

འདིའི་རྗེས་ལ་མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་དོན་འདྲ་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་ནང་ལ་བཤད་བསྟོད་ཡའི་མན་ངག་གི་ཉམས་སུ་ལེན་ཡོད་དུས་གདམས་པའི་བརྒྱུད་ལབ་པ་རེད་འདུག །

༤ གདམས་ངག་སྙིང་པོ་རྟོགས་དགོས་པ།

གདམས་པའི་བརྒྱུད་ཐོབ་ནས། གདམས་པའི་བརྒྱུད་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་གྱི་མ་རེད། འདི་བསྒྲུབ་དགོས་པ་རེད། འདི་མ་བསྒྲུབ་ན་ཕན་གྱི་མ་རེད། གོ་ལོ་ཐོས་ལོ་ཙམ་ལ་བཞག་བཞག་པ་ཡིན་ན། འདིས་ཕན་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་ནས་ཁ་ནས་བཤད་བསྟོད་ན་ཕན་གྱི་ཡོད་མ་རེད། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཟེར་ནས་ཁ་ནས་བཤད་བསྟོད་ན་ཕན་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ཁོ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཛིན་སྣང་དངོས་འགག་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་འཛིན་པ་དང་དངོས་སུ་འགག་བའི་ལྟ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་མྱོང་ནས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་གྲུབ་མཐའི་ནང་གི་ཁས་ལེན་གྱི་འཛིན་མཚམས་དང་། ཁས་ལེན་གྱི་ཚད་དང་། དེ་ཙམ་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་གྱི་ཡོད་ས་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས།

ལྟ་བ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། །
ཁ་ལྟ་རྒྱུད་པར་འཆོར་ཉེན་གདའ། །
དོན་ལ་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་ན། །
ཚིག་གིས་བདག་འཛིན་གྲོལ་བ་མེད། །

གསུངས་པ་རེད། ལྟ་བ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ན་གང་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་གཅིག་མ་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཡག་འདི། སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་མ་ལེན་ན་ཁའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་པ་ལ་ཤོར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འདི་འདྲ་མ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ལ་ག་རེ་དགོས་རེད་ཟེར་ན། དོན་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་དགོས་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་རེད། དོན་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ཟེར་ཡག་འདི་དོན་ལ་རང་གི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་དགོས་ཀྱི་རེད་པ། རང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་དགོས་པ་རེད་འདུག །དེ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟ་བུ་རེད་ཟེར་ནས་བསྟན་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲིག་པ་རེད་འདུག །

འདི་ཡིན་དུས་རང་གིས་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་དགོས་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ཚིག་ཙམ་གྱིས་བདག་འཛིན་གྲོལ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཚུལ་བཞིན་གྲུབ་ཟེར་ཡག་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། མངོན་པ་མཛོད་ནང་ལ།

ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །
སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །

ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་དང་པོ་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་བྱེད། དེ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པའི་ཐོག་

ནས་ཐོས་བསམ་ཡང་དག་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱེད། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད། སྒྲུབ་ཟེར་ཡག་འདི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་སྟོན་དུ་སོང་བའི་གྲུབ་དོན་འདི་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ་ཚུར་སྦྱར་བ་ཡིན་པ་རེད༏ ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པ་རེད། ཆོས་དང་གང་ཟག་སོ་སོར་མ་སོང་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ནང་ལ་སྤང་བླང་གི་གནད་ཀ་དང་། ཉམས་སུ་བླང་བྱ་དང་། སྤང་བྱ་ག་རེ་ཞད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕ་གི་དཔེ་ཆ་ནང་ལ་ལྷག་མ་སོང་བ། འདི་རང་རྒྱུད་ལ་ཚུར་གདམས་ངག་ལ་འཆར་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལབ་པ་རེད།

ང བར་ཆད་མེད་པར་དམ་ཆོས་སྒྲུབ་པར་སྨོན་པ།

འདི་ཡིན་དུས་སྒྲུབ་ལ་བར་ཆད་མ་མཆིས་པ། ཡང་དུས་སྙིགས་མ་ལྔའི་སྐབས་སུ་བར་ཆད་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཕྱིའི་བར་ཆད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ནང་གི་བར་ཆད་ཡོད་རེད། ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་བར་ཆད་ཧྲུང་ཧྲུར་འཚུབ་པ་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བར་ཆད་མ་ཡོང་བའི་དོན་དག་ལ། ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཡག་དང་། རང་གི་ཡང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སོང་ན་བར་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་བར་ཆད་ཕར་སེལ་ཡག་ལ་ཡག་ཤོས་འདི་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་ཀྱང་རང་གིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཡག་ཡག་ཤོས་་་རེད་ཟེར་གྱི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་ལ་བར་ཆད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། བར་ཆད་མ་ཡོང་བའི་དོན་དག་ལ་བསམ་སྦྱོར་རྣམ་དག་ལ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་རེད། བར་ཆད་མ་མཆིས་པ།

ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དམ་ཆོས་སྤྱོད་པར་ཤོག །དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པའི་སྐྱེ་བ་འདི་ནས་སྐྱེ་བ་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ལ་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །འདིའི་སྐབས་ལ་དམ་ཆོས་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རང་ལ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །དམ་ཆོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག་གསུངས་པ་རེད་འདུག །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་སྣང་བ་འདི།

ཅ ལམ་རྟོགས་བྱེད་ཤེས་རབ་ལ་སྨོན་པ།

ལུང་རིགས་ཐོས་པས་མི་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ། །
མན་ངག་བསམ་པས་ཐེ་ཚོམ་མུན་ནག་བཅོམ། །
སྒོམ་བྱུང་འོད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ། །
ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་སྣང་བ་རྒྱས་པར་ཤོག །

དང་པོ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། གཉིས་པ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། གསུམ་པ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ།

ཤེས་རབ་གསུམ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའང་དང་པོ། ལུང་རིགས་ཐོས་པས་མི་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ། ། དང་པོ་ཐོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད།

༡ ཐོས་པའི་ཤེས་རབ།

ཐོས་པ་གཏི་མུག་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཡིན། །
རྐུན་པོ་ལ་སོགས་མི་འཕྲོག་ནོར་གྱི་མཆོག །
ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་དགྲ་འཇོམས་མཚོན་ཆ་བཞིན། །
ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་སྟོན་པ་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག །

ཅེས་བཤད་ཡོད་དུས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་གཏི་མུག་གི་མུན་པ་སེལ་བ་ལ་སྒྲོན་མེ་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་༑ རྐུན་པོ་དང་། ཇག་པ་དང་། ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པས་ཁྱེར་རྒྱུ་མེད་པའི་ནོར་གྱི་མཆོག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། མ་རིག་པའི་རྨོངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་མཚོན་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེའང་ཐོས་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནས་གྲོགས་ལ་ཐབས་ཤེས་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་བསྟན་མཁན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཡག་ཤོས་འདི་ཡང་ཐོས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་རེད་གསུངས་པ་རེད། འདི་གསུངས་ཡོད་དུས་ཐོས་པ་ཟེར་མཁན་འདི་ཡང་གཙོ་བོ་ལུང་རིགས་ཐོས་པས་ལབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་དང་། རིགས་པ་གཉིས་ལ་བསྟེན་དགོས་པ་རེད།

འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ལ་གང་འདྲ་བྱེད་ནས་བསྟེན་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། སྤྱིར་ང་རང་ཚོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་སུ་རེད་ཟེར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་གི་ཡོད་རེད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ནང་ལོག་ལ་སྤྲང་བླང་གི་གནད་ཀ་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་རེད། སྤྲང་བླང་གི་གནད་ཀ་མང་པོ་གསུངས་པའི་སྐབས་མ་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་དེ། ཞེས་བཤད་འགོ་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཡ་གི་གཉིས་མེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བར་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཟེར་ན་ཡང་མི་འདུག །མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་སྟངས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ལུང་གྲངས་མང་བ་མང་པོ་ཡོད་རེད། འདི་ཚོ་ཐོག་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་རེད་འདུག །དང་པོ་དེ་ལ་ལུང་ཟེར་ཡག་འདི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡག་འདི་རེད། འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོའི་སྐབས་སུ་དྲང་ངེས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དྲུག་དང་། ཚུལ་བཞིའི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་གྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་འགྲེལ་ཡོད་དུས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་ཡོད་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ལ་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ངེས་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི། དང་པོ་དྲང་ངེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལུང་ལ་ངེས་ཤེས་ཡག་པོ་ཞིག་འབྲང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཡང་མཐའ་དྲུག་ཚུལ་བཞི་གནད་ཀ་འདི་ཚོ་ལ་ཡག་པོ་ངེས་ཤེས་འབྲང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་དང་པོ་རྩ་བ་གལ་ཆེན་པོ་ལུང་ཡིན་པ་རེད།

འོ་ན་ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་བཙལ་ན་འགྲིག་གི་རེད་པས་ཟེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་

བཙོལ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་ནས་ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་བཙོལ་ནས་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། རང་ཡང་འདི་ཡི་སྙིང་ལ་རིགས་པས་འབྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་།

དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
བསྲེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །
ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །
བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །

ཅེས་གསུངས་ཡོད་དུས་ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ཞེད་ཡོད་བའི་སྐབས་སུ་བརྟག་དཔྱད་ནན་ཏན་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་བརྟག་དཔྱད་བཏང་དགོས་པ་རེད་གསུངས་འདུག་ཨ། ང་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ལ་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། ལུང་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ན་མི་འགྲིག་པ། རིགས་པ་ཁོ་ན་ལ་བཙོལ་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་རྩོད་པ་རྒྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་འཁྱེར་ས་ཡོད་མ་རེད། གཙོ་བོ་རང་གི་རིགས་པས་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་བཞག་པའི་ལུང་འདི་གཞིར་བཞག །འདིའི་སྙིང་ལ་རང་གིས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སོགས་མེད་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་བཞག་ནས་འདིའི་སྙིང་ལ་རང་གིས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་འབྲངས་པའི་རིགས་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་རྩོད་ན་ཕ་རོལ་པོ་ལ་རྒོལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་རིགས་པ་གལ་ཆེ་བ་རེད།

རིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བརྟེན་ས་གཞི་གཅིག་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་བརྟེན་ས་གཞི་མེད་ན་ཁུངས་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། ཁུངས་ག་བ་བཙོལ་དགོས་རེད་ཟེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་རེད་འདུག་ག །ང་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པ་ཡང་དག་པར་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་རེད།

ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ག་རེ་བྱེད་ཟེར་ན། མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་རེད། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་རེད་གསུངས་པ་རེད། མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ། འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་མི་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་ཟེར་ཡག་འདི་སྒྲིབ་ཟེར་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་གཙོ་བོ་ཞེད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད་བསམ་བསམ་ཞིག་འདུག །སྤྱིར་བཏང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་གཙོ་བོ་ཞེད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། མི་ཤེས་ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་གཙོ་བོ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ་མི་ཤེས་ཞེས་བྱེད་ནས་མ་རིག་པ་ཞེད་ཡོད་དུས་འདི་སྐབས་ཀྱི་མི་ཤེས་ཟེར་ཡག་གི་མ་རིག་པ་འདི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཅན་གྱི་རྩ་བར་འགྱུར་པའི་མ་རིག་པ་བྱས༑ འདི་ཡིན་དུས་འདི་ག་རེའི་ནང་ལ་བསྡུ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནང་ལ་བསྡུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་མི་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་གྱི་རེད། འདི་ད་ལྟ་གྲོལ་གྱི་རེད་ལབ་པ་མ་རེད། འདི་གྲོལ་གྱི་མ་རེད་པ། ཡིན་ན་ཡང་གྲོལ་ཟེར་ཡག་མ

འོངས་པ་ལ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆགས་ཀྱི་རེད། འབྲེལ་ཡོད་དུས་གོ་བ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་ས་རེད། མི་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ།

༢ བསམ་པའི་ཤེས་རབ།

མན་ངག་བསམ་པས་ཐེ་ཚོམ་མུན་ནག་བཅོམ། །འདིའི་སྐབས་སུ་བསམ་དགོས་པ་རེད། ཐོས་པ་ཙམ་ལ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། ཐོས་དོན་འདི་ལ་བསམ་དགོས་པ་རེད། བླ་མས་མན་ངག་མང་པོ་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། དཔེར་ན་རང་གི་ཐོས་དོན་ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡོད་དུས་གོ་བ་ལོན་ཡག་ཡོད་རེད། གོ་བ་མ་ལོན་པའང་ཡོད་གི་རེད། ད་ག་ནང་བཞིན་གྱི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་གནད་ཀ་ཐབ་མོ་འདི་ཚོ་གོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། འདི་འདྲ་བླ་མ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་ཡོད་དུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མན་ངག་བསྟན་གྱི་རེད། ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་འདི་ཚོ་ཐམས་ཅད་མ་ནོར་བ་འདི་ཚོ་གསལ་ཞིང་གསལ་པོ་བྱེད་ནས་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། མན་ངག་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་ཡོད་དུས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པ་རེད། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཡོད་དུས་ཐེ་ཚོམ་དང་མུན་ནག་བཅོམ་པ་རེད་ལབ་པ་རེད། གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་མིན་ནམ་བསམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཚད་མའི་སྐབས་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མང་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དང་པོ་དོན་མི་འགྱུར་བའི་ཐེ་ཚོམ་ཤུགས་ཆེ་ཡག་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད་རེད། གང་ཙམ་ཞིག་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་བསམ་བསམ་འདྲ་པོ་བྱུང་ན་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་རེད། མིན་ནམ་བསམ་བསམ་འདྲ་པོ་འདི་དོན་མི་འགྱུར་བའི་ཐེ་ཚོམ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་མན་ངག་གིས་བསམ་ཡོད་དུས་བསམ་པས་ཐེ་ཚོམ་འདི་ཡིས་མུན་ནག་བཅོམ་གྱི་རེད། ཐོས་བསམ་གཉིས་འདི་བཞག་པ་རེད།

༣ སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ།

འདི་ཐར་པའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དངོས་རྒྱུ་མ་རེད། ཐོས་བསམ་གཉིས་པོ་འདི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད། དངོས་རྒྱུ་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རང་གིས་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་དངོས་རྒྱུ་འདི། སྒོམ་བྱུང་འོད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ། །ཐོས་བསམ་གཉིས་ལས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། མན་ངག་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མུན་ནག་བཅོམ་པ་དེ་གཉིས་གཞི་ག་བ་སྒྲུར་དགོས་རེད་ཟེར་ན། སྒོམ་བྱུང་རེད། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། སྒོམ་རྒྱབ་དགོས་རེད། སྒོམ་རྒྱབ་ཟེར་ཡག་དེ་ཡང་སྔོར་བཤད་གི་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྙེད་པའི་དོན་དག་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྒོམ་ཞེས་ལབ་པ་རེད།

གོམས་པའམ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྒོམ་ཞེས་ལབ་པ་རེད།
བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་གོམས་པ་ཡིན། །
གོམས་པ་ཀློང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །
ཞེས་གསུང་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་བ་དེའི་སྟེང་ལ་ངེས་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཁ་ཐུག་ལ་དོན་འབྲང་ཐུབ་ཡག་དེ་བསྒོམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །

༨ བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་གོ་བ་ལེན་ཚུལ།

སྒོམ་བྱུང་འོད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ། །བསྒོམས་ནས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བམ་སྒོམ་བྱུང་གི་འོད་ཀྱིས་རང་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ་ལབ་པ་རེད། གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ། སྒོམ་བྱུང་འོད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ་ལབ་པ་རེད། དེ་ཡང་གནས་ལུགས་ཟེར་ཡག་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་རེད། གནས་ལུགས་ཟེར་ཡག་དེ་ལ་གཞིའི་གནས་ལུགས་དང་། ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་ཞེས་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་གནས་ཟེར་ཡག་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་རེད།
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འགྲོ་ཀུན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ། །
གསུངས་པ་ནང་བཞིན་དང་། དེ་ཀ་ནང་བཞིན་གྱི།
རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །
དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །
རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །
རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན། །
ཟེར་ཡག་གི་རྒྱུད་བླ་མའི་སྐབས་ནས་ཞལ་བཤད་བསྟད་ཡག་གི་གང་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཁྱབ་བསྟད་ཡག་དེ་གཞིའི་གནས་ལུགས་རེད།
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ནས་དེ་ལ་གོ་བ་རྒྱབ་སྟངས་མང་པོ་ཡོད་རེད། ལ་ལས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་མཁན་ཡང་ཡོད་རེད། ལ་ལས་ནི། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོ་གཅིག་ལ་བཞག་བསྟད་མཁན་ཡང་ཡོད་རེད། ཡང་ལ་ལས། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཟེར་ཡག་འདི་སེམས་ཅན་མ་འོངས་པ་ལ་གློ་བུར་དྲི་དག་གི་གཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡག་གི་རྒྱུའམ། རིགས་སམ། ཁམས་ཤིག་ལ་གཙོ་བོ་བཞག་ནས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་བསྟད་ཡག་གཅིག །ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་བསྟད་ཡག །ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་བསྟད་ཡག་ཅིག་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གཞི་གནས་དེ་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་རེད།
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ལ། ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་འདྲ། མིན་ནའང་འདྲ། གང་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་

བྱས་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཡག་འདི་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་བསྡད་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་འཁྲུལ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་རེད། སང་ཉིན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་གཞི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་གྱི་སྐབས་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མས་གོས་མ་མྱོང་བ་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ཅན་གྱིས་སྡུག་ཏུ་མ་བཏང་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཟང་དུ་མ་བཏང་བའི་གནས་ལུགས་ཤིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་རང་ཚོ་ཡང་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ཡག་ཡོད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རྩ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུད་བླ་མ་ནས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་རེད་པ།

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། །
སྡུག་ལ་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །
མྱ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། །
དོན་གཉེར་སྨོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་འདི་བཤད་ཡོད་དུས་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ག་རེ་ཟེར་ན། གཙོ་བོ་ང་རང་ཚོའི་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཡག་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ངོ་མ་ཤེས་པ་རེད་མ་གཏོགས་གང་ལྟར་འཁྲུལ་བསྡད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ག་རང་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་རེད། ཡོད་པ་དེ་ང་རང་ཚོའི་ངོ་མ་ཤེས་པ་རེད།

འདི་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་དུས་འདི་ག་རེ་བྱེད་དགོས་རེད་ཟེར་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་གདམས་ངག་འདི་ངོ་སྤྲོད་ནས་ལོ་ཁྱོད་རང་ལ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། གནས་ལུགས་ཟེར་བ་དེ་གཞིའི་གནས་ལུགས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ལ་ཁྱོད་རང་ལམ་འདི་འདྲ་ཞིག་སྦྱོང་དགོས་རེད། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་བསྟེན་དགོས་རེད། དེ་འདྲ་བྱེད་ནས་བསྟེན་ན༑ ཁྱོད་རང་ནམ་ཞིག་མངོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད་རེད། ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་བཤད་ཡོད་དུས་ང་རང་ལ་ཡོད་བསྡད་པ་དེ་བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་བ་རེད། དེ་རེད་མ་གཏོགས་བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་གསར་དུ་ཁྱེར་ཡོང་ཡག་དེ་འདྲ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་རང་ལ་ཡོད་བསྡད་པ་འདི་བླ་མས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ནས་དེ་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་དུས་རང་ལ་ཡོད་པའི་གཞིའི་གནས་ལུགས་དེའི་སྟེང་ལ་རྩད་གཅོད་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་བསྒོམ་རྒྱབ་ཡོད་དུས་སང་ཉིན་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་འཚི་ཁ་ཡིན་ནའང་རེད། བར་དོ་ཡིན་ནའང་རེད། ག་བ་ཡིན་ན་ཡང་གང་ལྟར་བླ་མས་མན་ངག་བསྟན་བཞག་པའི་གནས་ལུགས་དེ་དང་། རང་ལ་ཡོད་པའི་གཞིའི་གནས་ལུགས་གཉིས་པོ་དེ་ཨ་མ་དང་ཕྲུ་གུ་ངོ་འཕྲོད་པ་བཞིན་མ་བུ་ངོ་འཕྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ནས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཞེས་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། གྲོལ་སྟངས་འདྲ་པོ་འདི་འདྲས་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།

༥ མཐར་ཐུག་ལ་གནས་ལུགས་གཉིས་མེད་པ།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐབས་ལ་གནས་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་མ་རེད། གཞིའི་གནས་ལུགས་དང་། ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་ཟེར་ཡག་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་མ་རེད། གཞིའི་གནས་ལུགས་ཟེར་ཡག་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་བསྡད་པ་དེ་རང་བླ་མས་ངོ་འཕྲོད་ནས་དེའི་སྟེང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་ཝ་ གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རྩད་བདར་བྱེད་ཡག་དེ་ལ་ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་གཉིས་ངོ་འཕྲོད་ཡོང་དུས་ངོ་བོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་གཞི་གནས་དེ་དང་། བླ་མས་མན་ངག་བསྟན་པ་དེ་གཉིས་ངོ་འཕྲོད་ཡོང་དུས་མ་བུ་ངོ་འཕྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་ཡག་དེ་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།

གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ། དེ་ཡིན་དུས་བླ་མ་ལ་བསྟེན་ཡག་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ཡང་བླ་མ་ལ་བསྟེན་ཡག་དེ་ཡང་བླ་མ་ལ་བླ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་འདྲ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་བླ་མ་ལ་བསྟེན་དགོས་པ་ མ་གཏོགས། ཕྱག་ཆེན་སྐབས་སུ་བླ་མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་མན་ངག་འདི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཡག་ལ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད། བླ་མའི་ཡོན་ཏན་དེ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་ནའང་སྐུ་དྲིན་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཡིན་པ། དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོ་ཤེས་ནས་བླ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་གསུངས་ཀྱི་འདུག་ཨ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡག་ལ་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་གཞི་གནས་མངོན་འགྱུར་དེ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཡང་། ལམ་འོག་མ་དབུ་མའི་སྐབས་སུ་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ཁག་ཁག་ཡིན་པ་རེད། གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ།

༦ ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱས་པར་སྨོན་པ།

འདི་ཡིན་དུས་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་རྒྱས་པར་ཤོག །དང་པོ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེས། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེས། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དགོས་པ་རེད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དངོས་རྒྱུ་ངོ་མ་འདི་སུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་གཉིས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། ལས་དང་པོ་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ད་དུང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་རེད། ཐོས་བསམ་གཉིས་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་།
ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལ་ཕྱག་བྱའི་ཉ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ང་ལ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱའི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་ཆོས་བཅོམ་ལྡན་གྱི་ཟླ་བ་ཉ་གང་བ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་ ཡིན་དུས་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་དེ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ང་ལ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཚལ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་

འབྱུང་བ་རེད་ཞེས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་དུས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བ་གསུངས་སོང་ཨ།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྦྱིར་བཏང་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་གྱི་ཡོད་རེད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་སླེབས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དང་པོ་སྦྱིན་པ་ལ་བསླབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྦྱིན་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་འདི་སྐབས་ལ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་སྒོམ་བྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། སྒོམ་བྱུང་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དང་པོ་ཐོས་བསམ་གྱི་རྒྱུ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཨ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གོ་རིམ་ཐོག་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་སྔ་མ་སྔ་མ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་རེད། དངོས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་གལ་ཆེ་བ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འཇོག་སྟངས་འདྲ་པོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། འདི་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་བཤད་ཡོང་བ་རེད།

ཆ འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཉིད་ལ་སློན་པ།

རྟག་ཆད་མཐའ་བྲལ་བདེན་གཉིས་གཞི་ཡི་དོན། །
སྒྲོ་སྐུར་མཐའ་བྲལ་ཚོགས་གཉིས་ལམ་མཆོག་གིས། །
སྲིད་ཞིའི་མཐའ་བྲལ་དོན་གཉིས་འབྲས་ཐོབ་པའི། །
གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ཆོས་དང་འཕྲད་པར་ཤོག །

དང་པོ་འདི་ལ་གཞི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དབུ་མའི་སྐབས་ལ་དེ་ཁག་ཁག་རེད། གཞི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་དབུ་མ། ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་དབུ་མ། འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་དབུ་མ་ཞེས་ནས་བཤད་པ་ནང་བཞིན་གྱི་འདི་སྐབས་ལ་གཞི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༡ དང་པོ་ལྟ་བ་གལ་ཆེ་བ།

དེ་ཡང་དང་པོ་ལྟ་བ་ཟེར་བ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལྟ་བ་སྒོམ་པ་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་ལྟ་བ་གལ་ཆེ་བ་རེད། ལྟ་བ་ནོར་ན་སྒོམ་པ་ནོར་གྱི་རེད། སྒོམ་པ་ནོར་ན་སྤྱོད་པ་ནོར་གྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ལྟ་བ་དེ་ཞེ་དྲག་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་དེ་ག་རེ་རེད། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཡག་དེ་ལ་ལྟ་བ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཙང་ཞིག་ལ་ལྟ་བ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། ལྟ་བས་དཔྱད་པ་རྫོགས་ཡག་འདི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྔོན་ལ་རྫོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལྟ་བས་དཔྱད་པ་རྫོགས་ཡག་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་རྫོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་་་ ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་བས་དཔྱད་པ་རྫོགས་ནས་དེ་ནས་ས་དང་པོ་ཆོས་ཉིད་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་་

རེད༑ དེ་ཡིན་དུས་དེ་སྔོན་ལ་རྫོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟག་ཆད་མཐའ་བྲལ་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་སྐྱོན་ཡིན་པ་རེད། རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་གི་སྐྱོན་དེ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད།

༣ དབུ་མའི་དགག་བྱ་བསྟན་པ།

དབུ་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་དགག་བྱ་གཙོ་བོ་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་དགག་པ་ལྟ་བ་དེ་གཙོ་བོ་དགག་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དགག་པ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ལམ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་དང་༑ ལམ་ཆད་པར་སྨྲ་བ་དེ་དབུ་མའི་དགག་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཐའ་གཉིས་ཟེར་ཡག་དེ་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་རེད། གནས་ལུགས་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་འདི་གཉིས་ཡིན་པ་རེད།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །
ཕྱི་རོལ་འགྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །
དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །
དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་གྲུབ་ཡོད་མིན། །

ཟེར་ནས་ཟླ་བ་གྲགས་པས་གསུངས་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་ཡག་གི་སྐྱོན་འདི་ལྟ་བ་ཧོར་བཞག་ཡོང་ཙང་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་བཞག་འདུག་ཨ། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟག་པར་སྨྲ་བ་མུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་པ། ཆད་པར་སྨྲ་བ་མུ་སྟེགས་རྒྱང་འཕེན་པ། གཙོ་བོ་ལྟ་ལོག་དྲུག་ཅུ་ཙ་ལྔ་ཡོད་རེད། འདི་ཡོངས་རྫོགས་ཚུར་བསྡུས་པ་ཡིན་ན་རྟག་པར་སྨྲ་བ་བཞི་དང་། ཆད་པར་སྨྲ་བ་གཅིག་གི་ནང་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་མ་རྒྱན་ནང་ལ། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟག་ཆད་གཉིས་ཟེར་ནས་རྟག་པར་སྨྲ་བ་མུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་པ་བཞག །ཆད་པར་སྨྲ་བ་འདི་མུ་སྟེགས་རྒྱང་འཕེན་པ་བཞག་ནའང་འགྲིག་གི་འདུག་ཨ། ཡིན་ན་ཡང་འདི་ཚོ་ཁོ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རེད། འདི་ཧ་ཅང་གི་འགལ་ཡག་ཡོད་མ་རེད་དེ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་བར་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་ན། འདི་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་རེད། འདི་སྡུག་ཤོས་ཡིན་པ་རེད། ཕྱི་རོལ་པ་ཞིག་གིས་རྟག་ཆད་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་འདི་ལ་ཧ་ལས་དགོས་ཡག་མེད་པ་རེད། འདི་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཁས་ལེན་ཞིག་རེད། འདི་ལས་ལྷག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཁོ་ལ་ཚཱད་ཡག་ཡོད་མ་རེད། རྟག་ཆད་སྤྲང་བའི་ཐབས་ཤེས་ནི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འདིས་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གི་ལྟ་བ་འདི་ཁས་བླང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད་པ།

༤ ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་པར་གྲུབ་པ།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ། སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་སེམས་ཙམ

པ་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་ཅན་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་རེད་པ། བྱེད་པོ་གཞན་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་པ་དང་། སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་པ་གཉིས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་པ་འདི་བཤད་ཡོད་དུས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཅན་པ་འདི་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། བྱེད་པོ་གཞན་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོངས་རྫོགས་སེམས་ཅན་པ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་སྒྱུར་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པོ་གཞན་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་པ་ཆགས་ཡོད་དུས་ཚང་་་་མས་ལས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་རེད། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ལྷ་དང་དབང་ཕྱུག་ཚངས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ནང་པས་ལྟ་བ་ག་རེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ལྟ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་རེད༑ ནང་པས་ལྟ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་ཡོད་དུས་འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་ལས་སྐྱེས་པ། ལས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ། ཁས་ལེན་ཡོད་དུས་ནང་པ་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པོ་གཞན་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་པ་ལབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་རེད་འདུག །འདི་ཡིན་དུས།

འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །

ཟེར་ཡག་འདི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་དུས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་རྟག་ཆད་སྨྲ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་མི་འགྲིག་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་འདི་སྐབས་ལ་རྟག་ཆད་མཐའ་བྲལ་ཟེར་ཡག་འདི་ཕྱི་རོལ་པས་ཁས་ལེན་བསྟད་པའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་ན། བདེན་གཉིས་གཞིའི་དོན་ཟེར་ནས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ག་རེ་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཕྱི་རོལ་པས་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་སྟངས་ཤིག་རེད། འདི་འདྲ་ཕྱི་རོལ་པས་ཁས་ལེན་བསྟད་པ་འདི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་ཡིས། ལྷག་པར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་ལ་འདི་འདྲའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཁས་ལེན་བྱས་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད་གསུངས་པ་རེད། རྟག་པར་སྨྲ་བ་དང་ཆད་པར་སྨྲ་བ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་ན། འདི་ཡིན་དུས་གཞིའི་སྐབས་ལ་རྟག་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ། རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འདི། འདིའི་གཉེན་པོ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། རྟག་མཐའ་སྤོང་བ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་རེད་འདུག་ཨ།

༤ བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པ།

འདི་ཡིན་དུས་བདེན་པ་གཉིས་ཟེར་ཡག་འདི་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་གི་རྟོག་སྒྲ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་དུས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། དལྟ་ང་རང་ཚོའི་དབང་ཤེས་དྲུག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ། མདོར་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཐེར་ཡག་འདི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་རྣལ་འབྱོར་པ་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་ངོར་གང་ཡོད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་དང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་རེད།

དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཐེར་ཡག་འདི་ཆོས་གཉིས་ཡོད་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཕྱེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་ཕྱེད་དགོས་པ་རེད། འདི་ཕྱེད་ཡོད་དུས། སྣང་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཕྱེད། གནས་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། བློའི་འཛིན་སྟངས་གཉིས་འབྱུང་བ་རེད་མ་གཏོགས་ཆོས་ཁོ་རང་གི་སྟེང་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐེར་ཡག་ཆོས་ཤིག་དང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་ཆོས་ཐེར་ཡག་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཀུན་མཁྱེན་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཡི་ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱེད་ཡོད་དུས། སྤྱིར་བཏང་གི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་རེད་མ་གཏོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཆོས་ཐེར་ན་འདི་རེད། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཆོས་ཐེར་ན་འདི་རེད། ཅེས་ཡོད་མ་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་འཁྲུལ་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཕྱེད་ཡོད་དུས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་ཚུལ་འདི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བཞག །འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་རྣལ་འབྱོར་པའི་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འདི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞག་གི་རེད་ཐེར་ཡག་འདི་རྣོམ་ཚོད་དང་བསམ་ཚོད་ཐོག་ལ་ཁས་ལེན་སྟངས་ཤིག་གི་ཁྱད་པར་རེད་མ་གཏོགས་དོན་ལ་འདི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་རེད། འདི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཆོས་རེད་ཐེར་ནས་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་ཕྱེད་ཡོད་ཡག་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། འདི་སྐབས་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡོད་དུས་གང་དག་འཁྲུལ་པའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། འདི་ཐམས་ཅད་སྣང་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཆོས་རེད། དོན་དམ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ནས་བཟུང་སྟེ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རེད་ལབ་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་སྣང་ཚུལ་དང་རིག་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རེད་འདུག་ཨ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འདིའི་ངོ་བོ་དེ་མདུན་ལ་ཡོད་པའི་ཅོག་ཙེ་འདི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རེད། མདུན་ལ་ཡོད་པའི་ཅོག་ཙེ་འདིའི་རང་བཞིན་ག་རེ་ཡིན་པ་འདི་མཐོང་བའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་རེད་མ་གཏོགས་སྣང་ཚུལ་ཕར་བཞག་ནས། འདི་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅིག་ལོགས་ནས་འཁྱེར་ཡོང་ཡག་ཞིག་ཡོད་ས་མ་རེད། དཔེའི་སྣང་ཚུལ་གང་ཡིན་འདིའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ཤེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། འདིའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་མ་ཤེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བཞག་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་ཕྱེད་ཡོད་དུས་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་སྐྱོན་སྤངས་པ་རེད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་ཕྱེད་ཡོད་དུས་ཆད་པར་སྨྲ་བའི་སྐྱོན་སྤངས་པ་རེད་འདུག །འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ

ཡག་འདི་གཞི་ཡི་ལྟ་བ་རེད། གཞི་ཡི་དོན་ཟེར། གཞི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་ལྟ་བ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་པ་ལ་ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དང་། འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཡོང་གི་ཡོད་མ་རེད། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །
བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་ཡོད་དུས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་བདེན་གཉིས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་རེད། བདེན་པ་གཉིས་ལ་མ་སྦྱར་བའི་ཆོས་རྩ་ནས་གསུངས་ཡག་མེད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་ལས་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤང་བ་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་བདེན་གཉིས་གཞི་ཡི་དོན།

༥ སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ཚུལ།

ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཚོགས་གཉིས་བསྟན་དགོས་པ་རེད་འདུག །ཡོད་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྐྱོན། མེད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་སྐྱོན་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ལ་ཡོད་རེད། ད་ལྟའི་སྣང་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་པ་འདི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ག་རང་རེད་ཟེར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ན་འདི་སྒྲོ་བཏགས་པ་རེད། ཡོད་མ་རེད་པ། འདི་མེད་པ་རེད། དཔེར་ན་དོན་དམ་པའི་ཆོས་གནས་ལུགས་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གསུངས་པ་འདི་ཚོ་འདྲ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ང་ཚོ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མཐོང་བ་མེད་པས་འདི་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན་ན། སྐུར་བ་བཏབ་པ་རེད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཡོད་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྐྱོན་དང་༑ མེད་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྐྱོན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་འདིའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་རེད༑ དམིགས་བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་འདི་ཀུན་རྫོབ་རེད། དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་འདི་དོན་དམ་བདེན་པ་རེད། དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཚོགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དེ་ནས་འབྲས་བུ་དེ་ལ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དང་བྲལ་བས་དོན་གཉིས་འབྲས་ཐོབ་པའི། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་དང་། ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐྱོན་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ག་རེ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་པ་ལྟ་བུ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན༑ ལྟ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་རེད། ལྟ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འགོག་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཐབས་དང་བྲལ་བས་ཤེས་རབ་ཆགས་པ་རེད་པ། དེ་ཐེག་པ

ཆེན་པོ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་གནས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་འབྲས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་མཐར་ཕྱིན་ནས། སྤྱང་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་མ་གཏོགས་ཉན་རང་ལ་མེད་པ་རེད་པ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་བྲལ་ཟེར་ཡག་འདི་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་། ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་བཤད་ཡོད་དུས། འདི་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གནས་པ། འདི་གཉིས་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༥ གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ཆོས་དང་འཕྲད་པར་སྨོན་པ།

དེ་ཡིན་དུས། དོན་གཉིས་འབྲས་ཐོབ་པའི། གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ཆོས་དང་ཕྲད་པར་ཤོག །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་སྐབས་སུ་གོལ་འཆུག་མེད་པ་གཙོ་བོ་གཞི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དང་། ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དང་། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་སྐུ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་འདི་བཤད་པ་རེད། རང་དོན་ལ་ཆོས་སྐུ་དང་། གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ། དོན་གཉིས་དེ་རང་ཡིན་པ་རེད། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འདི། གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ཆོས་དང་ཕྲད་པར་ཤོག །ཟེར་ཡག་འདི། གོལ་འཆུག་ཟེར་ཡག་འདི་གཉིས་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། གོལ་ཟེར་ཡག་འདི་ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་ལ་མ་གོལ་བ། འཆུག་ཟེར་ཡག་འདི་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་མ་འཆུག་པ་ཟེར་ནས་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱོན་གྱི་ཡོད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ཆོས་དང་ཕྲད་པར་ཤོག །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་རང་ནང་ལ་གཙོ་བོ་ཁོ་རང་གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ལམ་ཆགས་བསྡུད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། འདི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ད་ལྟ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མན་ངག་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་ཁོ་རྩ་བ་ཉན་རང་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་ལ་གོལ་འཆུག་མེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་བསྡུད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ཆོས་དང་ཕྲད་པར་ཤོག །མ་འོངས་པ་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟ་བུ་ཡི་གོལ་འཆུག་མེད་པའི་ཆོས་དང་འཕྲད་པར་ཤོག་གསུངས་པ་རེད་བཞག །

༦ ལམ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མ་འཁྲུལ་པར་སྨོན་པའི་གོ་དོན།

སྦྱང་གཞི་སེམས་ཉིད་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ལ། །
སྦྱོང་བྱེད་ཕྱག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེས། །
སྦྱང་བྱ་གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་རྣམས། །
སྦྱང་འབྲས་དྲི་བྲལ་ཆོས་སྐུ་མངོན་གྱུར་ཤོག །

འདི་སྐབས་ལ། སྦྱོང་གཞི་དང་གཅིག །སྦྱོང་བྱེད་དང་གཉིས། སྦྱོང་བྱ་དང་གསུམ། སྦྱོང་འབྲས་དང་བཞི་ཚཱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་དང་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ལ་གཙོ་བོ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་ཡོང་དུས་དང་པོ་ཧ་གོ་དགོས་ཡག་འདི་དྲི་མ་གང་དུ་སྦྱངས་ནས་གཞིའི་དང་པོ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དྲི་མ་གང་དུ་སྦྱངས་པའི་གཞི་འདི་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་དེ་ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་ ···· སྦྱངས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་འདི་ལམ་གང་གིས་སྦྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཚཱད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལམ་གང་གིས་སྦྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཚཱད་ཚར་ནས། སྦྱོང་རྒྱུ་དྲི་མ་ག་རེ་ཡིན་པ། སྦྱོང་བར་བྱ་རྒྱུ་ག་རེ་ཡིན་པ། ལམ་འདིའང་གཉེན་པོ་འདི་ཡིས་གང་ཞིག་སྦྱོང་བར་བྱ་བ། སྦྱོང་བྱ་ཡི་དྲི་མ་འདི་ཚཱད་ནས། དེ་ལྟ་བུ་ཚར་ནས་སྦྱངས་པ་འདི་ཡིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཚཱད་ནས་རིམ་པ་འདྲ་པོ་བཞིའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ ··· རེད༑

༡ སྦྱོང་གཞི་ངོས་བཟུང་བ།

འདི་ལ་དང་པོ། སྦྱོང་གཞི་སེམས་ཉིད་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ལ། །དང་པོ་སྦྱོང་གཞི་ངོས་ཟིན་པ་རེད། དྲི་མ་སྦྱངས་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྱིར་བཏང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྐབས་ལ་དྲི་མ་དང་པོ་ངོས་ཟིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དྲི་མ་ངོས་ཟིན་ནས་དྲི་མ་དེ་སྦྱོང་བ་ལ་བརྩོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དྲི་མ་དེ་སྦྱོང་བར་བརྩོན་པ་ལ་དང་པོ་དྲི་མ་དེ་ག་བ་ལ་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས། རྒྱུད་གསོད་བཏང་ཡག་འདི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཚཱད་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོང་དུས། དེ་སྐབས་ལ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་སྒོ་དང་བསྟུན་ནས་ཚཱད་ཡོང་དུས་དང་པོ་སྦྱོང་གཞི་འདི། སྦྱོང་བར་བྱ་བའི་དྲི་མ་འདི་གཞི་གང་དུ་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་ཚཱད་འོང་དུས་དང་པོ་སྦྱོང་བྱ་ཁོ་རང་དྲི་མ་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་དང་མ་གྲུབ་ལ། དང་པོ་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་ཡག་འདི་ཡོང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྦྱོང་བྱ་ཁོ་རང་དྲི་མ་འདི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དྲི་མ་སྦྱོང་དགོས་པ་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བར་བྱ་བར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དང་པོ་དྲི་མ་འདི་ག་བ་ལ་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་ཚཱད་ཡོང་དུས་དྲི་མ་གཞི་གང་ཞིག་ལ་གནས། གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན། གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་ངོས་འཛིན་བྱེད་འོང་དུས་དྲི་མ་བསྡད་སའི་གཞི་དེ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། སེམས་ཉིད། གནས་ལུགས། འོད་གསལ། ལྷུན་གྲིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཡོད་རེད་ལབ་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ལ། འོ་ན་དྲི་མ་དང་སེམས་གཉིས་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་འདྲ་པོ་གཅིག །དེ་འདྲ་བའི་སྦྱོང་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་༑ གང་དུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་སེམས་ཉིད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའམ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་གནས་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ནམ ·· རེད༑ གནས་ས་སེམས་ཉིད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་སྟེང་ལ་གནས་ཡོད་རེད་དེ། གནས་སྟངས་

གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གནས་ཡོད་རེད་ཅེར་ན། དྲི་མ་བྲལ་རུང་གི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གནས་ཡོད་རེད། གློ་བུར་བྲལ་རུང་གི་ཚུལ་དུ་གནས་ཡོད་པ་རེད།

དྲི་མ་ཟེར་བ་དེ་གློ་བུར་བ་རེད། སེམས་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་རེད། ཡོན་ཏན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་ལ་རང་བཞིན་ལ་འགྱུར་བ་ཡོད་མ་རེད། རྒྱུད་བླ་མ་ཡི་སྐབས་ལ་ཡང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སེམས་ཟེར་ཡག་ཅིག་བཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སེམས་ཟེར་ཡག་འདི་ག་བ་བཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེར་ན། གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལ་འཁྲུལ་ཚུལ་དེ་རང་གི་རང་ངོ་མ་རིག་ནས་འཁྲུལ་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་འཁྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་བྱ་ཡི་ནས་མེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་རྫོགས་པ། སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་ཟད་པ། འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས་སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་དང་། གཉེན་པོ་ཡོན་ཏན་དེའང་གསར་དུ་བསྐྱེན་བྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཁས་ལེན་ན། མ་འགྲིག་པ་དེ་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ནང་ལ་མང་པོ་བཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འབྱེད་རྣམ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་ལ།

༣ སེམས་དང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར།

འོ་ན་འདི་སྐབས་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སེམས་ངོ་འཛིན་བྱེད་ཡོང་དུས་སྤྱིར་སེམས་ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཉིད་ཟེར་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་རེད། སེམས་ཉིད་ལབ་ཡོང་དུས་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་འདི་ག་བ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེར་ན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གོ་བ་རེད། མ་བཅོས་པ་ལ་གོ་བ་རེད། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་བ་རེད། ཉིད་ཞེས་པ་དེ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་དུས་ག་རེ་གཞན་ལྡན་རྣམ་པར་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེར་ན། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་ལ་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཅེར་ན། གནས་ལུགས་མ་བཅོས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་བཅོས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་་་་ རང་ཆས་སུ་ཡོད་བསྡད་པ། འདི་འདྲ་བའི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་བསྡད་པའི་ཡོན་ཏན་དེའང་གསར་དུ་བསྒྲུབ་བཞག་པ་འདི་འདྲ་ཡང་མ་ཡིན་པ། གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། སྤང་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་ཕར་ཡོད་ནས་སྤང་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ནས་དེ་ཕར་སྤངས་པའི་བྲལ་འབྲས་ལ་བྲལ་ཆ་་ དེ་ལ་སེམས་ཉིད་ཟེར་ཡག་གཅིག །ཡང་གསར་དུ་ཚུར་གྲུབ་ཡག་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ། གནས་ལུགས་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཁོ་ངོ་བོ་ལ་འཕོ་འགྱུར་་ ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། བཟང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བཏང་། ངན་དུ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མ་བཏང་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་གཉུག་མ་ཟེར་ཡག་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡེ་གདོད་མ་་་་ ནས་ཡོད་བསྡད་པ་དེ་ལ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒྲ་འདི་སྦྱར་ཡོད་དུས། ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་དག་འདི་སེམས

ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གོ་བ་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གོ་བ་རེད། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བཅོས་པ་བཤད་པ་རེད།

སེམས་ཞེས་པ་འདི་ག་རེ་རེད། སེམས་ཞེས་པ་སྤྱིར་བཏང་གི་སེམས་ཞེས་པ་བཤད་ཡོད་དུས་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ལ། སེམས་རིག་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཞེས་པ་མ་དག་པའི་སེམས་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྤྱིར་དག་པའི་སེམས་དང་མ་དག་པའི་སེམས་ཞེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚོག་གི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱིར་བཏང་སེམས་ཞེས་པ་མ་དག་པའི་ཚིག་ཅིག་ལ་བཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ མ་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་སེམས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་ཉིད་བཤད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་ཆེན་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ནི། སེམས་དང་རིག་པ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཡོད་དུས། རིག་པ་དག་ཆ་ནས་བཤད། སེམས་མ་དག་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་བཤད་ཡོད་དུས་སེམས་རིག་གཉིས་སྐད་ཆ་ཁག་ཁག་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཡོད་དུས། སེམས་ལ་དག་དང་མ་དག་པའི་སྐད་ཆ་མེད་པ་བྱས། སེམས་ཁོ་རང་སྤྱིར་བཏང་མ་དག་པའི་ཆ་ནས་བཤད། དག་པ་འདི་སེམས་གློ་བུར་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་ཉོན་མོངས་བྲལ་ཆ་འདིའི་ཤུགས་ལ་རིག་པ་བཤད་པ་མ་བཅོས་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་རེད། ཅེས་རིག་པ་གསལ་ཆའམ་དག་ཆ་ནས་བཤད་ནས། སེམས་ཞེས་པ་མ་དག་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །

ཕྱག་ཆེན་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། འདི་འདྲ་གང་ཡང་མེད་ཡོད་དུས། དོ་ཧ་དེ་འདྲའི་ནང་ལོག་ལ། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་དུས།

ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་གང་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་དུས་སེམས་འདི་དག་པའི་སེམས་ལ་བཤད་པ་རེད། དག་པའི་སེམས་དང་མ་དག་པའི་སེམས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཕྱེ་ནས་སེམས་ཉིད་ཞེས་པའི་སེམས་ཉིད་འདི་ད་ལྟ་དོ་ཧ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ལ་གསུངས་བཞག་པའི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཕར་ལྡན་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་བསྡད་ཡའི་གནས་ལུགས་མ་བཅོས་པའི་ཤེས་པའམ་མ་བཅོས་པའི་གཉུག་མ་རང་བབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ། ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཡོད་དུས། དག་པའི་སེམས་ཉིད་བཤད་པ་རེད་འདུག །

དེ་ཡང་མདོ་ཡི་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ནི། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་སྟངས་གཅིག །དེ་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ས་གཅིག །དེ་ནས་མཐོང་ལམ་ལ་སོགས་པར་སླེབས་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། མཉམ་རྗེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བཤད་ཡོད་དུས་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་སྟངས་དང་། སྤྱང་བྱ་དེ་མར་སྒྲིབ་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། འདི་ཚོ་དེའི་སྐབས་ལ་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། ག་རེ་ཟེར་ན། མེད་

པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་རྩ་བ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡག་ལ།   དབང་པོ་
སྨིན་བཀྲང་གི་ཅིག་ཅར་བ་འདྲ་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཆཱད་ཀྱི་ཡོད་རེད་འདུག   །དབང་པོ་རིམ་
གྱིས་པ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་ནི།   ཐེག་པ་རིམ་གྱིས་པའི་ཐོག་ནས་ཐེར་ནའང་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ནས་བྱས་ནས་གསང་
སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་བར་དུ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་འདི་ཆགས་བསྟད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༣   ཕྱག་ཆེན་ངོ་སྤྲོད་པའི་བླ་སློབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

ཡིན་ནའང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་ཡག་འདི་སྐད་ཅིག་ཐུང་བྱའི་ཐོག་ནས་མ་བཅོས་པའི་ཐ་མལ་ཤེས་པ་ཁོ་རང་་་་
མཐར་ཐུག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡོང་བའི་དབང་པོ་ཡང་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཡག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་་་་
ཆགས་ཡོད་དུས་ལམ་སྦྱངས་པ་སྔོན་སོང་བ་ཡིན་ན་ཡང་རེད།   ལམ་སྦྱངས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་ཡང་རེད།
གང་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ཁོ་རིག་པས་བཙལ་ཅིང་ངོ་སྤྲོད་ཐུབ་ཡག་ཅིག་གི་སྐོར་ལ་ནུས་པ་་་་
དང་ཆ་རྐྱེན་འདྲ་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་ནས་འདིའི་སྟེང་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་འོང་བ་ཡིན་དུས།
བླ་མ་ཡང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་བྱེད།   སློབ་མ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་
ལེན་བྱར་རུང་བའི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གི་ངོས་ནས་ཆཱད་ཡོད་དུས།   ཁ་ཐུག་ལ་རིག་པ་
རྗེན་ཅེར་དུ་ངོ་སྤྲོད་ནས་གནས་ལུགས་གཙུག་མ་འདི་ཐད་ཀར་གཏུགས་བྱས་ནས་ཆཱད་ཡོང་བ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་
མདོ་ལམ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་འདི་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཡག་སྐད་ཆ་འདི་སྐབས་སུ་མེད་པ་རེད།
ལམ་སྦྱངས་པ་སྔོན་སོང་ལྟ་བུ་ཡི་སྐད་ཆ་ཆཱད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཐེག་པ་རིམ་ཅན་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད།

སྨིན་སྤྲང་བྱ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྲང་བྱ་མར་མདོ་ནས་བྱས་ནས་ཡ་གི་་་་
གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བར་དུ་ལ་སྤྲང་བྱ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་པ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲང་་
བྱ་ཞིག་ཟུར་དུ་ཡོད་མ་རེད།   ཕྱ་རགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་ཞིག་ཆཱད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་འདི་འདྲ་
ཡིན་དུས་ཐད་ཀར་གྱི་ཁོ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡག་སྐད་ཆ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་་་་
རྣམ་དག་གི་སེམས་ལ་གོ་བ་རེད།   འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དྲི་མ་འདི་ག་བ་ལ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།   དྲི་མ་འདི་དེ་ལྟ་
བུའི་སྦྱང་གཞི་དྲི་མ་འདི་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བསྟད་ཡོད་རེད།   ཅེས་ཆཱད་ཡོད་དུས་སེམས་ཉིད་གནས་
ལུགས་མ་བཅོས་པའི་ཤེས་པ་འདིའི་སྟེང་ལ་བསྟད་ཡོད་རེད་ལབ་པ་རེད།   འདིར་བསྟད་ཡོད་དུས་ང་རང་ཚོ་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གེགས་ཀྱི་དྲི་མ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།
གེགས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་མ་ཐུབ་ན།   སེམས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།
འདི་འདྲ་ཡིན་དུས།   དྲི་མ་སྦྱང་ས་ཡི་གཞི་ཁོ་རང་ཁ་ཐུག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡོང་དུས་ཐེག་པ་རིམ་གྱིས་པའི་
སྐད་ཆ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་འགྲོ་མི་དགོས་པ་བྱེད་ནས་ཁ་ཐུག་ལ་དྲི་མ་གང་དུ་གནས་པའི་གཞི་འདྲ་པོ་འདི་ལ་
ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོང་དུས་ཐད་ཀར་སེམས་ཉིད་ཅེས་ལབ་པ་རེད་འདུག་ཨ།
དེ་མ་གཏོགས་སྨིན་བཀྲང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ནང་ལ།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །
དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ། །

ཞེས་བཤད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཞེ་དྲག་གང་ཡང་ཕྱེ་ཐུབ་ཡག་མེད་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཡོངས་རྫོགས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡག་ཅིག་རེད། དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་འདི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཆ་ཚང་གིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡག་ཅིག་རེད། དེ་རེད་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་ངོ་འཛིན་བྱེད་ཡོད་དུས་གཅིག་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སེམས་འདི་ཡོད་རེད།

༥ སྙིང་གཞི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

འདི་འདྲ་སྙིང་གཞི་ཡི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་འོ་ན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་བཤད་ཡོད་དུས་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། སྙིང་གཞི་སེམས་ཉིད་དེ་འདྲའི་སེམས་ཉིད་དེ་འོ་ན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་སྤྱིར་བཏང་སེམས་ཉིད་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་དཔེ་གང་གིས་ཀྱང་མི་མཚོན། ཚིག་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོ་མཚོན་བྱེད་ཙམ་གྱིས་བཤད་ཡོད་དུས་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད།

སེམས་ཞེས་པ་འདིའི་རང་བཞིན་གང་འདྲ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། སེམས་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་འདི་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་རེད། སྟོང་པ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ གསལ་སྟོང་ཟེར་ཡག་འདི། འདི་ལ་སྟོང་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་ཡང་། དབུ་མ་རང་སྟོང་སྐབས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཁས་ལེན་སྟངས་ཤིག་དང་། དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཁས་ལེན་སྟངས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་རེད། དེའང་རྒྱུད་བླ་མ་ཡི་ནང་ལ།

རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །
གློ་བུར་དག་གིས་ཁམས་སྟོང་གི།
རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །
བླ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མར་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཡོད་དུས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་གཉིས་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རེད། འདི་འདྲ་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་ལ་བསྡུས་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད། འོ་འདི་ཡིན་དུས་ཁོ་ཁོ་རང་རང་གིས་ངོ་བོས་སྟོང་པ་རེད༑ རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའམ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའམ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ།

ཡིན་ན་ཡང་ད་ལྟ་འདིའི་སྐབས་ལ་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་དང་གཞན་སྟོང་སྐབས་ནས་ཆཤད་བསྟད་པའི་སྟོང་ཉིད་འདི་རང་སྟོང་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པ་རེད། འདི་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སེམས་ཡེ་གདོད་མ་ནས་སྤྲང་བྱ་དང་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཟད་བསྟད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་བསྟད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ལ། ཞེན་ཡུལ་ད་ལྟར་གྱི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་བག་ཆགས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་ཆ་ལ་གཞན་སྟོང་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཡོད་དུས། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་འདི་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་འདི་སྐབས་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆཤད་པ་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཆ་ནས་ཆཤད་ཡོད་དུས་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཚུལ་དང་། མཉམ་བཞག་གི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཀག་ཡག་ལ་དབུ་མ་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཟེར་ནས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གཉིས་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ཚུལ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ལ་མཐའ་བཞི་དང་སྤྲོས་པའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཕར་བཀག་ཡག་ལ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་འགོག་ཡག་ལ་དབུ་མ་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད།

འོ་ན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། མཉམ་བཞག་གི་སྤྲོས་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་ཚར་ནས་མཉམ་བཞག་གི་སྤྲོས་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ཟེན་པས་སྟོང་ཤུལ་འདི་ལ་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཤུལ་ལ་མེད་དགག་ཁས་ལེན་ནམ་མ་ཡིན་དགག་ཁས་ལེན། འོ་ད་དེ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་ལ་ཁས་ལེན་སྟངས་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། འདིའི་ཁྱད་པར་འགྲོ་ཡོང་དུས་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཤུལ་ལ་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འདི་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་བསྟད་པ་འདི་ཆཤད་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྐུ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་བསྟད་པ་འདི་ཡང་ད་ལྟ་སེམས་དང་རིག་པ་ཤེས་པ་གསུམ་ཆཤད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་དང་གཅིག །རྣམ་ཤེས་དང་གཉིས། རིག་པ་དང་གསུམ། ཞེས་ཟེར་ནས་གསུམ་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་རིག་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆཤད་པའི་སྐབས་ལ༑ འདི་ལ་ཀུན་གཞི་དང་གཅིག །དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་གསུམ་སྦྱར་ནས་ཆཤད་ཡོད་དུས་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་བྱས་ནས། ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་སྐུ། རང་བཞིན་གསལ་བ་ལོངས་སྐུ། ཐུགས་རྗེ་འགག་མེད་དུ་ཤར་བ་སྤྲུལ་སྐུ་འདི་སྐུ་གསུམ་གྱི་རང་ཆས་འདི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ལ་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། འདི་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པས་སྒྲུབ་ཡོད་དུས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོ་སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད༑ དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཤུལ་ལ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་བྲལ་མེད་པའམ་སྐུ་གསུམ་རང་ཆས་སུ་ཁས་ལེན་མཁན་འདི་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཞེས་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྟོང་པ་སེམས་ཀྱི་མཚན

ཉིད་གཉིས་པོ་འདི་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་རེད་འདུག །

༥ ཟུང་འཇུག་གི་དོན།

ཟུང་འཇུག་ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་སྐྱུད་པ་དཀར་ནག་བསྒྲིལ་བཞག་པ་ནང་བཞིན་ཟུང་འཇུག་འདི་འདྲ་མ་ཡིན་་་་་
ཆོས་གཉིས་ཡོད་ནས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྐད་ཆ་མ་རེད། ལྷོག་ཕྱོགས་ནས་ཚཤད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ལྡོག་
ཕྱོགས་ནས་ཚཤད་ཡོང་དུས་གསལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱས་ནས་སེམས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་སེམས་་་་་
གསལ་བ་འདི་ཚཤད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྟོང་པ་ཚཤད་ཡོང་དུས་འདི་འདྲའི་གསལ་ལ་སྟོང་པ། སྟོང་
ལ་གསལ་བའི་སྒོམ་བཀག་པ། འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དེ་ཡང་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡོག་པའི་ཆ་
ནས་ཐ་དད་ཕྱེ་བ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞིག་ཚཤད་བསྟད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའང་མི་
ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ངེས་ཤེས་སྒྲོན་མེའི་ནང་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི།

སྣང་དེ་སྣང་ཚུགས་མ་ཤོར་ཞིང་། །
གཞི་མེད་རྩ་བ་བྲལ་བར་གནས། །
སྟོང་དེ་སྟོང་ཚུགས་མ་ཤོར་ཞིང་། །
རྟེན་འབྱུང་འགགས་པར་མེད་པར་ཤར། །

ཟེར་ཡག་འདི་འདྲའི་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གྲུབ་སྟངས་འདི་དང་། དཔེར་འདིའི་སྐབས་ལ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་
གྲུབ་སྟངས་འདི་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད་འདུག །སྣང་བའི་སྐབས་ནས་ཁོ་སྣང་དུས་ཉིད་ནས་ཁོ་རང་
བཞིན་སྟོང་ཆ་འདི་མ་འགགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྟོང་པའི་ཆ་ནས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཚཤད་བསྟད་
པའི་སྐབས་ནས་གསལ་ཆ་འདི་མ་འགགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི། ཆུའི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་བཞག་ནས་འདི་
འདྲའི་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་འདི་མཚོན་བྱེད་ཙམ་ལ་བཀོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་མཚོན་བྱ་ཁོ་རང་ངོ་བོག་ནས་
ཚཤད་པ་ཡིན་ན་བརྗོད་མི་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་མི་ཐུབ་པ་རེད། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
པ་རེད། མཉམ་པར་བཞག་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་ན་མཉམ་པར་བཞག་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སེམས་པས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་དཔེ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། མཚན་ཉིད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་
རེད༑ ཁོའི་ངོ་བོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། བཟོ་བཀྱ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོ་ཤར་ཡོང་དུས་འདི་འདྲ་
བྱས་ཤར་ཡོང་གི་རེད། འདི་འདྲ་ཚཤད་ཡག་མེད་པ་རེད་འདུག །འདི་འདྲ་ཁོ་ཚཤད་པ་ཡིན་ན། ཁོ་སློ་
བསམ་བརྗོད་མེད་ཟེར་ནས་ཚཤད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་པ། འདི་འདྲ་ཡིན་ཙང་སློ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་
ཁོ་ཚཤད་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་མཚོན་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་རང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཐོག་ནས་མཚོན་པ་མ་་་་་་་་
གཏོགས་དཔེ་དང་ཐ་སྙད་དང་ཚིག་གིས་ཐོག་ནས་བརྗོད་མི་ཐུབ་པ་རེད་འདུག་ཨ། རྒྱུད་བླ་མ་ནང་ལ།

ཕྲ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། །
དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་བསམ་བྱའི་མིན། །
ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི། །

བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །
གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་བཞིན། །
བྱིས་པས་དེ་སྔོན་མཐོང་མ་མྱོང་། །
བཙས་པའི་ཁྱིམ་ནས་བུ་ཆུང་གིས། །
ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་འཕགས་པས་ཀྱང་། །

ཞེས་ས་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཡིས་ཀྱང་མདང་གསུམ་བཙས་པའི་ཁྱིམ་ན། བུ་ཆུང་གིས་ཉི་མའི་
གཟུགས་མཐོང་བ་ནང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་ཟེར། དེ་མ་གཏོགས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་
ལུགས་གཞུག་མ་མ་བཙོས་པའི་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འདི་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་པ
མདང་བ་འདི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད།

སྤྱིར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འདི་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡང
ཡོད་རེད་དེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་པ་མདང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ
གཏོགས་མེད་པ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མ་གཏོགས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ལབ་པ་རེད
འདུག །དོན་དག་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གཉིས་པོ་འདི་ཡིན་པ་རེད། ཉམས་སུ་མྱོང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཐ་སྙད་དང་ཚིག་དང་སྒྲ་རྟོག་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་རེད
འདུག །གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ལ། འདི་ཡིན་དུས་ཟུང་འཇུག་ཟེར་ཡའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་གསལ་བའི་ཆ
ནས་སྟོང་པ་མཚོན་ཐུབ་པ་དང་། སྟོང་པའི་ཆ་ནས་གསལ་བ་མཚོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་ཙཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས
རེད༑ འདི་མ་གཏོགས་གསལ་བ་ཞེས་པ་འདི་མཚན་ཉིད་ཅིག་ཙཤད། སྟོང་པ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་སེམས་ཀྱི
མཚན་ཉིད་ཅིག་ཙཤད་ནས་གསལ་སྟོང་གཉིས་ཡན་གར་བ་འདྲ་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན།
སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཚོན་ཐུབ་ཀྱིས་མ་རེད། འདི་འདྲའི་མཚོན་བྱེད་གཉིས་བཞག་ཡོད་རེད་དེ།
མཚོན་བྱ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཙཤད་ཡོང་དུས་གསལ་སྟོང་གཉིས་ཀར་འདི་ཉམས་མྱོང་གི་སྟེང་ནས་གསལ་ཟེར
བའི་སྐབས་སུ་གསལ་གསལ་མོ་དང་། སྟོང་ཟེར་བའི་སྟོང་སྟོང་མོ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ་བྱས། གསལ
ཞེས་པ་དེའང་སྟོང་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་གི་ཆ་ནས་ཙཤད་ཡོང་བ་རེད། སྟོང་ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་གསལ་བའི
ཆ་ནས་ཙཤད་ཡོང་དུས་ཁོ་གཉིས་གཅིག་གི་གྲོགས་ལ་གཅིག་སླེབས་ཐུབ་ཡག་གཅིག །གང་ལྟར་ས་དང
པོའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད
པའི་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་འདྲ་པོ་གཙོ་བོ་འདི་གཉིས་སྡེ་མཉམ་དུ་གཅིག་གི་གྲོགས་ལ
གཅིག་ཆགས་ཐུབ་པ་རེད་མ་གཏོགས། འདི་ནི་ཡང་ཤེས་རབ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སྙིང་རྗེ་བརྡུག་འགྲོ་ཡག
འདྲ་པོ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཤེས་རབ་བརྡུག་འགྲོ་ཡག་འདྲ་པོ་འདི་འདྲ་ཡོད་མ་རེད་པ།
གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཁོ་འདི་འདྲ་པོ་རེད་ལབ་པ་རེད།

འདི་ཡིན་དུས་འདི་འདྲའི་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་འདི་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་འདི་འདྲ་པོ་ག་བ་ལ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། སེམས
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཡོད་རེད། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟེང་ལ་ཡོད་སྟངས་འདི་ག་འདྲ་བྱས་ནས

ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་ཞི་མ་རེད། ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་རེད། ཐ་དད་པ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། གློ་བུར་བྲལ་རུང་གི་ཚུལ་གྱིས་བྲལ་རུང་གི་འདྲ་པོ་ཞིག་གློ་བུར་བ་རེད། གློ་བུར་བ་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ག་རེ། ཁོ་རྐྱེན་ཞིག་དང་གཉེན་པོ་ཞིག་འཕྲད་ཡོད་དུས་ཁོ་ལམ་སང་བྲལ་ཆོག་ཆོག་ཡོད་རེད། ཁོ་ག་རེ་ཟེར་ན། ས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་སླེབས་ཡོད་དུས་ཁོ་གནས་ཐུབ་ཡག་ཅིག་གི་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་བྲལ་རུང་གི་ཆ་ནས་བསྟད་ཡོད་པ་རེད། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ལ་བྱས།

༦ སྦྱོང་བྱེད་ངོས་བཟུང་བ།

སྦྱོང་བྱེད་ཕྱག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེས། ཁོ་ན་ལམ་གང་གིས་སྦྱོང་བ་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཟཞད་ཡོད་དུས་སུ་ཡིས་སྦྱང་གི་རེད། འདི་འདྲའི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་འདི་སྦྱང་མཁན་འདི་སུས་སྦྱང་གི་རེད། སུས་སྦྱང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན་སྦྱོང་བྱེད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འདིས་སྦྱང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ལབ་པ་རེད། འདི་ལ་ཕྱག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཟེར་ཡག་འདི་ལ་མདོའི་སྐབས་ནས་སྐད་ཆ་ཟཞད་སྟངས་དང་། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྐད་ཆ་ཟཞད་སྟངས་གཉིས་སོ་སོར་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་དེ། སྤྱིར་བཏང་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་ཟཞད་ན། དང་པོ་ང་རང་ཚོ་སྐྱབས་འགྲོ་ནས་བྱས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་གནས་མེད་པར་སྨྲ་བ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟཞད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཞུགས་ནས་གཟུང་སྟེ་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྔོན་འགྲོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་འགྲོ་ཁྱད་པར་གྱི་སྔོན་འགྲོ་་་ལ་སོགས་པ་སྔོན་འགྲོ་བཅུ་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཚར་ནས་ཐུན་མོང་སྐབས་སུ་ལམ་སྦྱངས་པ་ལ་ཞི་གནས་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཞི་གནས་ཚར་ནས་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྟེན་ནས་བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་ནས། དོན་དག་སྙིང་པོ་འདི་ད་ལྟ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་རང་ངོ་མཐོང་དགོས་ཡག་ཅིག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་འདི་་་་་བཞག་བསྟད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཚོགས་སྦྱོར་སྐབས་ལ་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་སྐབས་སུ་ནི་ཉམས་གཙོ་བོ་ཆེ་བ་ཡོང་གིས་ཡོད་རེད། དེ་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་འདིའི་ཉམས་འདི་ཡང་རྟོགས་པའི་ཐོག་ནས་སླེབས་ཡོང་བ་རེད། ཉམས་འདི་རྟོགས་པ་ལ་ཚུར་མངོན་འགྱུར་དུ་འཕོ་ཡོང་བ་རེད། ཉམས་ཟེར་ཡག་འདི་ཁོ་གལ་ཆེན་པོ་མེད་པ་རེད། བརླག་འགྲོ་ཡག་ཅིག་ཡིན་པ་རེད་འདུག །རྟོགས་པ་ཟེར་མཁན་འདི་ལ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་ཡིན་དུས་ཚོགས་སྦྱོར་ཟེར་བའི་ཚོགས་སྦྱོར་སྐབས་ལ་ཁོ་ཉམས་གཙོ་བོ་སླེབས་་་་ཡོང་དུས་ཡང་ཁོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཡང་འདི་སྐབས་ལ་རྟོགས་པ་རེད་བསམ་ནས་ནོར་ཡག་ཡོད་པ་ཡོད་རེད་འདུག །ཡིན་ན་ཡང་འདི་ཉམས་མ་གཏོགས་རྟོགས་པ་མིན་པ་རེད་འདུག །འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ཡིས།

ཉམས་ན་བུན་དང་འདྲ་སྟེ་ཡལ་ནས་འགྲོ། །

རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་འགྱུར་བ་མེད། །

གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཉམས་ནག་ཁུང་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་རེད། སྨུག་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཁོ་ཡལ་འགྲོ་གི་རེད། རྟོགས་པ་འདི་ཁོ་ནམ་མཁའ་ནང་བཞིན་ཡིན་དུས་འཕོ་འགྱུར་མེད་ཟེར་ཚཱད་པ་རེད། ཉམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྟོགས་པ་རྙེད་དགོས་པ་རེད་འདུག །

༤ ཉམས་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ལ་ནོར་ཉེན་ཡོད་པ།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མཚམས་མཚམས་ཉམས་རྟོགས་ནོར་ཡག་ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚོགས་སྦྱོར་སྐབས་སུ་ཉམས་གཙོ་བོ་བྱས། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་འདི་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་ཡོང་བ་རེད། དེ་ནས་ཙམ་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཚར་ན་མཉམ་བཞག་འདི་ཇེ་བརྟན་ཇེ་བརྟན་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་འདི་ཡང་གསལ་དུ་གསལ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྔོར་བཏང་འཁྲུལ་སྣང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་འཁྲུལ་སྣང་འདི་གསལ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་ས་རེད། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཚར་ནས་འཁྲུལ་སྣང་འདི་གསལ་དུ་གསལ་དུ་འགྲོ་ཡག་དང་། མཉམ་བཞག་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་འདི་བརྟན་དུ་བརྟན་དུ་འགྲོ་ཐུབ་ཡག་གི་ཡོན་ཏན་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་ས་རེད། དེ་ནས་མར་མར་སླེབས་ཚར་ནས་བླ་མས་སློབ་མ་འདི་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་དུ་མཐོང་ན་དེ་ནས་ཐད་ཀར་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་ལ་རང་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཏི་ལོ་པས་ན་རོ་པ་ལ།

ཏི་ལོ་ང་ལ་ཅི་ཡང་བསྟན་དུ་མེད། །

རང་གིས་རང་ཉིད་མཐོང་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་ཁོ་ཐད་ཀར་བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོང་དུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ་འདི་མཐོང་ཡོང་དུས། ངོ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་རེད། འདི་རེད་མ་གཏོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་བསགས། སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྦྱངས། འདི་འདྲ་བྱས་ནས་ས་ལམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བགྲོད། འདི་འདྲ་བྱེད་མི་དགོས་པ་རེད།

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཆོད་ལ། །

རློངས་པས་ས་ལམ་བསྒྲོ་བ་འཁྲུལ། །

གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཆོད་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་ས་ལམ་གཅིག་ཆོད་ལ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བསྒྲོ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་འདི་མེད་པ་རེད། ཁོ་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་དབང་པོ་མངོན་སུམ་འདི་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་རང་ངོ་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་འདི་འདྲ་པོ་ཞིག་མར་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་ཡོང་བ་རེད།

༥ རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་སྟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་ན་ནི་དང་པོ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད།

བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་སྟངས་གཅིག རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་སྟངས་གཅིག །རིམ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མཆོག་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རང་ལུགས་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ལུགས་སྲོལ་ལ། དབང་པོ་རབ་ལ་དབང་བཞིའི་རིམ་པ་དེ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་མ་རེད། ཐད་ཀར་བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་དུས་བླ་མས་སློབ་མ་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་ཐམས་ཅད་འདི་རང་ངོ་མཐོང་ནས་གྲོལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་རེད༎

ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་སྲོལ་ལ་ཡིན་ན་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་དབང་བཞིའི་རིམ་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རེད། དབང་དང་པོ་བུམ་དབང་འདི་བསྐུར། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐུར། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ཉམས་མྱོང་། དེ་ནས་བཞི་པ་ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངོ་སྤྲོད་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། དབང་བཞིའི་རིམ་པ་ལ་མ་བསྟེན་པ་ལ་ཐད་ཀ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་ཡག་འདི་འདྲའི་ཁྱད་མཚར་པོ་འདུག་བྱས་ནས་གད་མོ་ཤོར་གྱི་ཡོད་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་རང་ལུགས་ལ་འདི་འདྲ་དགོས་ཀྱི་མ་རེད། འདི་ཚོ་རིགས་འདི་དབང་པོ་གཅིག་ཅར་བའི་སྐད་ཆ་ཡིན་པ་རེད། དབང་པོ་རིམ་གྱིས་པའི་སྐད་ཆ་ཡིན་ན་ནི་དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསླབ་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་བསླབ་དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབང་གོང་མ་བུམ་དབང་བསྐུར། དེ་ནས་འདི་ལ་ཡང་ངོ་སྤྲོད་ཅིག་སྤྲོད། དེ་ནས་ཡང་སྤྲང་བྱ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཅིག་སྤྲང་། གཉིས་པ་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་གསང་དབང་གཅིག་ངོ་སྤྲོད༎ དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་དབང་བསྐུར་དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་ཞེ་དྲག་འགོར་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ཡག་འདི་དབང་པོ་ཅིག་ཅར་བའི་སྐད་ཆ་རེད། འདི་རེད་མ་གཏོགས་དབང་པོ་ཡང་རབ་པ་ལ་འདི་མི་དགོས་པའི་སྐད་ཆ་ཡིན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདའ་ཁ་ཡེ་ཤེས་འཕོ་བ་ཟེར་ནས་སྐད་ཆ་ཆཤད་ནས་ཡེ་ཤེས་འཕོ་བའི་སྐད་ཆ་རིགས་མང་པོ་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་དབང་བཞི་ཡི་རིམ་པ་ལ་བསྐུར་ནས་དབང་གསུམ་པའི་ཉམས་མྱོང་འདི་ཚིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་དགོས་རེད་ཟེར་ཡག་དབང་པོ་རིམ་གྱིས་པའི་སྐད་ཆ་རེད།

ང་རང་ཚོའི་ངོ་ལ་དབང་པོ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་ལ་བླ་མ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ལུང་མར་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་དུས་ཁོས་ཁམས་དང་དབང་པོ་མོས་པ་འདི་སོ་སོར་ཆཤད་ཡོད་དུས་དབང་པོ་མཆོག་ལྡན་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་ཁོ་ཐད་ཀར་ངོ་སྤྲོད་ནས་ཁོ་གྲོལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོདྷི་ནང་བཞིན་རེད་པ། ད་ལྟ་ཨིནྡྲ་བོདྷི་ནང་བཞིན་ཡིན་ན། ཁོ་ལུས་མ་བསྒོམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཐུབ་པ་འབྱུང་བ་རེད། དཔེ་འདི་ནང་བཞིན་རེད་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཟེར་ཡག་འདི་ཁོ་རང་ཁ་ཐུག་ལ་ངོ་འཛིན་བྱེད་ཡག་འདི་ག་བ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། གང་ལྟར་ཐམལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་རང་རེད།

༤ ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་བསྟན་པ།

ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཟེར་ལུགས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་ཅིག་ཡིན་པ་རེད། ཐ་མལ་ཟེར་ཡག་འདི་བཅོས་མ་ཟེར་ཡག་ཚིག་འདི་མ་རེད། ཐ་མལ་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་སྤྱུག་པོ་ཟེར་ཡག་གི་ཚིག་མ་རེད་༎ ཁོ་མ་བཅོས་པ་ཞིག་ལ་ཐ་མལ་ཞེས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། མ་བཅོས་པའི་ཤེས་པ་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོའི་བློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་ག་ཚོད་ཉོན་མོངས་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ཡང་ཁོ་སེམས་ལ་གནས་ལུགས་སྟེང་ནས་གང་ཡང་འཕོ་འགྱུར་བཏང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། གནས་ལུགས་འདི་ལ་ཁོ་ཉོན་མོངས་པས་གོས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གཡའ་ཡིས་གོས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། གསེར་ལ་ག་ཚོད་གཡའ་ཡིས་གོས་ནའང་གསེར་གྱི་རང་མདངས་བཅྲག་གི་མ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་གྱིས་ཁོ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པས་ག་ཚོད་ཅིག་བསྒྲིབ་ན་ཡང་ཁོ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པས་གོས་མ་ཐུབ་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་གོས་མ་ཐུབ་པ་ཡོད་པ་རེད། ཡོན་ཏན་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རྫོགས་བསྡད་པ་ཞིག་དང་། སྐྱོན་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཟད་བསྡད་པ་ཞིག་རེད།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །
བཞག་པར་བྱ་བའང་ཅུང་ཟད་མེད། །
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ། །
ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །

ཞེས་པའི་གང་ལྟར་འདི་ལ་བསལ་བར་བྱ་བའང་ཅི་ཡང་མེད་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་བསལ་བྱ་ཡི་སྐྱོན་ཡེ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་འདི་འདྲ་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ནས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གསར་དུ་ཆུར་གྲུབ་ཡག་མེད་པ་རེད། སེམས་ལ་གནས་ལུགས་ག་རེ་ཡིན་པ་འདི་བླ་མ་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་དུས་ངོ་སྤྲོད་པ་འདི་གཞིའི་གནས་ལུགས་ང་རང་ཚོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། ཡོད་པ་འདི་བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་དུས་བླ་མའི་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་འཕྲོད་ཡོང་བ་རེད། ངོ་འཕྲོད་ཡོང་དུས་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་རང་གིས་མ་བུ་ངོ་ཤེས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་ངོ་ཤེས་པ་འདི་རང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཀ་རང་ཡིན་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་མདོ་ཡི་ཕྱག་ཆེན་དང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་སུ་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་བསྟན་སྟངས་ཏོག་ཙམ་ཁྱད་པར་ཡོད་ས་རེད་མ་གཏོགས་ངོ་འཛིན་བྱེད་སྟངས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད།

འདི་འདྲའི་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེས། ཆེན་པོའི་སྒྲ་སྒྲུར་ཡོང་དུས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་རྩད་ནས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་འདི་མ་གཏོགས་མེད་པ་རེད། ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཅིག་ཚོད་ཡིན་པ་རེད། ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཅིག་ཚོད་མ་གཏོགས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་རེད། འདི་འགྲོ་མ་དགོས་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་གཉེན་པོ་ཞིག་གིས་སྤང་བྱ་དྲི་མ་མཐའ་དག་རྩད་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་སྟོབས་ལྡན་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེས་ཟེར། རྡོ་རྗེ་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་མི་འགྱུར་བ། མི་

འཇིག་པ། བརྟན་པ། སྲ་བ། ཐོགས་པ་མེད་པ། ཕ་རོལ་པོའི་མཐུ་ཕམ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མང་པོ་ཕྱད་པ་འདི་ནང་བཞིན་གྱིས་འདི་འདྲའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཡི་རང་ངོ་མཐོང་ན། འདི་འདྲའི་རང་ངོ་མཐོང་བའི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་སྣང་བྱའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་རྩད་ནས་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་མ་ཕྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དྲི་མ་གཉིས་ཕྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད་པ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རྩད་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་འདིའང་ཅིག་ཅར་བ་ཟད་ཐུབ་པར་བྱེད་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་གྱི་ཉམས་ལེན་འདི་ལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེས་ཞེས་བྱེད་ནས་ཆེན་པོའི་སྒྲ་སྒྱུར་བ་རེད་ ་་་་ འདུག་ཨ།

༡༠ སྦྱང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།

འདིས་ཆེས་ཟེར་ནས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་སྒྲ་སྒྱུར་ནས་བཅོམ་མཁན་འདི་སུ་རེད། ལམ་གང་གིས་སྦྱོང་བ་རེད་ཟེར་ན། ལམ་སྦྱོང་མཁན་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འདིས་བཅོམ་གྱི་ཡོད་རེད། ཞེས་བྱེད་སྒྲ་སྒྱུར་སོང་བ། སྦྱང་བྱ་ག་རེ་སྦྱང་བ་རེད། འོ་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འདིས་གང་ཞིག་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་དྲི་མ་འདི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡོད་དུས་དྲི་མ་འདི་གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་ལབ་པ་རེད། གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་ཟེར་མཁན་འདི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་ཟེར་ན་ ་་ ཡང་འགྲིག་གི་འདུག ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པ་ག་བ་བཞག་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་རེད།

གཙོ་བོ་ཐར་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཕྱད་ཡོད་རེད། འདི་འདྲའི་སྒྲིབ་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཆ་མཐའ་དག་འདི་གློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་བའི་དྲི་མ་རེད། གློ་བུར་ཟེར་ཡག་འདི་གང་རེད། ཁོ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཚོགས་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཁོ་གང་ལྷར་གློ་བུར་དུ་སྐྱེས་ཡོད་དུས། ཡར་ཁོ་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བ་རེད། ཕར་འགྲོ་དུས་ཡང་ཁོ་གློ་བུར་གྱིས་བྲལ་ཡོད་བ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་ལ་ས་བརྟན་པོ་ཞིག་དང་ཁོ་འདི་ན་བསྡད་རེད་ཟེར་ནས། གཞི་ཆགས་ནས་བསྡད་ས་འདི་འདྲ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། སྤྱོད་འཇུག་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས།

ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤངས། །
བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །

གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་ཁོ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྩིས་ཟིན་ནས་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། གློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་ཟེར་ཡག་འདི་ཁོ་ཡོད་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་གི་གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་ཟེར་ཡག་འདི་མེད་པ་རེད། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྐྱོན་འཇུག་ཡོད་དུས་བདེན་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེའང་བདེན་འཛིན་ལ་ལྷན་སྐྱེས་དང་། ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཕྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདིའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ

ཤོས་འདི་ང་རང་ཚོའི་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་འདི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པ་རེད། ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་རབས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱུས་ནས་རང་དང་ལྷན་དུ་འགྲོགས་བསྡད་ཡག་གི་དངོ་བསམ་པའི་ངར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། འདི་འབུ་གྲོག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོད་བསྡད་ཡག་གི་ངར་འཛིན་འདི་ལ་ཆཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཀུན་བཏགས་ཟེར་ཡག་འདི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྦྱངས་པའི་སྐྱོན་ཞིག་ཆཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྤང་བྱ་ལས་སླ་བོ་ཡིན་པ་རེད། ལྷན་སྐྱེས་སྤང་ཚར་ན་ཀུན་བཏགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་འདྲའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ང་ཚོ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་འདི་སྐབས་ལ་གློ་བུར་འབྲུལ་བའི་དྲི་མ་གཙོ་བོ་འདི་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༡༡ བདེན་འཛིན་སྐྱོན་ཡིན་པར་གྲུབ་པ།

བདེན་འཛིན་འདི་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་བསྡད་པ་ཞིག་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་བསྡད་པ་ཤེས་བྱའི་ཁམས་ན་ཡོད་མ་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐྱོན་གྱི་ཆ་འདི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་པ་འདི་ཡོད་མ་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་ཡོང་དུས་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། བདེན་འཛིན་སྐྱོན་ཡིན་པ་གྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། གལ་སྲིད་ཤེས་བྱའི་ཁམས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། བདེན་འཛིན་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། བདེན་འཛིན་སྤང་ཐུབ་དགོས་ཡག་གི་རྒྱུ་མཚན་འདི་གང་དུ་བདེན་པར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་གཞི་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རེད། འདི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་འདི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་བསྐྱེན་ཡོང་དུས་ཁོ་སྤང་ཐུབ་ཡག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། ཁོ་ཤེས་བྱའི་ཁམས་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་ཁམས་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཆཤད་ཡོང་དུས་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཤེས་བྱའི་ཁམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བསྡད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་བསྐྱེན་ན་ཡང་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

མདོའི་སྐབས་སུ་ཆཤད་པ་ཡིན་ན། དབུ་མའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ནི་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་གཅིག་དང་། རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ཆཤད་ཡོད་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་འདི་འདྲའི་སྐད་ཆ་མེད་པ་རེད། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་ལ་སྤང་བྱའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་རྩད་ནས་ཟད་ཐུབ་པ་ཡོད་རེད། དབུ་མའི་སྐབས་སུ་ལམ་གྱི་ཉམས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ཞིག་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། གློ་བུར་འབྲུལ་པའི་དྲི་མ་འདི་སྦྱང་སྟངས་འདི་ལ་ལམ་གྱིས་དགག་གི་ཡོད་རེད། རིགས་པས་དགག་གི་ཡོད་རེད། བདེན་འཛིན་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་ནི་གཙོ་བོ་རིགས་པས་དགག་གི་ཡོད་རེད། རིགས་པས་དང་པོ་སྒྲུབ་དགོས་པ་རེད། རིགས་པས་བསྒྲུབས་ནས་དང་པོ་བདེན་འཛིན་འདི་ཆོ་སྐྱོན་ཡིན་པ་ཆཤད། རིགས་པས་བཀག་ཐུབ་ཡག་འདི་ལ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་འདི་བདེན་གྲུབ་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་ནི་གཙོ་བོ་འདི། རྒྱུད་བླ་མའི་ནང་ཡིན་ན།

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །

དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །
སེར་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །
དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །

ཟེར་ནས་གཙོ་བོ་ཉོན་སྒྲིབ་འདི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་གཙོ་བོ་འདི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལམ་ལ་བརྟེན་ན་དགག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་རེད། བདེན་གྲུབ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། འདི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རིགས་པའི་དགག་བྱ་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པའི་བདེན་གྲུབ་བཀག་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་ཐུབ་ཀྱིས་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དགག་བྱ་གཉིས་པོ་འདི་རེ་རེ་བྱས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད།

ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐབས་སུ་འདིའི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ལམ་འདིའི་སྐབས་ལ་གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་ཞེས་ཆགས་ཡོད་དུས་ཁོ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་ཆགས་ན༑ ཡང་སྟབས་བདེ་པོ་འདྲ་པོ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཡང་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་སྐད་ཆ་ཆགས་སྟངས་དང་དབུ་མའི་སྐབས་ནས་སྐད་ཆ་ཆགས་སྟངས་གཉིས་འདི་གཉིས་ཀྲང་དཔེར་ན། འགལ་ཟླ་ཆེན་པོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡང་མ་འགྲིག་པ་རེད། འདི་འདྲའི་དྲི་མ་སྦྱངས་ནས་འདི་འདྲའི་དྲི་མ་ངོས་འཛིན་ནས་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད།

སྤང་ཐུབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཟེར་ན། དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་རེད། དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ནས་སྤངས་ཐུབ་ཀྱིས་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད༑ འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱའི་ཁམས་ན་མེད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱའི་ཁམས་ན་མེད་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཤེས་ན་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་འདི་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་འདིའི་སྐབས་ལ་གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མ་ཟེར་དགོས་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཡིན་པ་རེད། དྲི་མ་ཟད་ཐུང་གི་ཆ་ནས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཁྲུལ་པ་ཟེར་དགོས་ཡག་འདི་ཡང་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་རེད། འདིའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ་ཆགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཆགས་པའི་ནང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆགས་ཡོད་དུས་འཁྲུལ་པ་གཙོ་བོ་འདི་དཔྱད་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ་སྦྱོར་གྱི་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་པ་རེད།

༡༣ སྦྱངས་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ།

དྲི་མ་རྣམས་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་

རེད༑ སྤྲུངས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་འདི་མ་འོངས་པ་ལ་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་སྐུ། རང་བཞིན་གསལ་བ་ལོངས་སྐུ། འགག་མེད་དུ་ཤར་བ་སྤྲུལ་སྐུ་འདི་སྐུ་གསུམ་ནས་འབྲས་བུའི་ཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། སྤྲུངས་པ་དང་འབྲས་བུ་འདི་ནས་རང་སྟོང་གི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཆོས་སྐུ་བཤད་ཡོད་རེད། གཞན་སྟོང་གི་ཆ་ནས་བཤད་ན་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་བཤད་ཡོད་དུས་སྐུ་གསུམ་ཡང་འདི་འདྲ་སྤྲུར་ནས་བཤད་ན་ཡང་······ འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཆོས་སྐུ་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དྲི་མ་དེ་ཡང་ཡེ་ནས་ཟད་པ་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་ཟད་པ་ཡིན་ན་ཡང་འདི་ངོ་མ་ཤེས་པ་རེད། ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུང་ཡོད་དུས་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཟད་ཡོང་བ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་གློ་བུར་བྲལ་དག་ཅེས་ལབ་པ་རེད།

རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གློ་བུར་དྲི་དག་གཉིས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཟེར་ཡག་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཡང་ཆོས་ཉིད་འདི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་རེད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་རེད་དེ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ངོ་མ་ཤེས་ཡོད་དུས་ཆོས་ཉིད་འདི་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་སྟངས་འདི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ལམ་སྤྲུངས་ཡོད་དུས་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་ནས་རྟོགས་ཡོང་བ་རེད་འདུག་ཨ། འོ་འདི་ཡིན་དུས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཟེར་ཡག་འདི་སྐྱོན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཅེས་བཤད་པ་རེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཟེར་གྱི་རེད། རིགས་ཀུང་ཟེར་གྱི་རེད། ཁམས་ཀུང་ཟེར་གྱི་རེད། འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡོང་དུས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡོང་དུས་འདི་ལ་གློ་བུར་དྲི་དག་ཅེས་ལབ་པ་རེད།

༡༣ ཆོས་སྐུ་བསྟན་པ།

ཆོས་སྐུ་མངོན་འགྱུར་ཤོག་ཅེས་ཆོས་སྐུ་ཟེར་ཡག་འདིའི་ཆོས་སྐུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་སྤྲང་བྱ་ཐམས་······ ཅད་ཟད་པའི་བྲལ་ཆ་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་གཙོ་བོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ། མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ལ་མངའ་བའི་ཆོས་སྐུ། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་འདི་བཤད་པ་རེད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་ལ།

ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །
བསྲེགས་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྐུ་སྟེ། །
དེ་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགགས་པ་མེད། །
སེམས་འགགས་པ་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །

ཅེས་གཙོ་བོ་སེམས་འགག་པ་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། འཇུག་པ་ནང་ལ་འདི་བཞག་ཡོད་དུས་སེམས་འགག་པ་ཟེར་ཡག་འདི་སེམས་འདི་ཡང་མ་དག་པའི་སེམས་ལ་གཙོ་བོ་སྤྲུར་བ་རེད། ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་མ་རེད། དག་པའི་སེམས་དང་མ་དག་པའི་སེམས་གཉིས་ཆགས་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར།

སེམས་འགགས་ཟེར་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་སེམས་འདི་གབ་ལ་གོ་གི་ཡོད་རེད་ཟེར། ཉམས་པར་རྟོག་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན་ན། ཉམས་རྟོག་ལ་ཡང་གོ་བ་གཉིས་ཡོད་རེད། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་ན། ཉམས་པར་རྟོག་པ་ཟེར་ནས་ཚིག་ཡོད་ནས་བཟུང་སྐྱེ་ལ་ཉམས་རྟོག་ཆ་ཚང་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། གང་རེད་ཟེར་ན༑ ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་འདི་གཙོ་བོ་གོ་དགོས་ཀྱི་རེད། བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་བདེན་ཞེན་གྱི་བློ་གཅིག་དང་། བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་གཅིག་འདི་ཉམས་རྟོག་ལ་བཞག་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཉམས་རྟོག་ཡིན་ཚད་ཚང་མ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། ཅེས་འདི་འདྲ་བཀག་བཞག་པ་ཡིན་ན་ནི་ཉམས་རྟོག་རྩ་ནས་མེད་ན་དཔེ་བསགས་འགྲོ་གི་རེད་པ། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཉམས་རྟོག་ཡོད་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཉམས་རྟོག་ཡོད་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་དགོས་ཡག་གི་ཉམས་རྟོག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། མྱང་འདས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ཡའི་ཉམས་རྟོག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་ཡོང་དུས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྐྱེན་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་ཉམས་རྟོག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་བཤད་ཡོང་དུས་ཁོ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་ཁག་ཁག་ཡོད་རེད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་ལ་སེམས་འགགས་པ་དེ་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བཤད་ཡོང་དུས་སེམས་འདི་གཙོ་བོ་གབ་བ་བཤད་པ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་འདི་ཉམས་རྟོག་ལ་སྒྱུར་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཉམས་རྟོག་འདི་གབ་བ་དངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་རེད་ཟེར་ན། བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཟད་པས་རྟོག་པ་མཐར་ཐུག་ཅིག་བཤད་བསྡད་ཀྱི་འདུག་ཨ།

ཡིན་ན་ཡང་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་འདི་འདྲའི་སྐད་ཆ་མེད་པ་རེད། ཕྱག་ཆེན་སྐབས་སུ་སེམས་ལ་དག་མ་དག་གཉིས་ཕྱེ་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་ནས་མ་དག་པའི་སེམས་འདི་གང་ལྟར་དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྐབས་ནས་སྐད་ཆ་འདོད་མཁན་འདི་ཀ་རང་རེད། ཅེས་དག་པའི་སེམས་འདི་ཡང་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་སྤྱིར་བཏང་ཆོས་སྐུ་འདིའི་སྐབས་ལ་ཆོས་སྐུ་ཟེར་མཁན་འདི་མ་དག་པའི་སེམས་བཀག་པའི་མཇུག་ལ་དག་པའི་སེམས་ཟེར་ཡག་གཅིག་ཚུར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་སྟོང་ཉིད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད།
མེད་དགག་གི་ཆ་ནས་བཞག་ནའང་འགྲིག་གི་མ་རེད།

འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་དག་པའི་སེམས་ཟེར་ཡག་ཞིག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཁམས་སུ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡེ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་བསྡད་ཡའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བྱས་ནས་ཆོས་སྐུ་གསལ་ཆ་ནས་ཚུར་གྲུབ་ཡོང་བ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དགག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། ས་ར་ཧ་ཡིས་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་ངོ་བོ་བསྟན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་དག་པའི་སེམས་དང་མ་དག་པའི་སེམས་གཉིས་ཆ་བཞག་ན་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད། འདི་ལ་ཆོས་སྐུ་མངོན་འགྱུར་ཤོག་ཟེར་ཡག་ཁོ་འདི་འདྲ་བྱས། སྦྱང་གཞི། སྦྱང་བྱ། སྦྱོང་བྱེད། སྦྱངས་འབྲས་ཞེས་བཞི་བཤད། འདིའི་མཇུག་ལ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༡ སྒོམ་དོན་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་སྨོན་ལམ་མདོར་བསྟན་པ།

གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ལྟ་བའི་གདེངས། །

དེ་ལ་མ་ཡེངས་སྐྱོང་བ་སྒོམ་པའི་གནད། །
སྒོམ་དོན་ཀུན་ལ་རྩལ་སྦྱོང་སྤྱོད་པའི་མཆོག །
ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པའི་གདེངས་དང་ལྡན་པར་ཤོག །

ཅེས་ལྟ་བ་སྒོམ་པ་སྤྱོད་པ་འབྲས་བུ་བཞི་ཆ་ཤད་ནས་འདིའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་ཆ་ཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་འདི་ནང་ལ།

༡ ལྟ་བ་ཆ་ཤད་པ།

དང་པོ་གཞི་ལ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་གདེངས། །ཞེས་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་གང་རེད་ཟེར་ན། ལྟ་བ་རྣམ་དག་འདི་གང་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ལྟ་བ་རྣམ་དག་འདི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་མ་ནོར་བ་བྱེད་པ་ཞིག །གཙོ་བོ་ལྟ་བ་ཡིན་པ་རེད། མཐོང་ཚུལ་མ་ནོར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་ངེས་ཤེས་ཤིག་ལ་གོ་དགོས། གཙོ་བོ་ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་ངེས་ཤེས་ཤིག་རེད། འདི་འདྲའི་ངེས་ཤེས་ཡང་དག་པ་འདི་ག་བ་ལ་ཐག་ཆོད་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཐག་ཆོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྐབས་ལ་ཐག་ཆོད་ནས་ཐག་ཆོད་པའི་དོན་དག་འདི་ས་དང་པོ་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ག་རེ་ཆོད་དགོས་རེད།

གཞི་ཟེར་བ་འདིའི་སྐབས་ལ་གཞི་འདི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་བ་རེད། གནས་ལུགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་པ་མ་གཏོགས་འདིའི་གཞི་འདི་ད་ལྟ་ང་ཚོ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཟེར་ཡག་སྐད་ཆ་མ་ཡིན་པ་བྱས། གཞི་ཟེར་བ་འདི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད། གཞི་གནས་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་རེད། སྒྲོ་འདོགས་ཟེར་ན། ཐེ་ཚོམ་འདྲ་པོ་ཟེར་དགོས་ཀྱི་རེད། སྒྲོ་འདོགས་ཟེར་ན། ཡིན་མིན་གྱི་ལོག་པ་ཞིག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་རེད། སྒྲོ་འདོགས་ཟེར་ཡག་འདི། ཡོད་པ་ཞིག་ལ་མེད་རེད་ཟེར་ན་སྐུར་བ་བཏབ་པ་རེད། མེད་པ་ཞིག་ལ་ཡོད་རེད་ཅེས་ལབ་ན་སྒྲོ་འདོགས་པ་རེད། གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ག་རེ་ཆོད་དགོས་རེད་ཟེར་ན། གཞིའི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་ཆ་ཤད་ན་ཡང་རེད། ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཆ་ཤད་ན་ཡང་རེད། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆ་ཤད་ན་ཡང་རེད། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ནའང་རེད། ག་བ་བསམ་བློ་བཏང་ནའང་གཞིའི་གནས་ལུགས་འདི་ལ་ངེས་ཤེས་དགོས་པ་རེད། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་སྐབས་ནས་ཆ་ཤད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་འདྲ་པོ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་གསུངས་པ་རེད། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། ལམ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་གསུངས་པ་རེད། འདི་

འདྲ་པོ་འདི་ཡང་ཉན་ཐོས་པའི་ལུགས་ལ་གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་ཞིག་རེད། འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་ན་འབྲས་བུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་པའི་གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་རེད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་ན་ནི་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ཡང་སྤྱིར་བཏང་དངོས་གནས་དྲང་་་གནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདི་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་མཐར་ཐུག་ལ་འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ཐག་ཆོད་ན། སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་ན། འདི་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞིག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་རེད། ད་ལྟ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ལ། གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་འདི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐད་ཀ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་དགོས་རེད། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ། ཚིག་འདི་ལ་གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པ། གདངས་འགགས་པ་མེད་པ། རྩལ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་བ་ཟེར་ནས་གཞི་གདངས་རྩལ་གསུམ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འདི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགོངས་པ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད༔ གཞི་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། གདངས་འགག་པ་མེད་པ་འདི། གཞི་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ཡང་དེའི་སྟེང་ནས་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་བྲལ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་རུང་གི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་རྩལ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་ཡོད་དུས་དེའི་ཐོག་ནས་ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་ལ་ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་དང་། དག་དང་མ་དག་གི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་གཙོ་བོ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་སྐྱོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྩལ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་བ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཐུན་མོང་གི་འདི་འདྲའི་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་འདི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཟེར་ཡག་འདི་ཐག་ཆོད་པའི་སྐད་ཆ་གཅིག་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་ཐག་ཆོད་ཡག་འདི་ག་བ་ཆོད་་་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྫོགས་ཡག་འདི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། ངེས་ཐག་ཆོད་ཡག་འདི་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བ་གཉིས་སོ་སོ་ལ་ཞེན་སོང་བ་མ་ཡིན་པ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག་ཤ། འདི་ཡིན་དུས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཡོད་དུས་སྤང་བྱའི་སྐྱོན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཚར་ན་ཡང་འདིའི་ནང་ལ་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་འདི་ཡོད་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད་པ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་།

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །
རྒྱལ་བས་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་འདི། །
དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་བཟློག །
ཁམས་འདི་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་

གསུངས་པ་རེད། སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཟེར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་རྒྱལ་བས་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་འདི་གཙོ་བོ་འདི་ག་རེ་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་བཟློག་ཡག་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་རེད། སྟོང་པ་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་མ་གཏོགས་འདི་ལ་ཞེན། ཞེན་པའི་ཆ་ནས་ཞེན་དགོས་ཡག་ཅིག་དང་འདི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། འདི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཁོ་རང་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གསུངས་པ་རེད་འདུག །སྟོང་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་གཉེན་པོའི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་རེད། གཉེན་པོ་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་འདིས་གཉེན་པོ་འདིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་ཡག་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་རེད། སྒྲིབ་གཉིས་སྤང་པའི་ཆེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་རེད་འདུག །འདི་རེད་མ་གཏོགས།

ཁམས་ནི་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །

གསུངས་པ་རེད། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཟད་ཆ་ལ་མཐར་ཐུག་དེ་ལ་གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ལུགས་འདི་མ་བཅོས་པའི་ཤེས་པའམ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་ཉམས་པར་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་ གསུངས་པ་རེད་འདུག །འདི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ནང་ལ་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས།

ཁམས་འདི་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །

གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཟེར་ཡག་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་རེད་འདུག་ཨ། ཁོ་ཕྱུག་ཆེན་ལྟར་རིགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་རེད། དབུ་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐད་ཆ་ཁག་ཁག་ཡིན་པ་རེད། ཁོ་ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་ངེས་ཤེས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ངེས་ཤེས་འདིས་ཐག་ཆོད་དགོས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་སྐབས་ལ།

སྣང་བ་རྟེན་འབྱུང་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་། །

སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །

ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །

ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །

ཞེས་སྣང་བ་རྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་བསླུ་བ་མེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་དང་། དེའི་སྟེང་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་འདི། སྣང་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སྟོང་པ་འདི་བརྗེད། །སྟོང་པ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སྣང་བ་བརྗེད་སོང་བ་ཡིན་ན། དེས་ད་དུང་ཡང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་མ་ཐུབ་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད།

ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །

རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །

ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་ཞིག་ན། །

དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ནམ་ཞིག་ན་ཡང་རེས་འཇོག་མེད་པ། སྣང་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སྟོང་པ་ལྷག་མ་སོང་བ། སྟོང་པ་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་སྣང་བ་བརླག་མ་སོང་བ། སྣང་སྟོང་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་གྲོགས་སུ་འཆར་བ་ཤེས་ནས། འདི་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སུ་སླེབས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་ཞིག་གི་སྣང་བ་གཅིག་དང་རེད་པ། མ་གཏོགས་དོན་ལ་དེས་ཤེས་ལ་འདི་རེད་འདི་མ་རེད་བསམ་པའི་འཛིན་སྟངས་གང་ཡང་མེད་པ་མར་འཛིན་སྟངས་ཐམས་ཅད་གཞིག་པ་ཞིག་སླེབས་སོང་ན། འདིའི་སྐབས་ལ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་འདི་རྫོགས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་ཟེར་ནའང་མ་ཟེར་ནའང་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཟེར་བའི་དོན་དག་སྙིང་པོ་འདི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཡག་འདི་ཁོ་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཚོགས་སྦྱོར་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་ཁོ་རྩ་བ་གཞི་འདི་ལ་བཞག་དགོས་ཀྱི་རེད། འདིའི་སྟེང་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་གྱི་ཉམས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ཡོང་དུས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་མ་བཅོས་པའི་རང་ངོ་ལ་གང་ཡོད་པ་འདི་མ་སྒྲིབ་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། འདི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་གདེངས། ཞེས་ལྟ་བ་འདི་ལ་བཞག་པ་རེད། རྗེ་བཙུན་མི་ལས། ལྟ་བ་འདི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། ལྟ་བ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ངོ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས།

༢ སྒོམ་པ་བཤད་པ།

དེ་ལ་མ་ཡེངས་སྐྱོང་བ་སྒོམ་པའི་གནད། །ད་འདི་འདྲའི་ལྟ་བ་འདི་ལ་མ་ཡེངས་བར་སྐྱོང་བ་དགོས་བ་རེད་འདུག །ད་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་སུ་གཡེང་བ་མེད་པ་འདི་སྒོམ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་གསུངས་པ་རེད། གཡེང་བ་མེད་པ་འདི་སྒོམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་རེད། དངོས་གཞི་ག་རེ་རེད། སྒོམ་ཡག་རེད། སྒོམ་ཟེར་ན་ཡང་སྒོམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་སྒོམ་སོང་ན། སྒོམ་པ་འདི་གཅིག་པ་རེད། མཉམ་པར་འཇོག་དགོས་པ་རེད། སྒོམ་ག་རེ་རེད། མཉམ་པར་འཇོག་དགོས་བ་རེད། མ་གཡེང་བར་སྐྱོང་དགོས་བ་རེད། འདི་ལ་འབོགས་འདོན་དགོས་བ་རེད། བཙན་ས་ཟིན་དགོས་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་འདྲའི་ལྟ་བ་འདི་ལ་མ་ཡེངས་བར་ལྟ་བ་འདི་ལ་གཡེང་ཤོར་སོང་ན། ལྟ་བ་འདི་སྐྱོན་ཅན་ཆགས་འགྲོ་ཡག་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད།; ལྟ་བ་འདི་ལ་མ་གཡེང་བའི་ཆེད་དུ་ལྟ་བའི་སྟེང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་འདྲ་པོ་མ་སོང་ནའང་སྒོམ་དགོས་པ་རེད་འདུག་ཨ། མཉམ་པར་བཞག་པ་དེའང་སེམས་མ་ཡེངས་པ། མ་ཡེངས་པ་འདི་ཡང་སྐྱོང་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད་འདུག །ཇི་སྲིད་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་འདི་འདྲའི་རྟོགས་པ་འདི་སྐྱོང་ཐུབ་དགོས་པ་རེད་འདུག །འདི་བྱུང་ན་སྒོམ་པའི་གནད་རེད་སོང་བ་རེད། མཉམ་པར་འཇོག་པའི་གནས་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད།

༣ སྤྱོད་པ་བཤད་པ།

སྤྱོད་པ་འདི་འདྲའི་སྒོམ་ཡག་པོ་ཆགས་སོང་ན། འདི་འདྲའི་སྟེང་ལ་བཙན་ས་ཟིན་སོང་ན་སྒོམ་དོན་ཀུན་ལ་

རྩལ་སྦྱོང་། ཞེས་འབོགས་ཐོན་ནས་རྟོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། རྩེ་གཅིག་སྤྲོས་བྲལ་རོ་གཅིག་སྒོམ་མེད་ནས་འགྲོ་བ་འདི་ཡོད་རེད་པ། རྣལ་འབྱོར་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་ཡོང་དུས་རྩེ་གཅིག་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནས་བྱེད་ནས། སྒོམ་གང་རེད། སྒོམ་མེད་ཆོས་སྐུའི་རྒྱལ་སའི་བར་དུ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་ཡ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་འདི་འབོགས་འདོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ལ་རྩལ་སྦྱོང་བ་ཟེར་གྱི་རེད། རྣལ་འབྱོར་པའི་ལམ་ལ་རྩལ་སྦྱོང་ཡོང་དུས་རྟོགས་པ་འབོགས་འདོན་ཆགས་ཡོང་བ་རེད་འདུག །སྤྲོས་པའི་མཆོག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་དང་། འདི་ལ་མ་གཡེང་བ་བྱེད་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒོམ་ཐུབ་པ་འདི་སྒོམ་པའི་གནད་དང་། འདི་ཡར་འབོགས་འདོན་ནས་རྣལ་འབྱོར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་འབོགས་འདོན་བྱེད་ཐུབ་ན། དེ་ནས་རྩལ་སྦྱོང་ཐུབ་ན་འདི་སྤྱོད་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པའི་གདེངས་དང་ལྡན་པར་ཤོག །ཅེས་ད་གདེངས་ཟེར་ཡག་འདི་གང་རེད། སོ་སོ་ལ་ངེས་ཤེས་དགོས་བ་རེད་འདུག་ཨ། གདེངས་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྲོབས་པ་དང་ངེས་ཤེས་ལ་མཚོན་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་གདེངས་ཞེས་ལབ་པ་རེད། གདེངས་དང་ལྡན་པར་ཤོག །

ད་ལྟ་བ་ཤེས་དགོས་རེད། ད་ལྟ་བ་ཡང་མར་འགྲེལ་རྐང་ཆེད་དུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མ་སྦྱར་ན། ཡང་ཁོ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་སྦྱོང་མ་ཐུབ་པ་རེད། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མགོ་ལ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་བཤད་ཡོང་བའི་ལྟ་བ་འདི་ཡང་བསྐྱར་གསལ་དུ་གཏོང་དང་ཞེས་ལབ་པ་རེད། འདི་གསལ་དུ་བཏང་བའི་སྐབས་སུ།

ཏ ལྟ་བས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ།

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཏེ། །
སེམས་ནི་སེམས་མེད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོས་སྟོང་། །
སྟོང་ཞིང་མ་འགགས་ཅིར་ཡང་སྣང་བ་སྟེ། །
ལེགས་པར་བརྟག་ནས་གཞི་རྩ་ཆོད་པར་ཤོག །

༡ སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་པ།

ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཏེ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས།

བླ་མ་མར་པས་དང་པོ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་ངོ་སྤྲོད། སེམས་སྟོང་པ་ལ་ངོ་སྤྲོད། སྟོང་པ་ལྷུན་གྲུབ་ལ་ངོ་སྤྲོད། ལྷུན་གྲུབ་རང་གྲོལ་དུ་ངོ་སྤྲོད་པ་རེད།

ཅེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་འདིའི་སྐབས་ལ་ཡང་། ཕྱག་ཆེན་གྱི་འགྲོ་སྟངས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད། དང་པོ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་མ་གྲུབ་ན། སེམས་རང་བཞིན་མེད་པ་གྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ནང་ལ།

སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་བློས་རིག་ནས། །
དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །

བློ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །
དེ་མི་ལྡན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །

ཞེས་སེམས་ལས་གཞན་མེད་པ་གྲུབ་དགོས་པ་རེད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཐག་བཅད་དགོས་པ་རེད། གང་ལྟར་ཐག་བཅད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་ཤེས་དྲངས་དགོས་པ་རེད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་སྟངས་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་བསྟེན་ན་ཡང་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་རྫུན་པ་ཡི་ལྟ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ད་ལྟའི་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ཁོ་སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་འདྲ་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་རྦ་རླབས་འདི་རྒྱ་མཚོ་ལས་འབྱུང་བ་རེད། ཐིམ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཕར་ཐིམ་གྱི་རེད་མ་གཏོགས་རྦ་རླབས་ལས་རྒྱ་མཚོ་སོ་སོ་ཡོད་མ་རེད། འདི་ནང་བཞིན་གྱིས་ད་ལྟའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་འདི་གནས་བྱུང་བ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་ཉིད་རང་རྩལ་དུ་ངོ་མ་ཤེས་ནས་རང་སྣང་ལ་ཡུལ་དུ་ཞེན། རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་སོང་བ་རེད། སེམས་ཁོ་རང་ལ་ཡུལ་དུ་ཞེན། སེམས་ཁོ་རང་ལ་ཡང་བདག་ཏུ་ཞེན། སེམས་ཁོ་རང་བདག་དང་ཡུལ་དུ་ཞེན་ནས་འཁྲུལ་ཡོང་བ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་དེར་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་་་་ རེད༔ འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་འདི་སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་དུ་ཤར་བའམ་སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་དུ་སྣང་བའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་འདི་སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་ན། ཐག་ཆོད་ཚར་བ་རེད༔ གང་ལྟར་སེམས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད་པ་རེད།

༣ འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་བསྟན་པ།

སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་འདི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་འདི་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་མ་ཡིན་པ་་་་ སེམས་ལས་ལོགས་སུ་གྲུར་པ་ཞིག་འདུག་བསམ་ནས། སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་རྒྱུད་ཆད་དུ་སྣང་ཡོད་དུས་འཁོར་བ་དང་པོ་འདི་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་རེད། ག་དུས་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད་ཟེར་ཡག་མེད་པ་རེད། དུས་ལ་ཡང་འཛིན་ན་སྐྱོན་སློབས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་བྱས་ནས་འཁྲུལ་སོང་བ་རེད་ཟེར་ཡག་མེད་པ་རེད། ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ནང་པའི་སྐབས་ལ་ཡོད་མ་རེད། དུས་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མ་རེད། དུས་ལ་ཐོག་མ་མེད་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ག་དུས་འཁྲུལ་བ་རེད་ཟེར་ན། ག་དུས་འཁྲུལ་ཟེར་ནའང་འདི་སྐྱོན་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་ཉིད་རང་གསལ་ཁོ་རང་ག་དུས་ངོ་མ་ཤེས་ན། དེ་དུས་འཁྲུལ་པ་རེད། སེམས་ཉིད་རང་གསལ་དེ་ངོ་མ་ཤེས་ནས་ཡེ་གདོད་མ་ནས་འཁྲུལ་འཁྲུལ་བ་རེད། སེམས་ཉིད་རང་ངོ་ཤེས་ན། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ནང་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས།

སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་ཕྱེ། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །

ཟེར་ཡག་འདི་རེད། གང་ལྟར་ཕར་བལྟས་ན་འཁོར་བ་རེད། ཚུར་བལྟས་ན་མྱང་འདས་རེད། འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཀོ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ཐུབ་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་གསལ་ངོ་ཤེས་ན། འདི་ཡིན་དུས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་རྣམ་འཕྲུལ་ཟེར་ཡག་འདི་གང་རེད༏ སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་རེད། ཐ་སླབས་འདི་རྒྱ་མཚོའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་རེད།

བག་ཆགས་སམ་བག་ཆགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བསགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེའང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིས་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱེད་ནས་ཁས་གཉིས་ལེན་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཟེར་ཡག་འདི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དྲུག་སྟེ་ཡུལ་ལ་ཕར་འཇུག །དེ་ལས་ཚུར་ལྡོག་ནས་འཇུག་ལྡོག་གི་བྱ་བ་བྱེད་བཅུག་མཁན་འདི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཟེར་ཡག་འདི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་འདིའི་བྱ་བ་བྱེད་ཡོང་དུས་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་འདི་ཡར་དཀྲུགས་བྱས་ནས་ཆགས་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཆགས་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་། ཆགས་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསགས་པ་འདི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་བཞག་ནས་འདི་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་འདི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ལ་བཞག་ན། བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་བག་ཆགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བསགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ནས་བག་ཆགས་གཞན་དབང་གི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཆོ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་རེད།

༣ འཕྲུལ་གཞི་གཞན་དབང་བསྟན་པ།

འཕྲུལ་གཞི་གཞན་དབང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཕྲུལ་གཞི་གཞན་དབང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་རེད། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་སྟངས་ཤིག་བྱེད་ན་འགྲིག་གི་རེད། མཐར་ཐུག་སྒྲུབ་སྟངས་ཤིག་བྱས་ན་ཡང་འགྲིག་གི་ཡོད་ས་མ་རེད། སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་སྒྲུབ་སྟངས་འདི་ཁག་ཁག་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཏེ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་རེད་མ་གཏོགས་སེམས་ལས་ལོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་མ་རེད། ཅེས་ཐག་འདི་ཡི་སྐད་ལ་ཆོད་པ་བྱས༏ འདི་གསལ་ཚུལ་གང་རེད། ད་ལྟའི་སྣང་བ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་སེམས་ཁོ་རང་གི་རང་རྩལ་རེད། ཅེས་ལབ་པ་རེད། སྐྲེའུ་ཁྲུང་ལ་ཤེལ་རྡོག་རྡོག་བཞག་ན་ཉི་མ་ཤར་ཡོང་དུས་འདིའི་ཁ་དོག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཁང་པའི་ནང་ལ་ཤར་ཡོང་བ་རེད། འདི་ནང་བཞིན་གྱི་འདིའི་ཁ་དོག་ཕྱི་ལ་ཡོད་མ་རེད། ནང་ལའང་ཡོད་མ་རེད། ག་བ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཀོ་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤར་ཡོང་བ་རེད་མ་གཏོགས་འདིའི་ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་སྐབས་ལ་འདིའི་ཁ་དོག་ག་བ་འདུག །འཇའ་འདི་ག་བ་འདུག་ཟེར་ནས་བཙལ་གྱི་ཡིན་ན་རྙེད་ཀྱི་མེད་པ། ཡིན་ན་ཡང་ཀོ་ཤེལ

དང་གཅིག །ཁང་པ་དང་གཉིས། ཉི་མའི་འོད་དང་གསུམ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཡོང་དུས་དེའི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་འཛའ་ཚོན་མང་པོ་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ནང་བཞིན་གྱི་ཁོ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་འདི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་འདིས་ཡར་དཀྲུགས་ཡོང་དུས་དེའི་བག་ཆགས་བསགས་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་གཞན་དབང་དང་། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དག་པའི་གཞན་དབང་ཟེར་མཁན་འདི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཡང་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཙོ་བོ་ཆཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཏེ། །ད་འོ་ན་འགྲིག་གི་འདུག་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་རེད་འདུག །སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལམ་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་མ་གཏོགས་ཕྱི་ལ་ཡོད་མ་རེད། ཕྱི་ལ་ཡོད་རེད་བསམ་ནས་འཛིན་བསྡད་ཡག་འདི་འཁྲུལ་པ་རེད་བཞག །ད་ངས་ཧ་གོ་སོང་འགྲིག་གི་འདུག །ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད། བག་ཆགས་ཨ་འཐས་སུ་ཤོར་ནས་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་ཡོན་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཡག་འདི་འབྱུང་བ་རེད་བཞག །ད་འདི་དངོས་ནས་བདེན་པར་མེད་པ་བདེན་པ་རེད་བཞག །

༤ སེམས་ཙམ་པས་བདེན་གྲུབ་འདོད་པ་ཇོར་བ།

སེམས་འོ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་རེད་པས་ཟེར་ལབ་ན་ཞེས་ལབ་པ་རེད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་ཚར་སོང་། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་བསྒྲུབས་ཟེན་ནས་སེམས་བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་སྐྱོན་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འོ་ན་སེམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རེད་འདུག་ཨ་ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་སེམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པའི་ནང་ལ།

ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །

ཞེས་བྱེད་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་འདི་ཡང་ཁོ་རང་ཚོས་གོ་བ་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་རེད། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཙམ་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་པོ་འདི་སེམས་རེད་འདུག་བསམ་ནས་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཡིན་པ་སྒྲུབ་ཡོང་བ་རེད་འདུག །སེམས་ཙམ་པའི་གོ་བ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་མ་རེད།; ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་ཁམས་དྲུག་གི་སྣང་བའི་གཞི་འདི་སྣང་གཞི་སེམས་ཙམ་གྱིས་སྣང་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། འདི་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ལྷ་དང་དབང་ཕྱུག་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བཀག་པའི་དོན་དག་ལ་སྣང་གཞི་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་པ་རེད་མ་གཏོགས་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བཟོ་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཡིན་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་གོ་བ་ལེན་ཡོང་དུས་གོ་བ་ཇོར་ནས་བྱེད་པ་པོ་སེམས་རེད་བཞག །ལྷ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འདི་རེད་མི་འདུག །ད་བྱེད་པ་པོ་སེམས་རེད་འདུག་བསམ་ནས་སེམས་འདི་བྱེད་པོ

ལ་ཁས་ལེན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐྱོན་འདི་འབྱུང་བ་ཡིན་དུས་སེམས་འདི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁས་
བླངས་ནས་སྣང་གཞི་སེམས་ཙམ་ཞིག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ནང་བཞིན་ཅི་མེད་ཅང་མེད་་་་་
སྣལ་མ་མེད་པའི་སྣམ་བུ་ནང་བཞིན་ཆགས་ཀྱི་རེད། སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་ས་རེད།
སྣང་སྲིད་སེམས་ཙམ་བདེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ས་རེད་བསམ་བྱས་ནས་འཁྲུལ་ཡོང་དུས་དབུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་་་་
ཀྱིས་དགག་པ་རྒྱབ་ཡོང་བ་རེད། སེམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཡག་འདི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་
ཅིག་བཞག་དགོས་ཀྱི་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་ཟེར་ཡག་འདི་ལས་སླ་པོ་ཡོད་མ་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་
སྟངས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་ཅིག་དགོས་ཀྱི་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་ཚུལ་ཞིག་
གིས་ངེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཅེས་ངེས་ཡོང་དུས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་འདི་བཞག་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་
བ་རེད། ཁོང་ཚོས་གཞལ་སྲིད་གཅིག་བཞག་ན་ཡང་ལུང་རིགས་དང་མ་མཐུན་པ་བྱུང་བ་རེད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
པའི་ལྟ་བ་ཆགས་ཡོང་བ་རེད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་སྒྲུབ་སྟངས་ཡིན་དུས་བཙན་ས་ནས་མ་བཟུང་ན། ཁོ་ཕར་
འགག་སོང་ན་སྲ་པོ་བྱས་བཟུང་མ་ཐུབ་ཡིན་དུས་ནང་པའི་དངོས་གནས་ཀྱི་ནང་ལ་འཇུག་ཡོང་བ་རེད།
འདི་ཡིན་དུས་རང་ལུགས་འདིའི་སྐབས་ལ་ག་རེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ།
ལ་ལས་ཀྱི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྐབས་ལ་གྲུབ་ཀྱི་འདུག །སེམས་མེད་ཟེར་བའི་སྐབས་
ལ་བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྲུབ། སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཟེར་དུས་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་
རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ནས་འགྲེལ་པ་རྒྱབ་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ངེས་ཡོད་དུས་
སེམས་ཙམ་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་བཀའ་དང་པོའི་སྐབས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་
རེད། ཕུང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རེད། ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཁུར་རོ། །ཁུར་འཁུར་བ་པོ་ནི་གང་ཟག་གོ།
ཞེས་བྱས་ནས་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། བཀའ་བར་པའི་སྐབས་ལ་སེམས་མེད་ཞེས་བྱས་ནས་
མེད་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།

༥ ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གོ་བ་ལེན་ཚུལ།

འདི་ལ་ཡང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་གོ་བ་ལེན་སྟངས་ཤིག་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་གོ་བ་ལེན་སྟངས་
གཉིས་ཡོད་རེད། སྤྱིར་བཏང་འདི་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན་ནི། སྤྱིར་བཏང་
གི་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རེད། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་རེད།
དོན་དམ་པ་ལ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་ངེས་ཀྱི་
ཡོད་རེད། ཁོ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་ནི། འདི་མ་རེད་ཅེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་གྱི་ངོར་
གྲུབ་དགོས་ཀྱི་རེད། ཅེས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་
དགོས་ཀྱི་མ་རེད། ཅེས་བྱས་ནས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་བ་ཐོག་ནས་ངེས་ཡོད། བདེན་གཉིས་སོ་སོར་

ཕྱེ་ཡོད་མ་རེད། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཡོད་གི་ཡོད་རེད། འདི་བཤད་ཡོད་དུས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བྱེད་ནས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཡོད་དུས་དོན་དམ་པ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མཁན་ཚིག་འདི་ཡང་གོ་བ་གཉིས་ཕྱེ་བ་རེད།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཟེར་དུས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་གོ་བ་ལེན་པ་རེད། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་གོ་བ་རེད་ཟེར་ན། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལེན་གྱི་རེད་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་ལབ་ཡོད་བའི་སྐབས་ལ་ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་དང་པོ་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་དཔེར་ན། ཀ་བ་ཞེས་ལབ་པའི་སྐབས་སུ་ཀ་བའི་གདགས་གཞི་ཀ་བ་ཞིག་དང་པོ་ཕར་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་ཀ་བར་རྟོག་པའི་བློ་སླེབས་ཀྱི་མ་རེད། ཀ་བ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལ་ཀ་བ་དང་། ཀ་བ་རྟོག་པའི་བློ་འདི་དང་པོ་ཀ་བ་བཏགས་ས་དང་། ཀ་བའི་ཐ་སྙད་གདགས་གཞི་འདི་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐད་ཆ་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་པ་རེད༑ རིགས་པས་དཔྱད་ཡོད་དུས། རང་བཞིན་གྱིས་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་དག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན། གང་ལྟར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་རེད། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཟེར་ཡག་འདི་འཕགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་བཤད་དགོས་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལ་བལྟོས་ནས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་སྐད་ཆ་བཤད་ཡག་ཡོད་མ་རེད། འདི་འདྲ་བཤད་ཡོད་དུས་འཕགས་པའི་བློས་དཔྱད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས་མཐོང་གི་མི་འདུག །ཅེས་བཤད་ཡོད་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདུག །ཅེས་ཁྱད་པར་ཞིག་ཕྱེ་རྒྱུ་ཡོད་རེད།

༦ སེམས་མེད་འདོད་ཚུལ།

གང་ལྟར་ཡིན་ནའང་འདྲ་མིན་ན་ཡང་འདྲ་སེམས་མེད་ཟེར་བའི་འདི་སྐབས་སུ་སེམས་མེད་སྟོངས་ཀྱི་ཚད་འདི་ཤེས་དགོས་རེད། སེམས་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྱིར་བཏང་སེམས་ཡོད་མ་རེད། ཅེས་ལབ་པ་མ་རེད། སེམས་ཡོད་རེད། ཤེ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནང་ལ།

འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །
ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །
འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །
ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི།

ཞེས་བཤད་པ་རེད། འདི་བཤད་ཡོད་དུས་མེད་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་རེད་གསུངས་པ་རེད། སེམས་ཡོད་པ་རེད་སེམས་ཡོད་རེད། འཁྲུལ་པ་ཡོད་རེད། ནོར་བ་ཡོད་རེད། ཐར་པ་ཡོད་རེད། འཁོར་བ་ཡོད་རེད། དེ་ཀ་ནང་བཞིན་གྱི་འགྲོ་བ་ཡོད་རེད། འོང་བ་ཡོད་རེད། ཐམས་ཅད་ཡོད་རེད། འདི་ཡོད་མ་རེད་ལབ་པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་རེད། འདི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐུར་པ་བཏབ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས་ཀྱི་རེད། བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐར་པ་མེད་གསུངས་པ་རེད།

འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འོ་ན་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད། སེམས་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་ཁྱད་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ག་རེ་སྦྱར་དགོས་རེད། ཁྱད་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་འདི་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་ལབ་དགོས་པ་རེད། ཡག་ཤོས་འདི་ཡིན་པ་རེད། འཕགས་པའི་བློ་ལ་བལྟོས་ན་མཉམ་བཞག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པའི་ངོ་ལ་མེད། ཅེས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བློའི་ངོ་ལ་མེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་བློའི་ངོ་ལ་བལྟོས་ན་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་བྱས་ནས། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་ལ་ཡོད་མ་རེད། གང་ལྟར་མེད་པའི་མེད་པ་འདི་ཁྱད་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྦྱར་ནས་མེད་པ་ཞེས་གྲུབ་པ་རེད་མ་གཏོགས་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སེམས་ཡོད་མ་རེད་ལབ་པ་ཡིན་ན། སྐུར་པ་བཏབ་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་བཀའ་བར་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་ག་བ་སྦྱར་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། འཕགས་པའི་བློ་ལ་བལྟོས་དགོས་པ་རེད། འཕགས་པའི་བློ་ཟེར་བ་ག་འདྲ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། འཕགས་པའི་བློ་འདི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་ལ་བཞག་དགོས་པ་རེད༑ ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འདི་ག་བ་ཡོད་གི་རེད་ཟེར་ན། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་འདི་མཐོང་ལམ་སྐབས་སུ་ཡོད་གི་རེད། མཐོང་ལམ་སྐབས་སུ་སླེབས་ཡོད་དུས་མཐོང་ལམ་སྐབས་སུ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འདིའི་ངོ་ལ་སེམས་ཞེས་པ་འདི་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་པ་རེད།

སེམས་ཞེས་པ་འདི་མི་འདུག ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདུག་ཞེས་ལབ་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ཡོད་དུས་སྤྱིར་ང་ཚོས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡོད་རེད། བཀའ་བརྒྱུད། རྙིང་མ། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད།

རི་བོ་དགའ་ལྡན་པ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་གི་མ་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དཔེར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་གི་མ་རེད། བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་གི་རེད། ཅེས་ཆོས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་དགོས་རེད་མ་གཏོགས་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་གི་མ་རེད། ཀ་བ་ཀ་བས་མི་སྟོང་། ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་རང་ལུགས་ལ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་བཞག་ཡོད་དུས། བརྒྱུད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་གྱིས། སྒོམ་པའི་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ལུགས་གཙོ་བོ་བྱེད་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་འདི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ས་མཚམས་ལ་སླེབས་ཡོད་དུས་ཁོ་འཕགས་པའི་བློ་ལ་བལྟོས་ནས། རྣལ་འབྱོར་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་

ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་ཅེས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་དབུ་མ་པ་རང་དབུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ཁས་ལེན་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ཡི་ཁས་ལེན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་ཚད་མས་བསྒྲུབ་ཡོང་དུས་ཀ་བའི་ངོ་བོ་ཀ་བ་ཀ་བས་སྟོང་པ་དང་། ཀ་བའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མ་རེད། ཅེས་འདིའི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་ཀྱི་འདུག་ཨ། ཀ་བ་ཀ་བས་མི་སྟོང་། ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་ཞེར་ཡག་འདི་མ་གཏོགས་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་ན་ཀ་བ་ཀ་བས་སྟོང་གི་མ་རེད། ཅེས་ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལ་ཡང་ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་གི་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་གི་མ་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་བློས་ཀ་བ་བདེན་པར་འཛིན་ན་ཡང་གཞི་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཁོ་ཁོ་རང་ངོ་བོས་སྟོང་སྟོང་པ་རེད། ཅེས་ཆ་ཤད་ནའང་མ་ཆ་ཤད་ནའང་། འཕགས་པའི་བློས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མཉམ་བཞག་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་དང་མ་གྲུབ་པ་ལ་· · · ·
རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ས་མཚམས་ལ་ཀ་བའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཀ་བ་ཀ་བས་སྟོང་པ་དང་། ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཆ་ཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཁོ་འདི་ཡང་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་སྟངས་ཤིག་གི་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕར་ལབ་དུས། འདི་སྐབས་ལ་ཡོང་དགོས་ཡག་འདི་སེམས་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་ཁ་ཐུག་ལ་བཀའ་བར་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་བཀྲལ་ཡོང་དུས་བཅོམ་ལྡན་· · ·
འདས་ཀྱིས།

གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །

སྟོང་ཉིད་བཞི་སྦྱོར་གྱི་རིམ་པ་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་བཞག་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་ཁས་ལེན་དུས་འདི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་བ་རེད། འདི་བྱུང་ཡོང་དུས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་བྱེད་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་གཙོ་བོ་བྱེད་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་འདི་ལ་དགོངས་པ་ལེན་སྟངས་གཉིས་བྱུང་བ་རེད།

དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་འདི་དབུ་མ་རང་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཙམ་པ་ཡི་མདོ་སྡེ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི། དབུ་མ་གཞན་སྟོང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སྡེ་ཞིག་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་འདི་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གོ་བ་ལ་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་འདི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་སྡེ་གཙོ་བོ་བཞག་ཡོང་དུས་སེམས་མེད་ཅེས་པ་འདི་རང་སྟོང་གི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་རང་སྟོང་དང་། གཞན་སྟོང་གཉིས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་སེམས་མེད་པ་དང་། སྒྲུབ་སྟངས་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྱང་རེད། གང་ལྟར་སེམས་མེད་ཞེར་བའི་སྐབས་ལ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཆ་ཤད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་སྤྱིར་སེམས་མེད་ཞེར་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། འདི་བཀའ་བར་པ་བྱེད།

༧ རང་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་ཚུལ་བཤད་པ།

སེམས་ཀྱི་ངོ་བོས་སྟོང་ཞེས་བྱས་ནས་བྱེད་སྒྲ་བརྒྱབ་ཡོང་དུས་བཀའ་གསུམ་པའི་སྐབས་ལ་ངོ་བོས་སྟོང་ཞེས་ལབ་པ་རེད། ངོ་བོས་སྟོང་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་ཁོ་རང་ཁོ་རང་སྟོང་ཉིད་རེད་སོང་བ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞན་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་ཚུར་སྟོང་པ་བྱས་བཤད་དགོས་བ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་རྒྱུད་བླ་མའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་བཤད་དགོས་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཞེས་གཞན་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་ཚུར་སྟོང་པ་རེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཁོ་ཡོན་ཏན་ཡང་ལྡན། ཡེ་གདོད་མ་ནས་སྐྱོན་ཀུན་ཟད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་འདི་འདྲའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདི་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་ཡེ་གདོད་མ་ནས་སྟོང་སྟོང་པ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། འཁྲུལ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྟོང་པ་རེད། མངོན་པ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ནས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཟད། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྟོང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། གློ་བུར་འཁྲུལ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གློ་བུར་དྲི་མས་སྟོང་སྟོང་པ་རེད། གཙང་ཅིག་འཁྲུལ། གཙང་ཅིག་ཉོན་མོངས་པ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ཡིན་ན་ཡང་། ཁོ་རྣམ་པའི་སློ་ནས་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ཆགས་བསྡད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ངོ་བོའི་ཆ་ལ་སྒྲིབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། གལ་སྲིད་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་སྒྲིབ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་རྒྱུ་གི་མ་རེད། གཉེན་པོ་བསྟེན་ན་ཡང་ཉེས་པ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཟེར་མཁན་འདི་ཁོ་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་གི་རེད།

རྣམ་པ་དབྱེ་རུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གང་རེད་ཟེར་ན། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ དུས་འཁོར་སྐབས་སུ། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་རེད་ཟེར་ན། རྣམ་པ་དབྱེ་རུ་མི་རུང་བ་རེད། དེ་འདྲ་རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཡེ་གདོད་མ་ཉིད་ནས་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། དེ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་འདི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་གི་མ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་བདེན་པར་གྲུབ་ཅེས་ ་ ་ བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༨ གཞན་སྟོང་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་ཚུལ།

གཞན་སྟོང་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲའི་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཟེར་ཡག་འདི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་ཟེར་ཡག་གི་འདིའི་བདེན་གྲུབ་འདི་མ་རེད། གཙང་མི་གཙང་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་གཙང་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བདག་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་།

རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་རྟག་པ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་ཞེས་ཟེར་ནས་རྒྱུད་བླ་མའི་ནང་ནས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་བཞི་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བདེན་གྲུབ་རེ་རེ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པའི་ངོ་ལ་བདེན་གྲུབ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱེ་འགགས་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་ཀྱི་ཆ་འདི་ལ་བདེན་གྲུབ་ཅེས་བཤད་ཡོད་བ་རེད་འདུག །འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ངོ་བོས་སྟོང་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ཁོ་ཁོ་རང་ཁོ་རང་སྟོང་ཆ་ནས་བཤད་བསྟད་པ་མ་ཡིན་པ། འདི་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་ཆ་ལ་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཞེས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༤ སྟོང་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྲུབ་པ།

སྟོང་ཞིང་མ་འགགས་ཅིར་ཡང་སྣང་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་རེད། ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་པ་རེད། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཏེ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་སྒྲུབ་དགོས་པ་རེད། འདི་གཉིས་བྲལ་གྱི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད༏ འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐབས་ལ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །
ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། །
ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲུབ། རྟེན་འབྲེལ་དུ་བསྒྲུབས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྤྱིར་ལས་དང་པོ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲུབ་ཡག་འདི་ལས་སླ་བོ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུབ་ཡོང་ན། རྟོག་ཙམ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད་གསུངས་པ་རེད། དབུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་ཡག་འདི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད་འདུག །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲུབ་ཡག་འདི་རྟོག་ཙམ་ལས་སླ་བོ་ཡོད་གསུངས་པ་རེད་འདུག །ལས་སླ་སྟངས་འདི་ག་འདྲ་ཡིན་ན་ཧ་གོ་མ་སོང་། སོ་སོས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་རེད།

འདི་འདྲ་ཡིན་དུས། སྟོང་ཞིང་མ་འགགས་ཅིར་ཡང་སྣང་བ་སྟེ། །ཞེས་སྟོང་ཡང་ངོ་བོ་ལ་སྟོང་པ་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ཅི་མེད་ཅང་མེད་ཕོར་པ་སྟོང་པ་ནང་བཞིན་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ནང་བཞིན་རེད་པས། གང་ཡང་མེད་པ་ནག་ཐོམ་མེ་འདྲ་པོ་འཇུག་འགྲོ་བ་ཞིག་ལ་སྟོང་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད༏ ཁོ་ཁོ་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་བྲལ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འདི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་གསང་བ་···· བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐམས་ཅད་འདི་དགག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་འཇུག་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་སྣང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ཤར་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཟེར་བ་རེད།

ཤར་གྱི་ཡོད་རེད། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཕྲིན་ལས་འདི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་ཤིང་། །
ཇི་ལྟར་རེ་བ་ཡོངས་སྐོང་བ། །
དེ་བཞིན་གདུལ་བྱའི་སྨོན་ལམ་གྱི། །
དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུར་སྣང་ངོ་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་གང་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡང་རྣམ་རྟོག་དང་འབད་རྩོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་ཡང་མཛོད་པ་དང་ཕྲིན་ལས་འདི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐྱོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་ལ་ཡང་། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་ཆུད་ཚར་བའི་སྐབས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་འགྲོ་གི་མ་རེད་པས་ཟེར་ན། མ་རེད། ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།

ཇི་ལྟར་རྫ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པས་འདི། །
ཡུན་རིང་ཆེར་འབད་བསྐོར་བས་འཁོར་ལོ་ནི། །
དེ་ཚུལ་ད་ལྟ་སྐྱེ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །
འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱུར་མཐོང་ལྟར། །

ཞེས་བྱུས་ནས་གང་ལྟར་རྫ་བུམ་མམ་རྫ་མ་བཟོ་མཁན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫ་མ་བསྐོར་ཡོད་དུས། དང་པོ་དཀའ་ལས་རྒྱབ་ནས་བསྐོར་ར་རྒྱབ་དགོས་ཀྱི་རེད་དེ་གང་མཚམས་ཞིག་ལ་ཁོ་རང་གིས་བསྐོར་ཚར་དུས་འབད་རྩོལ་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པར་འཁོར་འགྲོ་གི་རེད། འདི་ནང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་སློབ་པ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་བཏབ་ཡོད་རེད། དེའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཕྲིན་ལས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ཡང་འཇུག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཅེས་ལབ་པ་རེད།

ཅིར་ཡང་སྣང་བ་སྟེ་འདི་ཡིན་དུས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ལེགས་པར་ག་རེ་བརྟག་དགོས་པ་རེད། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདི་སྐབས་ལ་ལེགས་པར་བརྟག་ཡག་འདི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་དགོས་པ་རེད་འདུག །སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདིས་ལེགས་པར་བརྟག་ཡོང་དུས་གནས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཟེར་ན། གནས་ལུགས་ཀྱི་མཚང་རིག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་རེད། གཞིའི་རྩ་བ་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྩ་བ་ག་རེ་ཡིན་པ་འདི་ཐག་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཅེས་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་འདྲ་པོ་འདི་ག་བ་ཐུག་བཞག །འདི་ཐག་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་རེད་འདུག །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་འདི་ཁོ་ཉེ་བར་སྣང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་འདིའང་བློས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པས་སྦྱངས་ནས༑ གནས་ལུགས་འདི་མངོན་དུ་མ་བྱུས་ན་མི་འཇུག་པ་ཡིན་དུས། ལེགས་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྟག་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་བཏང་གི་བརྟག་དཔྱད་བཏང་སྟངས་ལ་གཉིས་ཡོད་རེད།

༡༠ དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་གྱི་ཁྱད་པར།

པཎྜི་ཏའི་དཔྱད་སྒོམ་དང་ཀུ་སུ་ལུ་ཡི་འཇོག་སྒོམ་ཞེས་བྱས་ནས་བརྟག་དཔྱད་བཏང་སྟངས་གཉིས་ཡོད་རེད། བརྟག་དཔྱད་བཏང་གིན་བཏང་གིན་བྱེད་ནས་རིགས་པས་བརྟག་དཔྱད་བཏང་ནས་ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟག་དཔྱད་བཏང་གིན་བཏང་གིན་དཔྱད་སྟངས་གཅིག །དེ་ལྟ་བུའི་བརྟག་དཔྱད་བཏང་བཞག་པ་འདི་མཉམ་བཞག་གི་སྟེང་ལ་ཚུར་བཞག་ནས་སྒོམ་པའི་ཐོག་ནས་སྒོམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ངོ་ལ་ཉམས་མྱོང་གི་སྟེང་ནས་བརྟག་དཔྱད་བཏང་སྟངས་གཉིས་ཡོད་པ་རེད། ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ཡག་ལ་ཕྱི་མ་འདི་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའི་རྒྱུའི་རྩ་བ་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་བ་རེད། འདི་འདྲ་བརྟགས་ནས་གཞི་རྩ་འདི་ཆོད་པར་ཤོག །གསུངས་པ་རེད་བཞག །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་སེམས་སུ་གྲུབ། འདིའི་མཇུག་ལ་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་ཀྱི་རེད། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཏན་ལ་ཕབས་ཟིན་ནས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཟེར་ཡག་འདི་ཟུང་འཇུག་ཡིན་པ་ཞིག་གྲུབ་ནས་གང་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟེར་ཡག་གི་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ཕན་ཚུན་གཅིག་གི་གྲོགས་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་མར་གསལ་བཤད་བྱེད་ནས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་པ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟུང་འཇུག་ཡིན་པ་བཤད་པ་རེད། ཡང་འདི་ལ་ཡང་གསལ་ཆ་ཕྱེ་བ་རེད། དང་པོ་སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཟེར་ཡག་འདི། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཏེ། །ཟེར་ཡག་ཚིག་འདི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཏེ་ཟེར་ཡག་གི་ཚིག་འདི་མར་ཡང་འགྲེལ་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་འདི་དང་པོ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་སྒྲུབ་སྟངས་འདི་གཏན་འདྲ་བྱེད་ནས་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་པ་དང་སྣང་བ་སེམས་སུ་ཐག་བཅད་ཡག་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་འདི་ཉེ་བར་སྣང་བའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་ངོ་མ་ཤེས་ན། འཁྲུལ་པ་སྤང་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་གི་མ་རེད། ཅེས་འདི་འཁྲུལ་པ་སྤང་འདོད་ཀྱི་བློ་མ་སྐྱེས་ན། འདི་ལ་བརྟེན་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་གི་མ་རེད། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེས་ཡག་ཡོད་མ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་པོ་འཁྲུལ་པ་འདི་ངོ་ཤེས་དགོས་པ་རེད།

འཁྲུལ་པ་ལ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་རེད། མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འདྲ་པོ་འདི་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་བར་ལ་འཁྲུལ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འདི་ག་བ་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཞག་གི་ཡོད་རེད། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་ཚུལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཁོར་བའི་ཆོས་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།

སྤྱིར་བཏང་ཆོས་ལ་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་དང་། ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཞེས་བྱས་ནས་ཆོས་ལ་གཉིས་ཡོད་རེད། རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་སེམས་སྣང་ཡིན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་མ་ཐུབ་ན། ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་སེམས་སྣང་ཡིན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་ག་ནས་འབྱུང་བ་རེད་

ཟེར་ན། སེམས་ལ་དག་པའི་སེམས་དང་མ་དག་པའི་སེམས་ཞེས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཕྱེ་བ་རེད། རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་མ་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་འདི་དག་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་འདི་ཚིག་ཏུ་ཡོད་རེད།

ཀུན་གཞི་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་འདི། །
སྨྲ་ངན་འདས་པའི་གཞི་མཐའ་ཡིན། །

ཞེས་ཆེད་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་ལ་དག་པའི་ཀུན་གཞི་དང་མ་དག་པའི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཕྱེ་བའི་ལུགས་སྲོལ་བྱེད་ནས་སྐད་ཆ་ཆེད་ཡོང་དུས། མ་དག་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་སྣང་ཡག་དང་། དག་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་མཐོང་ཚུལ་ཞིག་གི་རིམ་པ་གཉིས་ཆེད་དགོས་ཡག་འདི་འདྲ་བྱས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་དང་པོ་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་སེམས་སྣང་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་ན། སེམས་སྣང་ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་འདི་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྩལ་སྣང་ཡིན་པ་འདི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཅེས་འདི་ཡིན་དུས་གལ་ཆེ་ཤོས་འདི་དང་པོ་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་གྲུབ། དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་བསྟན་གཉིས་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱེད་ནས་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐོག་ལ་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་སེམས་སྣང་དུ་གཏན་ལ་ཕབས། དེ་ནས་ཤུགས་ལ་ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་འདི་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྩལ་ཡིན་པ་འདི་ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་གོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཅེས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་གོ་བ་འདྲ་པོ་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དང་པོ་དངོས་ལ་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་སེམས་སྣང་གཏན་ལ་ཕབ་ཡག་འདི་རེད་བཞག །

ཐ སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་ཐག་གཅོད་པ།

ཡོད་མ་མྱོང་བའི་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ། །
མ་རིག་དབང་གིས་རང་རིག་བདག་ཏུ་འཁྲུལ། །
གཉིས་འཛིན་དབང་གིས་སྲིད་པའི་ཀློང་དུ་འཁྱམས། །
མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་རྩད་དར་ཆོད་པར་ཤོག །

༡ རང་སྣང་ལ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ།

ཡོད་མ་མྱོང་བའི་ཞེས་ལབ་པ་རེད། ཡོད་མ་མྱོང་ཟེར་ཡག་འདི་སྤྱིར་བཏང་ག་རེ་ཡོད་མ་མྱོང་བ་རེད་ཟེར་ན། འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཐོང་ཡག་གི་རྒྱུ་ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་ · · པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གཙོ་བོ་འདི་ཚད་མ་འདྲ་པོ་ག་བ་བཞག་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པ་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོ་ཆེད་པའི་སྐབས་སུ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོ་ཆེད་ཡོང་དུས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པ་འདི་བཞག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དྲུག · · པོ་འདི་ཁོ་རང་གཞིས་ལ་ཡོད་བསྡད་ཡག་གི་ཆོས་ཤིག་རེད་པས། ཁོ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ

བསྟུད་པའི་ཆོས་ཤིག་རེད་པས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ངོ་བོ་ལ། གལ་ཏེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མཐོང་ཚུལ་ཚད་མ་འདི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ཡུལ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཚད་མ་ཡོད་རེད་པས་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས། ཡོད་མ་སྲོང་བ་རེད་ཅེས་ལབ་ཡོད་དུས་དོན་དམ་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །ཀུན་རྫོབ་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དོན་དམ་དུ་དབང་བཙན་པོ་བཤད་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་འདི་སྐབས་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདི་གཙོ་བོ་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་དབུ་མ་པས་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་གནས་སྐབས་ལ། རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པའམ་མཉམ་བཞག་གིས་རབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་ངོ་ལ་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་འདིའི་ངོ་ལ་སྐྱེས་ཡོད་དུས། ད་ལྟ་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་དབང་ཤེས་དྲུག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དྲུག་གི་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་འདི་ཡོད་རེད་པས། ད་ལྟའི་སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་རེད་པས་ཟེར་ན། འོ་འདི་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། མ་སྲོང་ཐེར་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཁོ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྲོང་བ་རེད་མ་གཏོགས་མཉམ་བཞག་གིས་དཔྱད་པ་བཏང༑ མཉམ་བཞག་པའི་ངོ་ལ་དང་པོ་ཡོད། མཉམ་བཞག་སྒོམ་ཡོད་དུས་མཉམ་བཞག་གིས་མེད་པ་བཟོ་བཞག་པ་འདི་འདྲ་ཡང་མ་རེད། དབུ་མ་པས་རིགས་པས་མ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མཐོང་ཚུལ་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་འཇུག་ཤེས་དྲུག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འདི་བདེན་པ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་ཡོད་དུས་ཆོས་ཉིད་རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་ཡོད་དུས་འདིའི་ངོ་ལ་ཐོབ་པས་བུམ་པ་བཤིག་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་རིགས་པས་དཔྱད་ངོ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའམ་རིགས་པས་དཔྱད་ངོ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་པོ་གྲུབ། དེ་ནས་རིགས་པས་དཔྱད་ངོ་ལ་མ་གྲུབ་སོང་བ་འདྲ་པོ་རེད་པས་ཟེར་ན། འདི་འདྲ་ཡང་མ་རེད། གཤིས་ཁོ་རང་གི་ངོ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཡང་འདྲ༑ མ་དཔྱད་ན་ཡང་འདྲ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་ན་ཡང་འདྲ་མ་གཟིགས་ན་ཡང་འདྲ༑ གང་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཁོ་རང་གི་གནས་ཚུལ་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་ད་ལྟའི་མཐོང་ཚུལ་འདི་ག་རེ་ཟེར་ན། འཁྲུལ་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས་དོན་དམ་པ་ལ་ད་ལྟ་མཐོང་ཚུལ་འདི་འདྲ་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྲོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་ཡོད་མ་སྲོང་ཞེས་ལབ་པ་རེད།

སྲོང་ཐེར་ཡག་འདི་དང་པོ་ཡོད། ཕྱིས་སུ་གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་པ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། འོ་འདི་འདྲའི་ཡོད་མ་སྲོང་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཀྱི་མ་རེད། འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ནས་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སློ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་པ་རེད། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་ན། དོན་དམ་པ་ལ་སྐུར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བཏབ་ཀྱི་རེད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་ལ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །
ཕྱི་རོལ་འགྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །

དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །
དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་སྒྲུབ་ཡོད་མིན། །

ཞེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་རེད༑ ཅེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་ན། བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས་པ་རེད༑ བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཐར་པ་འདི་ཐོབ་ཀྱི་མ་རེད། གསུངས་པ་རེད།

འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐར་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་ཡག་ལ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ནང་ལ། ཐར་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་ག་རེ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་མ་སྐྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་དགོས་ཀྱི་རེད། ཅེས་བྱས་ནས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐར་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་ཡག་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་ངེས་ཤེས་ཚད་མ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་འདྲའི་ངེས་ཤེས་ཚད་མ་འདི་ཡང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། དེ་ནས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་གཟིགས་ངོ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མ་སྐྱོང་བའི་ལྟ་བ་འདི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་རེད། ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་འདི་ཡིན་པ་རེད། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡང་འདི་ཡིན་པ་རེད། ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡང་འདི་ཡིན་པ་རེད། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་ཡང་འདི་ཡིན་པ་རེད། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཐོག་ནས་སྔགས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ས་ལམ་དང་། ཉམས་ལེན་ཆོས་འདི་དེའི་སྟེང་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྦོན་དུ་མ་སོང་ན། སྔགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་ཡག་མེད་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡོད་མ་སྐྱོང་བ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པ་རེད་འདུག །

ཡོད་མ་སྐྱོང་ན་འོན་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་ག་འདྲ་བྱས་ནས་འཁྲུལ་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་ན་གསུངས་པ་རེད། ཡོད་མ་སྐྱོང་བའི་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ། །ཟེར་ཡག་འདི་རང་སྣང་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ཀོ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པ་རེད། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་བོ་རེད། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་རེད། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ན་ཡང་། འོད་གསལ་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་རང་རྩལ་གྱིས་མ་རིག་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་འདི་རང་རྩལ་གྱིས་མ་རིག་པ་རེད་མ་གཏོགས་འཁྲུལ་བཅུག་མཁན་འདྲ་པོ་འདི་འདྲ་མེད་པ་རེད། ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། འཁོར་འདས་ཟེར་མཁན་འདི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་རེད། འཁོར་འདས་འདི་དག་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་མ་ཤེས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཕ་རོལ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་འདུག་བསམས་བྱས་ནས། རང་སྣང་གི་ཡུལ་འདི་རང་སྣང་གི་

རྒྱལ་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་ཡིན་པ་ངོ་མ་ཤེས་ནས་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་སོང་བ་རེད་གསུངས་པ་རེད། རང་སྣང་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་ན། དེ་ནས་གྲོལ་བ་རེད། རང་སྣང་ཡིན་པ་ངོ་མ་ཤེས་ཡོང་དུས་འཁྲུལ་པའི་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་འདིའི་སྐབས་ལ་དང་པོ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་ཡང་འདུ་བྱེད་ཡིད་ཀྱི་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལྟ་བུ་སྣང་ཡོང་དུས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཉོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྣང་བ་འདི་ཤར་ཡོང་དུས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ལ་བག་ཆགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་བསགས་ནས་འཁྲུལ་ཚུལ་གྱི་རྩ་བ་འདི་དང་པོ་ཀུན་གཞི་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཟེར་མཁན་གཉིས་འབྱུང་ནས་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་ཡང་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ཟེར་ཡག་འདི་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཟེར་ཡག་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་འདིས་ག་རེ་ཡོང་གི་རེད། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་འདིས་རྣམ་ཤེས་འདི་སྐྱེ་བཅུག་ནས་རྣམ་ཤེས་འདི་སྐྱེས་ནས་ཡུལ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདིའི་ནུས་པ་འདི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ལ་བདག་པོ་རྐྱབ་བཅུག་གི་ཡོད་རེད། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་འདིས་ལྡང་འཇུག་བྱེད་ནས་ལྡང་འཇུག་འདིའི་སྟེང་ལ་འོ་ཁོ་ལྡང་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འགག་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་དེའི་ས་བོན་འདི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ལ་བདག་པོ་རྐྱབ་བཅུག་གི་ཡོད་རེད། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཟེར་ཡག་འདིས་ཀུན་གཞི་འདི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཀུན་གཞི་ཟེར་ཡག་འདི་ངོ་བོ་ལུང་མ་བསྟན་པ་རེད། འཇུག་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མ་ལྟུང་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་ངའོ་བསམ་པའི་ངར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་ཀུན་གཞི་ལ་འཛིན་ཡོང་དུས་ཀུན་གཞི་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ཡོང་དུས་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་འདིས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དྲུག་འདི་སྐྱེ་བཅུག །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དྲུག་འདི་ཡུལ་ལ་སྐྱེས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དྲུག་པོ་འདི་སྐྱེས་ནས་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་བཅུག་མཁན་འདི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་འདི་སླེབས་པ་རེད། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཁས་ལེན་པ་དང་མ་ལེན་པ་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་དེའང་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གཉིས་བཤད་ཡོང་དུས་ཡིད་ལ་སྤྱིར་བཏང་ནས་གཉིས་བཤད་པ་རེད། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཅེས་བཤད་ཡོང་དུས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་འདི་སྐྱེ་བཅུག་མཁན་འདི་སུ་རེད་ཟེར་ན། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་རེད། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་པོ་འདི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་མཁན་འདི་སུ་རེད་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོང་བ་རེད། འོ་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་འདྲ་སྐྱེས་ཡོང་དུས་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ཟེར་ཡག་འདི་ཡིན་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོ་ཀུན་གཞི་མ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཡིན་པ་རེད། དེ་ཡང་།

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །
ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །
བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞིང་། །

དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །

ཟེར་ཡག་འདི་གང་ལྟར་འཕགས་པའི་ལམ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་ལ་འཕགས་ས་མ་ཐོབ་པའི་བར་ལ་ཀུན་གཞི་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་འདིས་ཀུན་གཞི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པ་རེད། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་རེད། བདག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་བདག་འཛིན་སྐྱེ་བཅུག་ཡག་གི་རྒྱུ་མཚན་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་འབྱུང་བ་རེད་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ཞེས་འཁྲུལ་སྣངས་འདྲ་པོ་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་ག་འདྲ་རེད་ཅེས་ཟེར་ན། སེམས་ཉིད་རང་གིས་རང་ལ་ཡུལ་དུ་གཟུང་། སེམས་ཉིད་འདི་རང་རྩལ་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ཉིད་རང་རྩལ་ཡིན་དུས་སེམས་ཉིད་རང་གིས་རང་ལ་ཡུལ་དུ་བཟུང་ཡོང་དུས་འཁྲུལ་སོང་བ་རེད། འཁྲུལ་ཡག་འདི་སེམས་ཉིད་རང་གིས་རང་ལ་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་འཁྲུལ་བ་རེད། སེམས་ཉིད་རང་གིས་རང་ལ་ཡུལ་དུ་མ་བཟུང་ན། འོ་འདི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་རེད་ཅེས་བྱེད་ནས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཐ་རླབས་འདི་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་ན། འདི་དང་འདྲ་བ་ཐ་རླབས་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ལྟར་དུ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་པ་འཁོར་འདས་འདི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པའང་ངོ་ཤེས་ཐུབ་ན། གྲོལ་བ་ཡིན་པ་རེད། འདི་ངོ་མ་ཤེས་ཡོང་དུས་འོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་རེད། གཟུང་བའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ཟེར་ཡག་འདི་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ཟེར་ཡག་འདི་གཟུང་བའི་ཡུལ་དྲུག་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་རེད།

༣ རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ།

མ་རིག་དབང་གིས་རང་རིག་བདག་ཏུ་འཁྲུལ། །མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་རིག་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་ནས་ཡུལ་བཟུང་མཁན་འདི་ལ་བདག་ལྟ་ཞུགས་ཡོང་བ་རེད་འདུག་ཨ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འདི་དང་པོ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་ཡོང་དུས་ཀུན་གཞི་ཟེར་མཁན་འདི་ཡིད་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞི་ལ་མཚམས་མཚམས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཁོ་ཀུན་གཞི་ཡིད་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས། ཁོ་ལས་དཀར་ནག་ག་འདྲ་ཞིག་བསགས་ན་ཡང་འདིའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འདི་ཁོ་སར་ཉིན།

ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །

འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར། །

ཟེར་ཡག་འདི་ད་ལྟ་ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་མ་བབས་ཀྱི་བར་ལ་འཕྲོ་བརླག་མ་བཏང་བ་བདག་པོ་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གཉིས་པོ་འདི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་སྣང་བ་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐ་རླབས་ནང་བཞིན་ཡོང་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་འདི་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་སྐྱེས་ཡོང་དུས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེས་བཅུག་མཁན་རྩ་བ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དེ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།

འདི་ཡིན་དུས་ཀུན་གཞི་ལས་ཡིད་གཡོ་ཡོང་དུས་ཕྱི་ལ་ཡུལ་དྲུག །ནང་ལ་ཤེས་པ་དྲུག་ཅེས་ཡུལ་དྲུག་དང་ཤེས་པ་དྲུག་འཇི་ཐ་སྙད་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། འདི་གཉིས་འདི་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད་དེ་དོན་ལ་ཐ་དད་ཡོད་རེད་བསམ་བྱེད་ནས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་ཡོང་དུས་དང་པོ་སྣང་བ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། འདི་སྣང་བསྡུད་པ་འདི་རྟོག་པའི་ཡིད་དང་འབྲེལ་ཡོང་དུས་མཆེད་པ་ཞེས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེའི་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ཡོང་དུ་ཐོབ་པ་ཞེས་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་དང་པོ་འཁོར་བ་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་ཕྲུག་ཆེན་སྐབས་ལ་འདི་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། འདི་ཡིན་དུས་འཁོར་འདས་ཡུལ་དྲུག་དང་ཤེས་པ་དྲུག་སྣེ་ཕྱི་རོལ་ལ་དོན་དུ་བདེན་པ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་དད་པ་ཡོད་མ་རེད་དེ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་དང་པོ་སྣང་ཡོང་བ་རེད་པ། སྣང་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཆགས་ཡོང་དུས་དང་པོ་སྣང་བ་ཆགས་པ་རེད༑ ཐ་དད་པ་རེད་འདུག །ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་ལེན་འདི་འདྲ་རེད་བཞག་ཟེར་ནས། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་འདི་ལ་དུས་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པའི་ཡིད་དང་འབྲེལ་ཡོང་དུས་འདི་སྣང་བ་མཆེད་པ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསགས། དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བསགས་ནས་གཙོ་བོ་འདི་ལས་བསགས་ནས་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་ལས་དངོས་སུ་བསགས་ཡོང་བ་འདི་ག་རེ་ཟེར་ན། ཐོབ་ཞེས་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཐོབ་ཡོང་བ་ཡིན་དུས་མ་རིག་པའི་དང་པོ་འདི་འདྲ་ཞེས་འབྱུང་བ་རེད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཞེས་མ་རིག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རིག་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད།

༣ སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་རང་རིག་དང་མི་འདྲ་ཚུལ།

རང་རིག་འདི་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་རེད། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་རང་རིག་འདི་འདྲ་པོ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ས་མ་རེད། འདི་སྐབས་ཀྱི་རང་རིག་འདི། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་སྐབས་ལ་རང་རིག་ཟེར་ཡག་འདི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གོ་དགོས་བ་རེད་མ་གཏོགས་སེམས་ཙམ་པའི་རང་རིག་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། འདི་ལ་སྐྱོན་ཡོད་རེད། དབུ་མ་པས་ཞེ་དྲག་བཀག་ཡོད་རེད། འདི་སྐབས་ལ་ག་རེ་ཟེར་ན། རང་རིག་ཟེར་ཡག་འདི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཡག་འདི་གང་ལྟར།

སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །

མ་སྐྱེ་མི་འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །

ཅེས་བྱེད་ནས་སྟོང་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། དང་པོ་མ་སྐྱེས་པ། ཐ་མ་མ་འགགས་པ། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྐོར་ལ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གསལ་ཆ་ནས་བཤད་ཡོང་དུས།

སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ད་གསལ་ཆ་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཡག་འདི་གང་ལྟར་ཉམས་མྱོང་གི་ཚུལ

ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་དཔེ་དང་ཐ་སྙད་དང་ཚིག་གི་ཐོག་ནས་མཚོན་དགོས་ན། མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་མ་ཐུབ་པ། བརྡའི་ཐོག་ནས་ངོ་སྤྲོད་དགོས་ནའང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཐུབ་ཡག་གི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་མ་རེད། མཚོན་བྱེད་དཔེ་འདྲ་པོ་ཞིག་བཀོད་ནའང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡོད་མ་རེད། ཐ་སྙད་དང་བརྗོད་བྱ་གང་གིས་ཐོག་ནས་ཀྱང་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ག་རེ་ཟེར་ན། རང་གིས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་དང་པོ་རྗེས་ཐོབ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས། དེའི་རྗེས་ལ་མངོན་སུམ་མངོན་གྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཡོང་དུས་དེའི་སྟེང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རིག་བྱས་ནས་དཔེ་བཞག་པ་རེད། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་མཚོན་དུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་རང་རིག་འདི་གཞི་མེད་པ་དང་རྩ་བ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། རང་རིག་ཡང་དག་པ་རྟོགས་ཐུབ་པ་རེད།

གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་རྟོགས་མ་ཐུབ་ནས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་རིག་ལ་བདག་ལྟ་ཞུགས་སོང་བ་རེད། ཡུལ་གཟུང་མཁན་འདི་རང་རིག་རེད་འདུག་ཨ། བསམ་ཡོང་བ་རེད་འདུག་ཨ། རང་རིག་འདི་ལ་བདག་ལྟ་ཞུགས་ཟེར་ཡག་འདི་ཡུལ་གཟུང་མཁན་འདི་དང་པོ་མགོ་ལ་ཡུལ་འདི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་པ་ངོ་མ་ཤེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་འདི་སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་པ་ངོ་མ་ཤེས་ནས་སེམས་ལས་ཐ་དད་དུ་ཞེན། འདི་ལ་འདི་གཟུགས་སོ། །འདི་སྒྲའོ། །འདི་དྲིའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་འདི་རང་རིག་ལ་འཁྲུལ་ཡོང་བ་རེད། རང་རིག་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་དུས་འདི་ཡུལ་བཟུང་མཁན་འདི་རང་རིག་རེད་བཞག་བསམ་བྱས་ནས་རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་ཞུགས་ཡོང་བ་རེད། བདག་ལྟ་ཞུགས་ནས་འཁྲུལ་ཡོང་བ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་པོ་ཡུལ་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་རང་སྣང་ངོ་མ་ཤེས་པས་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ། རང་རིག་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་མ་ཤེས་པས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་པོ་ཡུལ་བཟུང་བ་པོ་ལ་ཞེན་ནས་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་སོང་བ་རེད།

༥ གཉིས་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བར་འཁྱམས་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་འཛིན་དབང་གིས་སྲིད་པའི་གློང་དུ་འཁྱམས། །འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་འདྲ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་འཛིན་ཡོད་དུས། འདི་འདྲ་ཐོབ་ཡོད་དུས་དོན་དག་འདི་མ་དག་པའི་སྐབས་ལ་གཙོ་བོ་འདི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཆགས་ཡོད་དུས་ཀུན་གཞི་དང་། ལས་ཉོན་གཉིས་སུ་མེད་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་གཉིས་འཛིན་འཁྲུལ་པ་འདིས་ཡུལ་སྲིད་པའི་གློང་དུ་འཁྱམས་པ་རེད། ཅེས་སྲིད་པའི་གློང་ཟེར་ན་སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གློང་དུ་འཁྱམས་པ་རེད། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ངོ་མ་ཤེས་ནས་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ། རང་རིག་ལ་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་མ་ཤེས་ནས་བདག་ལྟ་ཞུགས་ནས་འཁྲུལ་ཡོང་དུས་གཉིས་སུ་འཛིན་ཡོང་དུས་འཁྲུལ་ཡོང་བ་རེད་འདུག །ཀུན་གཞི་འདི་

ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་ཡོང་བ་རེད། འདི་ག་དུས་བཟློག་གི་ཡོད་ཟེར་ན། ཀུན་གཞི་འདི་མ་བཟློག་གི་བར་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ཡང་སྣང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ནང་ལ།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིད་ལས་འབྱུང་། །
ཡིད་ནི་ཀུན་གཞི་ལས་འབྱུང་ཞིང་། །
ཀུན་གཞི་ལས་ནི་ཆོས་རྣམས་སོ། །
ཐ་སྙབས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཡོ། །

ཟེར་ཡག་གི་ལུང་འདི་གཙོ་བོ་དང་པོ་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་དེ་ཡང་གང་ལས་བྱུང་བ་རེད་ཟེར་ན། ཀུན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་རེད་འདུག །ཀུན་གཞི་ལས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཐ་སྙབས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཡོ་བ་རེད་ཅེས་འཁྲུལ་སྣང་འདྲ་པོ་འདི་འདྲ་བྱེད་ནས་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ནང་ལ་གསུངས་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པའི་གློང་དུ་འཁྱམས་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དག་ཡོང་དུས་ཀུན་གཞི་འདི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཡོང་དུས་ངོ་བོ་སྟོང་པ་རེད། རང་བཞིན་གསལ་བ་འདི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་འདི་རྟོགས་ཚར་ན། རང་བཞིན་གསལ་བ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། རྣམ་ཤེས་འདིའི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་འགག་མེད་དུ་ཤར་ཐུབ་པའི་སྐུ་གསུམ་འདི་ཀུན་གཞི་དང་གཅིག །ཉོན་ཡིད་དང་གཉིས། རྣམ་ཤེས་དང་གསུམ་པོ་འདི་ལ་སྦྱར་ཡོང་དུས་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་ རང་བཞིན་གསལ་བ་ལ་ཉོན་ཡིད་རྟོགས། ཉོན་ཡིད་དག་ཡོང་དུས་རང་བཞིན་གསལ་བ་རྟོགས་ཐུབ་ཡག་དང་༑ རྣམ་ཤེས་དག་ཡོང་དུས་རྣམ་པ་འགག་མེད་དུ་ཤར་ཐུབ་པ་སྐུ་གསུམ་འདི་ཀུན་གཞི་དང་གཅིག །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་གསུམ་དུ་སྦྱར་ཡོང་དུས་འདི་འདྲ་ཞེས་སྦྱར་གྱི་འདུག །མ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟེར་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་རྟོགས་དུས་ཁོ་ངོ་བོ་སྟོང་པ། རང་བཞིན་གསལ་བ། རྣམ་པ་འགག་མེད་དུ་ཤར་བ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད་འདུག །

རྟོགས་དུས་ག་དུས་རྟོགས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། ཀུན་གཞི་འདི་མ་བཟློག་གི་བར་ལ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་སྣང་གི་ཡོད་རེད༑ ནམ་ཀུན་གཞི་འདི་བཟློག་པ་ཡིན་ནའང་འདི་སྐབས་ལ་སྲིད་པའི་གློང་ལས་ཐར་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་མ་བཟློག་གི་བར་ལ་སྲིད་པའི་གློང་དུ་འཁྱམས་པ་ཡིན་པ་རེད། འཁྱམས་བཅུག་མཁན་འདི་རྩ་བ་གང་རེད་ཟེར་ན། གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་རེད་འདུག་ཨ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི།

དང་པོ་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །
བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་སྐྱེས་པ། །
བྱ་ཚུན་འཕྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡིས། །
འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །

ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཟོ་ཆུན་འཕྲུན་པ་ནང་བཞིན་བྱེད་ནས་གློང་དུ་འཁྱམས་པ་སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞི། ལམ་རྒྱུད་ལྟོས་འདུས་པའི་འགྲོ་བའི་ནང་ལོག་ལ་ཟོ་ཆུན་འཕྲུན་པ་ནང་བཞིན་བྱེད་ནས་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་གྱི་ཡོད་རེད།

འདི་ཡིན་དུས་ངོ་ན་འཁོར་བ་ལ་ཐར་པའི་ཐབས་འདི་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ན། མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་རྩད་དར་ཆོད་པར་ཤོག་གསུངས་པ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་ཟེར་བའི་མ་རིག་འདི་གཙོ་བོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་མ་རིག་པ་ཞེས་གཉིས་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ནང་ལ་གཙོ་བོ་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་རེད། འདི་སྐབས་ཀྱི་མ་རིག་པ་འདི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འདི་ཡང་མ་རིག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀར་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་དགོས་པ་རེད་འདུག །མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་རྩད་དར་ཆོད་ཟེར་ན་འཁོར་བའི་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་དང་པོ་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་དགོས་བ་རེད།

༥ སྣང་མཆེད་འཐོབ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཆཤད་པ།

མ་རིག་པ་ལ་གོ་བ་སྦྱར་སྟངས་མང་པོ་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་ཆཤད་ཡོད་དུས་གཙོ་བོ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཆཤད་ཡོད་དུས། འཁོར་བ་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་དང་པོ་ཆོས་ཉིད་རང་རྩལ་ལ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ། རང་རིག་ལ་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཡུལ་གཟུང་བ་པོ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་ཡོད་དུས༑ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་འཁོར་ཚུལ་འདི་ཆཤད་ཡོད་དུས་འདི་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་འདི་འདྲ་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལ་ཡིན་དུས་འདིའི་མ་རིག་པས་འཁྲུལ་བའི་མཚང་འདྲ་པོ་འདི་རིག་ཡོད་དུས་འཁོར་བའི་འཁྲུལ་ཚུལ་འདི་རྩད་དར་ཆོད་ཡོད་བ་རེད། ཡུལ་ཐམས་ཅད་འདི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་ཡོད་དུས་སེམས་ཉིད་ཀྱིས༑ རང་རིག་འདི་ཡང་བདག་རྟོག་ཞུགས། བདག་རྟོག་ཞུགས་བསྡད་ཡག་འདི་ངོ་འདི་སྐྱོན་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་རང་རིག་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་ཡོད་དུས་གྲོལ་བ་ཡིན་པ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་ཕྱེ། །

ཟེར་ཡག་འདི་གསལ་སྣང་ཡིན་པ་རེད། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་གོ། རྗེས་མཐུན་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་ཡོང་གི་མ་རེད་པ། མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་རྩད་དར་ཆོད་པར་ཤོག །ཟེར་ཡག་འདི་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་རགས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་འདི་གསལ་སྣང་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་དུས་འདིའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་འདི་ཡང་ཤུགས་བསྟན་ལ་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་བ་རེད་འདུག །ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ག་རེ་ཡིན་ནའང་སྐུ་དང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་སྣང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འདི། དག་པའི་སེམས་འདི་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པ་རེད། གོང་ལ་སེམས་ལ་དག་དང་། མ་དག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཡོད་དུས་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་བྲལ་ལས་མ་འདས་པ་རེད།

དག་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྲ་བ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི། དག་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རེད།

སེམས་ཉིད་ལ་དྲི་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་བཞག་གི་ཡོད་རེད༔ སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ལ་རེད་འདུག་ཨ། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདི་དྲི་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་དྲི་བྲལ་གྱི་སྐབས་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་གི་ཡོད་རེད། སེམས་དག་པས་ཆོས་སྐུ་བཞག །ཡིད་དག་པས་ལོངས་སྐུ་ལ་བཞག །རྣམ་ཤེས་དག་པས་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་བཞག་ནས་གང་ལྟར་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདི་དག་པའི་ཆ་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་ཀྱི་ ···· ཡོད་རེད། འདི་འཇོག་ཡོང་དུས་མ་རིག་འཁྲུལ་པ་འདིའི་སྐབས་ལ་དེ་ནས་རྩད་དར་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་རེད། ཕྱག་ཆེན་ངོས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན་གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པ། གདངས་འགག་པ་མེད་པ། རྩལ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་བ། ཞེས་འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་སེམས་དག་པ་མཐོང་འོང་བའི་སྐབས་ལ་གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྟོགས། དེ་ནས་ཡིད་དག་པ་རྟོགས་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་གདངས་འགག་པ་མེད་པ་རྟོགས། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་དག་པ་རྟོགས་ཡོང་དུས་རྩལ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཕྲོ་བ་རྟོགས་ནས་སྐུ་གསུམ་ལམ་དུ་འཁྱེར་བ་རེད། སྐུ་གསུམ་ལམ་དུ་འཁྱེར་བའི་ཐོག་ནས་མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་རྩད་དར་བཅད་ཐུབ་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད་ ······ འདུག །

གཉིས་པ་འདི་ལ་མཐའ་བྲལ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་འདི་ངོ་ད་འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ་ · བསྡད་ཡག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཟེར་ཡག་འདི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི།

ད ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་སྤྲོང་བ།

ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྒྱལ་བས་ཀྱང་མ་གཟིགས། །
མེད་པ་མ་ཡིན་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི། །
འགལ་འདུ་མ་ཡིན་ཟུང་འཇུག་དབུ་མའི་ལམ། །
མཐའ་བྲལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཤོག །

༡ ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

ཅེས་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་དགོས་ཀྱི་རེད། ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏྣ་ལ་ཕབ་ཚར་ནས་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡང་གཏྣ་ལ་མ་ཕབ་ན་ཡུལ་རྐྱང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་བཞག་བཞག་ན་ཡང་སེམས་འགོག་པ་ཡར་ལྡོག་འགྲོ་ཡག་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཡག་ལ་མདོ་སྔེ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་བྱས་ ···· ནས༔

སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་བློས་རིག་ནས། །

དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །
བློ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །
དེ་མི་ལྡན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །

ཞེས་དང་པོ་སེམས་ལས་གཞན་མེད་པ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཚུལ་ངོ་ཤེས། གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་ཚུལ་ངོ་ཤེས་ཡོད་དུས། ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད་ཅེས་བྱས་ནས་གོང་ལ་བཤད་པ་འདི་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོང་བ་རེད། རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ནང་ལ།

སེམས་མེད་ཙམ་པོའང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་རེད། སེམས་ཡོད་པ་ག་བ་ག་བ། སེམས་མེད་པ་ཡང་མེད་གསུངས་པ་རེད་འདུག་ཨ། སེམས་མེད་ཙམ་པོའང་ཡོད་མ་ཡིན། །སེམས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་མེད་པ་འདི་ཡང་ཚད་དང་གཞལ་དུ་མེད་པར་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ནང་ལ་གསུངས་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས། ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྒྱལ་བས་ཀྱང་མ་གཟིགས། །མེད་པ་མ་ཡིན་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི། །འགལ་འདུ་མ་ཡིན་ཟུང་འཇུག་དབུ་མའི་ལམ། །མཐའ་བྲལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཤོག །ཅེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྒྱལ་བས་ཀྱང་མ་གཟིགས་ཞེས་འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཚིག་ཁོ་རང་གི་ཁ་ཐུག་ལ་གོ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ན་བཤད་རྒྱུ་ཁྱད་མཚར་པོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་བསྟུད་མཁན་འདྲ་པོ་གཅིག །ཡིན་ན་ཡང་དོན་དག་ལ་ག་རེ་ཟེར་ན་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཡག་འདི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་རེད། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། འདི་ཡིན་དུས་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་དུས་སེམས་ཁོ་རང་སེམས་ཉིད་འདི་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་མ་ཕབ་ན། ཏན་ཏན་གྱི་མཚན་འཛིན་གྱི་དྲྭ་བ་སྦྱོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་།
མཚན་མ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར། །
ཁྱེད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །
དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །
འདི་ནི་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །

ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་མཚན་མེད་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཐར་པ་མཚན་ཉིད་པ་མི་ཐོབ་པ་གསུངས་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི་ མཚན་མེད་འདི་ག་རེ་ཟེར་ན། འདི་སྐབས་ལ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་མཚན་འཛིན་ཕྲ་བ་འདི་སྤྲངས་མ་ཐུབ་ན་གསུངས་པ་རེད། སེམས་ལ་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དཔེར་ན། ཡུམ་གྱི་ནང་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི།

སེམས་ནི་སེམས་མ་མཆིས་ཏེ།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །
ཟེར་ཡག་འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་འདི་མ་རྟོགས་པའི་བར་ལ་མཚན་འཛིན་ཕྲ་བ་འདི་སྤྲང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།

ཅེས་མཚན་འཛིན་ཕྲ་བ་འདི་སྤངས་མ་ཐུབ་ན། ཐར་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་མི་ཐུབ་པ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ཡག་འདི་དོན་དམ་པ་ལ་ཞེས་ལབ་པ་རེད།

སེམས་ཉིད་ཁོ་རང་བདེན་པ་རེད་པས་ཟེར་ན། སེམས་ཉིད་ཁོ་རང་དོན་དམ་པ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། དོན་དམ་པའམ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ལ་སེམས་ཉིད་ཁོ་རང་ཡང་བདེན་པ་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ན། བདེན་པ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། རྫུན་པ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། བདེན་རྫུན་གང་གི་ངོར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད་འདུག །བདེན་པའི་ངོ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྫུན་པའི་ངོ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཅེས་སེམས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཙོ་བོ་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་པའི་ངོ་ལ་སེམས་ཉིད་ཁོ་རང་དོན་དམ་པ་ལ་བདེན་རྫུན་གང་གི་ངོ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ག་རེ་འགྲིག་པ་རེད་ཟེར་ན། རྒྱལ་བས་མ་གཟིགས་པའི་ཆོས་གསུངས་པ་རེད། རྒྱལ་བས་ཀྱང་མ་གཟིགས་ཞེས་རྒྱལ་བས་ཀྱང་མ་གཟིགས་ཟེར་ན། རྒྱལ་བ་ལ་ཁུངས་གཏུགས་དགོས་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི་རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཟིགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཚད་མ་ཡོད་རེད། འདི་འདྲའི་མཁྱེན་པ་ཚད་མ་ཡོད་མཁན་གྱིས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་པ་མངའ་བའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་དེ་ལྟ་བུ་འདིས་སེམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སེམས་འདི་ཡོད་པ་མ་གཟིགས་པ་རེད། འདི་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་སྒྲུབ་ཡག་མེད་པ་རེད། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་སེམས་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་དབང་བཙན་པའི་སྒོ་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ན་འགྲིག་གི་འདུག །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དབང་བཙན་པོའམ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་པ་འདི་ཡི་ངོ་ལ། གཟིགས་ངོ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་མཚན་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་ལ་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་པ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་ཟེར་ཡག་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་བ་རེད། མཁྱེན་པ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་མ་གཟིགས་པ་རེད།

༣ འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞི་བསྟན་པ།

འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་དུས་སེམས་མེད་པ་རེད་པས། འོ་ན་མེད་པ་རེད་པས་ཟེར་ན། མེད་པ་ཡང་མ་རེད། མེད་པ་མ་ཡིན་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སེམས་མེད་པ་མ་རེད། ཅེས་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་རེད། བདེན་པ་གཉིས་ལ་མ་སྦྱར་ན། སེམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་རེད། མེད་པ་ཡང་མ་རེད་ཟེར་ན། ཁོ་རང་སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་ན་ཁོ་མ་འགྲིག་པ་ཡོད་མ་རེད་དེ་ཡིན་ན་ཡང་། ངོ་སྤྲོད་ཡོང་དུས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་མ་སྦྱར་དུས་རྟོག་ཙམ་ཙ་ཟིང་པོ་ཡོད་པ་རེད་འདུག །དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་ངོ་ཐོག་ཁོ་རང་ལ་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་ཆོས་ཉིད་ཁོ་རང་དབང་བཙན་པོ་བྱེད་ནས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་ཁོ་དོན་དམ་པ

དང་༔ ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཞེས་འདི་འདྲ་ཆགས་དགོས་ཡག་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པ་ཡང་མ་རེད༔ དོན་དམ་པ་ལ་ཡོད་པའང་མ་རེད། ཅེས་འདི་འདྲ་ལབ་མ་དགོས་པ་རེད། ཁོ་ག་རེ་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་མཐོང་ཚར་དུས་ཁོ་བདེན་གཉིས་གང་གི་ངོ་ལ་ཡང་ཁོ་གཅིག་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་དུས་འདི་འདྲ་བྱས་མ་ཆགས་ན། ལྟ་བ་ལ་ནོར་ཉེན་ཡོད་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །

ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །

གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་བ་ཉེས་པ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཤེས་རབ་ཆུང་བའི་སྐབས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་དུ་མཐོང་མ་ཐུབ་ན། ཉེས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཅེས་འདི་འདྲ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་རེད།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་དུས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ནས་ཆགས་ཡོང་དུས་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སེམས་ཉིད་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཆགས་ཡག་ཡོད་རེད་པས་ཟེར་ནས་རྒྱུ་མཚན་འདི་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་ཞེས་ལབ་པ་རེད། མར་འཁོར་བ་འཁོར་མཁན་ཡོད་རེད། ཡར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་མཁན་ཡོད་རེད། འདི་ཡོང་མཁན་འདི་རྩ་བ་གང་རེད་ཟེར་ན། རྟོགས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་རེད། མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་བྱེད་བཙུག་མཁན་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་འདི་ཡོད་ནས་བྱུང་བ་རེད་མ་གཏོགས། འདི་འཛིན་པའི་སེམས་ཞེས་པ་འདི་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་འཁོར་མཁན་ཡོང་གི་མ་རེད། མྱང་འདས་ཐོབ་མཁན་ཡོང་གི་མ་རེད་པ། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ཞེས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་མེད་ན་ཁོ་འདི་སྒྲུབ་ཐུབ་ཡག་མ་རེད། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ནང་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན།

ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །

ས་ལེ་སྦྲམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར། །

ཁམས་མེད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །

ཉོན་མོངས་ངལ་བ་ཙམ་དུ་ཟད། །

ཅེས་ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་ན་ཡང་དཔེར་ན། གསེར་ལ་བསྙེགས་བཅད་བརྡར་གསུམ་བྱེད་ཡོང་དུས་ས་ལེ་སྦྲམ་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དཀའ་ལས་རྒྱབ་ན་ཡང་དོན་དག་ཡོད་རེད། ཅེས་ཁམས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཡིན་ན་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་ཡག་གི་གཞི་འདྲ་པོ་ཞིག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཡིན་ན༔ ཉོན་མོངས་པ་ངལ་བ་ཙམ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དོན་མི་འདུག

གསུངས་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་སྟོན་ཡོང་དུས་འདི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་ཟེར་ཡག་འདི་རེད་པས། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ནང་ལ།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །
ལྟ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱིན་པ་གསུངས། །
གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །
དེ་དག་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གསུངས་དགོས་ཡག་རྒྱུ་མཚན་འདི་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ལྟ་བ་ངེས་འབྱིན་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་གསུངས་པ་རེད། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བ་ངན་པ་འདི་སུན་འབྱིན་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་སོང་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་མེད་པ་ལས་གཞན་གསུངས་པ་ཡིན་ན་མི་འགྲིག་པ་རེད། མེད་པ་ཁོན་ལ་ཞེན་པ་ཡིན་ན་ས་ར་ཧས་གསུངས་པ་རེད།

དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བ་སྟེ། །
དངོས་མེད་འཛིན་པ་དེ་བས་ཀྱང་ནི་གླེན། །

ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་མེད་པ་ཟེར་ཡག་གི་མེད་པའི་ཚད་འདྲ་པོ་འདི་ཡག་པོ་བྱས་ནས་མ་ཤེས་ན། སྤྱིར་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ལབ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། ཡང་ཡོད་རེད་ཅེས་ཆཤད་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཚད་འདྲ་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་ན། མི་འགྲིག་པ་རེད་འདུག །འདི་ཡིན་དུས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ཡོང་དུས་དོན་དམ་པར་སེམས་ཉིད་དོན་དམ་པར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་འདི་མ་གྲུབ་ ་ ་ སྟེ༑ སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་འདྲ་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་ཚད་མ་འདིས་མ་གཟིགས་པ་རེད། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་རེད། འཁོར་བ་འཁོར་མཁན་ཡོད་རེད། མྱང་འདས་ཐོབ་མཁན་ཡོད་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད། ཅེས་འདི་སྒྲུབ་ཡོང་བ་རེད་འདུག །འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི།

༣ ཟུང་འཇུག་དབུ་མའི་ལམ་བསྟན་པ།

འོ་ན་འགལ་འདུ་རེད་པས་ཟེར་ན། སེམས་འདི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཆཤད་ཡག་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་དུས་ཡང་མེད་བཤད་མཁན་འདྲ་པོ་ཞིག་འདུག །མེད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ཡང་ཡོད་བཤད་མཁན་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆཤད་བཤད་ཀྱི་འདུག །འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་སེམས་ཆོས་ཤིག་གི་སྟེང་ལ་འགལ་འདུ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་བཤད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ན། འགལ་འདུ་མ་ཡིན་ཏེ་ཟུང་འཇུག

དབུ་མའི་ལམ་རེད། ཅེས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ནི་དཔེར་ན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་ཤད་པ་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་གཞི་གཅིག་ལ་དངོས་པོ་ཆོས་གཉིས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་ངོ་བོ་བདག་གཅིག་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་གཉིས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་དུས་འདི་འགལ་འདུ་ཆགས་འགྲོ་གི་རེད། སེམས་ལ་དཔྱད་པ་བྱ་ཡག་འདི་ཁོ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་སྒྲོ་སྐྱུར་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་འགོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང༑ མེད་པ་ལ་སྐྱུར་པ་བཏབ་པའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་འགོག་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་རེད་མ་གཏོགས་མཐའ་འདི་འགགས་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། ཅེས་ཚུར་སྒྲུབ་ཡག་གང་ཡང་མེད་པ་རེད༑ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྐབས་ལ། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཕར་སྤྲངས་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ཐར་པ་ག་རེ་ཡོད་པ་འདི་ཚུར་མངོན་དུས་བྱེད་པ་རེད་མ་གཏོགས་འདི་ཕར་སྤྲངས་པའི་ཤུགས་ལ་འདི་ཚུར་སྒྲུབ་དགོས་རེད་ཟེར་ཡག་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤྲངས་པའི་ཕྱིར། །
སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་འཐུང་བྱེད་དེ། །
གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །
དེ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲངས་པ་ལགས། །

ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤྲངས་ཚར་བའི་མཇུག་འདི་ལ་ད་རུང་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཟེར་ཡག་ཅིག་ཡོད་རེད་སེམས་བྱས་ནས་ཞེན་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་མི་འགྲིག་པ་རེད། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲངས་པ་ལགས་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་འགལ་འདུ་མ་ཡིན་ཟུང་འཇུག་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་པོའམ་སྣང་ཚུལ་དང་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་པོ་འདི། འདི་ནི་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་དབུ་མ་ཟེར་ཡག་འདི། རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་སྤྲངས་པ་ཡི་ལམ་དབུ་མ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། ཡོད་པ་ལ་ཞེན་པ་འདི་རྟག་པ་རེད། མེད་པ་ལ་ཞེན་པ་འདི་ཆད་པ་ཡིན་པ་རེད།

༥ ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་སེལ་ཚུལ།

འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྣང་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་བྱས་སྣང་བས་ག་རེ་དགག་པ་རེད་ཟེར་ན། སྣང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་ཡིན་པ་རེད། སྟོང་པས་ག་རེ་བྱས་པ་རེད་ཟེར་ན། ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་རེད། ང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོས་ལུགས་མང་ཆེ་བས་འདི་རང་གསུང་གིས་ཡོད་རེད་བ། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་ཟུང་དུ་འཇུག་ཡག་འདི་སྣང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ཐུབ་ཡག་དང་། སྟོང་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཐུབ་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། ཡང་འདི་ལས་ལོག་ག་ཞིག་བྱས་ནས་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཐུབ་ཡག་དང་། སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གསལ་ཆ་ཞིག་གསུང་གི་ཡོད་རེད༑ འདི་ཡང་ཚིག་འདི་ལ་སྣང་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་གཞི་ཁོ་རང་བདེན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་སྣང་ཟེར་ཡག་གི་ཁོ་རང་གཞི་ཁོ་རང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཚིག་གིས་མཚོན་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཅེས་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སྣང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་མཐའ་སེལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སྟོང་ཟེར་དུས་སྟོང་

གཞི་ཞིག་ཆཤད་དགོས་བ་རེད་མ་གཏོགས་སྟོང་གཞི་མེད་པར་སྟོང་པ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་འདི་ཡིན་དུས་སྟོང་···ཟེར་ཡག་འདི་ཡང་ཁོ་ག་རེ། མེད་མཐའ་ཞིག་སེལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། ཡོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚུར་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཡང་ཚིག་འདི་ཡང་བཀྲལ་སྟངས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད། གང་ལྟར་གབ་སྦྱར་ན་ཡང་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཟུང་འཇུག་དབུ་མའི་ལམ་ཟེར་བ་འདི་ཕར་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ཕར་བཀག་ནས་དེ་ནས་མཐའ་དེ་དག་གང་ལ་ཡང་མ་ཞེན་པ་མཐའ་འདི···གང་དུ་ཡང་གྲུབ་རྒྱུ་མེད་པ་གྲུབ་རྒྱུ་ཡི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། ཟབ་མོའི་ལམ་ཟེར་བ་འདི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པས་ལམ་དབུ་མ་འདི་ལ་དེ་ནས་མཐའ་བྲལ་སེམས་ཀྱི···ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཤོག །དེ་ལྟ་བུ་འདིའི་སྟེང་ལ་སླེབས་ནས་ཞེས་འདི་ནས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདི་ག་རེ་རེད། མཐའ་བཞི་དང་སྤྲོས་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་གང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དེ་མེད་པ་ཡིན་དུས། མཐའ་བྲལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཤོག །གསུངས་པ་རེད་འདུག །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་·····སེམས་ཀྱིས་མ་བཅོས་པ་འདི་རྟོགས་པར་ཤོག་གསུང་བ་རེད།

ན ཡིན་མིན་གྱི་མཐའ་སྤོང་བ།

འདི་ཡིན་ཞེས་པ་གང་གིས་མཚོན་པ་མེད། །
འདི་མིན་ཞེས་བྱ་གང་གིས་བཀག་པ་མེད། །
བློ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས། །
ཡང་དག་དོན་གྱི་མཐའ་ནི་ངེས་པར་ཤོག །

༡ དོན་དམ་པར་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་མི་ཐུབ་པ།

དེ་ཡི་གོང་ལ་ཆཤད་པ་འདི་སྤྱིར་བཏང་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྱང་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཏོག་ཙམ་ཞིག་མི་འདྲ་བ་འདི། འདི་ཡིན་ཞེས་པ་གང་གིས་མཚོན་པ་མེད། །ཅེས་འདི་ཡིན་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཟེར་ནས་ལབ་ན་ཡང་རེད། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་ལབ་ན་ཡང་རེད། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་རེད་ཅེས་ལབ་ན་ཡང་རེད། དོན་དམ་པ་ཞེས་ལབ་ན་ཡང་རེད། དེ་ནང་བཞིན་མིང་ག་ཚོད་མང་པོ་བཏགས་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མིང་ག་ཚོད་མང་པོ་བཏགས་ན་ཡང་ག་ཚོད་ཅིག་བཏགས། ག་ཚོད་བསླད། ག་ཚོད་བྱས་ན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མཚོན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། དཔེ་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་ཐུབ་ཀྱིས་མ་རེད། བརྗོད་པ་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་ཐུབ་ཀྱིས་མ་རེད་གསུང་བ་རེད། དཔེ་དང་། ཚིག་དང་། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་རེད། དཔེས་མཚོན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་བ་འདི་མཚོན་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་གང་རེད་ཟེར་ན་ཁོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་རེད། བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདི་གཉིས་འཛིན་གྱི་ནང་ལོག་ལ་ཇི་བཞིན་དུ

རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་དཔེ་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་མི་ཐུབ་པ། བརྗོད་པ་གང་ནས་ཀྱང་འདས་པ་ཡིན་པ་རེད།

ཐ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། །
དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་བསམ་བྱའི་མིན། །
ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི། །
སྒོམ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །

ཞེས་རྒྱུད་བླ་མ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་དུས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཆ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐོས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས། ཐ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཞེས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རེད། ཆོས་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པ་ལས་འདས་པ་རེད་ཟེར། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་གསུང་བ་འདི་ཡིན་པ་རེད།

༣ དོན་དམ་པར་གང་གིས་ཀྱང་བཀག་མི་ཐུབ་པ།

འདི་མིན་ཞེས་བྱ་གང་གིས་བཀག་པ་མེད། །དབུ་མའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་གཉིས་ཕཤད་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་བཀག་གི་ཡོད་རེད། གཅིག་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། དུ་མ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། བདེན་པ་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་མཐའ་བཀག་པ་དེའི་ནང་ལོག་ལ་ཆོས་ཉིད་ཁོ་རང་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་པས་ཟེར་ན་འདི་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། བཀག་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་གང་གིས་ཀྱང་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་བ་རེད། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོང་དུས་དེ་ནས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྣང་ཙམ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོང་དུས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། དུ་མ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། རྟག་པ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཆད་པ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཅེས་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ཡོང་དུས་འདིའི་ནང་ལ་ཆོས་ཉིད་འདི་བཀག་འགྲོ་གི་རེད་པས་ཟེར་ན་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། ཆོས་ཉིད་ཁོ་རང་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་བཀག་ཀྱང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཁོ་ག་ཚོད་ཅིག་བཀག་པ་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པར་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་པར་ག་ཚོད་བཀག་ན་ཡང་ཆོས་ཉིད་འདི་ཕར་གསལ་དུ་བཏང་ཡག་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་ཕར་ཐག་ཉེ་རུ་འགྲོ་ཡག་གི་ཐབས་ཤིག་བསྟན་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ཆོས་ཉིད་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ནང་ལ།

ཡང་དག་ཏུ་ན་སྐྱེས་པ་ཡི། །
ཚོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་དེ་གྲོལ་ཡིན། །
སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །
སྐྱེ་བ་མེད་ལ་སོགས་མི་སྲིད། །

གསུངས་འདུག་ཨ། ཁོ་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡང་དག་པ་ལ་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་

པ་རེད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་དགག་བྱ་ཡོད་མ་རེད། འགོག་བྱེད་ཡོད་མ་རེད། སྒྲུང་བྱ་ཡོད་མ་རེད། སྒྲོང་བྱེད་ཡོད་མ་རེད། སྒྲུངས་འབྲས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ།

སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་། །

ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །

ཞེས༔

ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་ཕྱིར་འདོད། །

ཅེས་ལབ་ཡོད་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་བཀག་ཡག་འདི་ཡང་དག་པ་དངོས་པོ་ཡང་དག་པའི་ མཐའ་དང་མཐུན་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོག་ནས་བཀག་པ་རེད་མ་གཏོགས། དོན་དམ་པ་ལ་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཆཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་རེད་མ་གཏོགས་ཡང་དག་པ་ལ་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་གཉིས་མེད་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་འདི་ཡིན་ཞེས་མཚོན་མི་ཐུབ་པ་བྱས། འདི་མིན་ཞེས་བྱས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཕ་བཀག་ཡག་མེད་པ། འདི་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་འདི་ག་རེ་ཟེར་ན་བློ་ལས་འདས་པ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད།

༣ ཆོས་ཉིད་བློ་ལས་འདས་པར་བསྟན་པ།

བློ་ཟེར་བ་འདི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའམ་བློ་གཉིས་འཛིན་ཅན། བློ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་བློའམ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བློ་ལས་འདས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། བློ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད། ཆོས་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་ཡེ་གདོད་མ་ནས་གཤིས་ལ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། འདུས་མ་བྱས་པ་ཟེར་ནའང་གཅིག་པ་རེད། གང་ལྟར་སྐྱེ་འགགས་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནས་འདུས་མ་བྱས་པ་ཟེར་བ་རེད། འདུས་མ་བྱས་ཟེར་ཡག་འདི་སྐྱེ་འགགས་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བ། ཁོ་སྦྱོར་བཏང་གི་བཏགས་པའི་ཚིག་ཅིག་རེད༔ ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བཏགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དེ་ལྟ་བུ་བདེན་གཉིས་ནང་ལ་ཡང་།

ཡང་དག་ཏུ་ན་གཉིས་མེད་དེ། །

འདི་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །

འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་ཞུས། །

རྒྱལ་བའི་སྲས་པོས་མི་གསུངས་བཞུགས། །

གསུངས་པ་རེད། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ལ་ཞུས་ཡོད་དུས་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་མཐའ་འདི་ག་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཟེར་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཡོད་དུས་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོས་མ་གསུང་ནས་བཞུགས་པ་རེད༔ མ་གསུང་ནས་བཞུགས་དགོས་ཡག་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཟེར་ན། ཁོ་སྐྱེ་འགགས་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་གཤིས་ཁོ་རང་ལ་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། འདི་དཔེ་དང་། ཚིག་དང་། ཐ་

སྣོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཚོན་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་དུས་མ་གསུང་བར་བཞུགས་ཡོད་བ་རེད་འདུག ། མ་གསུང་བར་བཞུགས་ཡོད་དུས་མ་གསུང་བར་བཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསུང་རྒྱུ་མེད་ནས་གསུང་མ་ཐུབ་ནས་མ་······ གསུང་བར་བཞུགས་པ་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་གསུང་བྱ་གསུང་བྱེད་དང་བྲལ་ཡོད་དུས་མ་གསུང་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་པ་རེད། མ་གསུང་བར་བཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དག་དོན་གྱི་མཐའ་ནི་ངེས་པར་ཤོག་གསུངས་པ་རེད།

༤ ཡང་དག་དོན་གྱི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ།

ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་མཐའ་ཟེར་བ་འདི་གང་རེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེལ་ས་འདྲ་པོ་འདི་རེད༑ ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བབས་སའམ་སྐྱེལ་ས་འདྲ་པོ་འདི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་པ་རེད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་པ་དབང་བཙན་པོ་བྱུས་ནས་ཆཡད་ཡོད་དུས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཁོ་རང་བབས་ས་འདྲ་པོ་ག་རེ་ཡོད་པ་འདི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ལྟ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་དགག་བྱ་མེད་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པ། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་གནས་ལུགས་འདི་དབང་བཙན་པོ་ཆཡད་ཡོད་དུས། སྤྱིར་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཆེ་ཆུང་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་དང་ཟབ་མི་ཟབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྲན་བུ་ཡོད་གི་རེད། ལམ་ལྟ་བ་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཡང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད། དུས་འཁོར་སྐབས་ལ།

ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་ཆོས་ལས་འདས། །

ཟེར་བ་འདི་གང་ལྟར་ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་ཆོས་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ལས་འདས་དགོས་བ་ཡིན་པ་དང་འདི་འདྲ་འདི་འཕགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་པོ་ནའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ བློ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་གསུང་བ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེལ་ས་འདྲ་པོ་འདི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གནས་ ལུགས་དེའི་སྟེང་ལ་ངེས་པར་ཤོག་ཅེས་ངེས་པར་ཤོག་ཟེར་ཡག་འདི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ཐུབ་པར་ཤོག་གསུངས་པ་ རེད༑ ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བར་བྱས་པ་ལ་དང་པོ་ཚད་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཚད་མ་མེད་ན་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།

༥ སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟུང་འཇུག་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ།

འདི་ཉིད་མ་རྟོགས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་འཁོར། །
འདི་ཉིད་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད། །
ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་ཡང་མེད། །
ཆོས་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་མཚང་ནི་རིག་པར་ཤོག །

༢ མ་རྟོགས་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁྱམས་པར་བསྟན་པ།

འདི་མ་རྟོགས་པའི་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ལུགས་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་བ་ཡིན་པ་རེད། རང་གི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་མ་རྟོགས་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་མ་རྟོགས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འཁོར། ཞེས་མ་རྟོགས་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ༑ ཡོད་ནས་མ་རྟོགས་པ་རེད་མ་གཏོགས་མེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་མ་རེད། རང་ལ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་རེད། རང་ཆས་སུ་ཡོད་ན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྒྲིབ་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་རེད། རྒྱུད་བླ་མའི་ནང་ལོག་ལ། དཔེ་དགུ་དང་དོན་དགུ་ཡིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་ཐོག་ནས་སྒྲིབ་སོང་བ་ཡིན་པ་རེད། འདི་བླ་མའི་མན་ངག་དང་། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟེན་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་ཙམ་པ་ལ། དེ་ནས་རྟོགས་ཡོང་བ་རེད།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། །
གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྙེད་དེ། །
བླ་མས་དུས་ཐབས་སྟོན་པ་དང་། །
བདག་གི་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི། བླ་མས་དུས་ཐབས་སྟོན་པ་དང་། བདག་གི་བསོད་ནམས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འཁོར་བ་ཡིན་པ་རེད། དོན་མེད་པར་འཁོར་བར་འཁྱམས་པ་ཡིན་པ་རེད། རང་གི་རང་བཞིན་རང་འཁོར་བ་ལ་ཐར་ཡག་གི་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་རང་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་··· འཁོར༑ འདི་སྐབས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གི་ཐོག་ནས་འཁོར་ཡོང་བ་རེད། མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་ལ་མར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལུགས་འབྱུང་གི་ཚུལ་གྱི་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་ཚུལ་བཤད་པ་རེད། འདི་ཉིད་རྟོགས་ན་ཞེས་འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་འདི་རང་ལ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་འདི་རྟོགས། རང་ལ་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོད་པ་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད། ཅེས་སངས་རྒྱས་རང་གི་སེམས་ནས་རྙེད་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་ལུགས་ལྡོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པ། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྡོག་གི་ཐོག་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་རེད།

༣ རང་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་ལས་སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད་པ།

སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད་ཟེར་ཡག་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཡག་གཞན་དག་གཅིག་ན་འགྲོ་ས་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། གང་ལྟར་རང་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ་རེད། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་དགས

པོ་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས།

ལྟ་བ་ཡིན་པ་ངེས་ཀྱི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
སེམས་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་བཙལ་བ་ནི། །
གྱད་ཀྱི་ནོར་འཚོལ་དང་འདྲ་བོ་ཨང་དེ་ལྟ་རྗེ་སྟོན་པ་བ། །

གསུངས་པ་འདི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས་གསུངས་པ་རེད།

ལྟོས་ཤིག་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
སེམས་ཉིད་ཅིར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད། །
གྲུབ་པ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ལ། །
སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་ངོ་མཚར་ཆེ། །

ཟེར་ཡག་འདི་ད་ག་རང་གི་སེམས་ལ་བལྟ་དགོས་ཡག་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཁོ་རང་ལ་བལྟ་ཟེར་དུས་ག་རེ་རེད་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་འདྲ་པོ་བལྟ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་པ་རེད། ཡུལ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟ་དགོས་པ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་གཟིགས། མ་འོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར། ད་ལྟ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་ནས་བཤད་དགོས་ཡག་འདི་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་འདི། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཐོག་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་སེམས་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སེམས་ལ་སེམས་ཀྱིས་བལྟ་ཡོད་དུས་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་རང་རིག་ལ་སེམས་དབུ་མ་པའི་དགག་པ་ག་རེ་རྒྱབ་པ་དེ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་སྐབས་ལ་སྐྱོན་འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད་ཟེར་ཡག་འདི། རང་གི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་བསྡད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི། རང་གི་སེམས་ལ་ཡེ་ནས་འདུ་བྲལ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདི། བླ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་སེམས་ལ་རྙེད་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད། ད་ལྟ་འཕོ་བའི་རིམ་པའི་ནང་ལ།

འཕོ་བྱ་འཕོ་བྱེད་མེད་པའི་བྱ་བཏང་གིས། །
ལུས་གནས་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་མེད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །
དེ་ལས་གུད་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད། །
རང་གྲོལ་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

ད་དེ་ལས་གུད་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་ཡག་གི་རྒྱུ་མཚན་འདི། རང་གི་སེམས་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་རྟོག་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ཡོད་བསྡད་པ་འདི་སྣང་ཚུལ་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་འཁོར་བའི་འཁྲུལ་ཚུལ་ཞིག་བཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། འདི་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡང་དག་པ་རྟོགས

ཐུབ་པ་ཡིན་ན་འདི་རང་གནས་ལུགས་སམ་དོན་དམ་པའི་ཡིན་ལུགས་འདི་རང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། འདི་རང་བཞིན་འདི་འགྲུལ་པའི་རང་བཞིན་འདི་ལྟ་བུ་འདི་རྟོགས་ན། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་གྲུབ་ན་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སེམས་ལ་རྙེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་བཤད་པ་རེད་འདུག །

༣ ཆོས་དབྱིངས་དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ།

འདི་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་ཡང་མེད། ང་ཚོ་གྲུབ་མཐའ་འདྲ་པོ་ཞིག་ལ་བསྟུན་བྱས་ཁས་ལེན་གྱི་འཛིན་མཚམས་འདྲ་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་འདི་རེད། གནས་ལུགས་ཟེར་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད། འཁོར་བ་ཟེར་མཁན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། མྱང་འདས་ཟེར་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་གཏོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད། གཏད་ལུང་མང་པོ་དྲངས། གཏད་རིགས་པ་མང་པོས་བསྒྲུབས་ན་ཡང་ཁོ་རྒྱུ་མཚན་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དེ་འདྲ་རེད་ཟེར་ནས་ང་རང་ཚོས་གཏོད་བཤད་ནས་བསྒྲུབ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཁོ་བསྒྲུབ་ཐུབ་ཡག་ཡོད་མ་རེད། དེ་མ་རེད་ཟེར་ནས་གཏོད་བཀག་པ་ཡིན་ན་ཡང་བཀག་ཐུབ་ཡག་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ནི་དགག་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ལས་བྲལ་བ་ཡིན་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་གནས་ལུགས་ཟེར་ཡག་འདི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཡོད་རེད། ཁྱབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྒྱུད་བླ་མ་ནང་ལ།

ས་ནི་ཆུ་དང་ཆུ་རླུང་ལ། །
རླུང་ནི་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །
མཁའ་ནི་རླུང་དང་ཆུ་དག་དང་། །
ས་ཡི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །

ནམ་མཁའ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་དེ་ཡང་གཅིག་གི་གཅིག་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གིས་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གིས་གོས་མ་ཐུབ་པའི་དཔེ་ཞིག་བཤད་འདུག་ཨ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ང་རང་ཚོའི་སེམས་ལ་སྒྲིབ་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ༑ ཡིན་ན་ཡང་སེམས་ཁོ་རང་ག་བ་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པར་སེམས་ཉིད་ཁོ་རང་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐ་དད་པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལྡན་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས༑ རྒྱུད་བླ་མ་ལ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱིས་ཐོག་ནས་བརྒྱབ་ཡོད་རེད། འདི་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གནས་ལུགས་ཁོ་རང་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བསྡད་ཡོད་རེད། མ་ཁྱབ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་རེད། ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡང་ང་རང་གི་སེམས་ཉིད་སྟེང་དུ་བརྟེན་ཡོད་རེད་དེ། སེམས་ཉིད་དེའི་ངོ་ལ་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཡར་གོས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སེམས་ཉིད་འདིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཕར་དབང་དུ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་གནས་ལུགས་ཀྱིས་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད

ལ་ཁྲབ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་ཟེར་ནས་གང་ཡང་བཀག་ཐུབ་ཡག་མེད་པ་རེད། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི། །
ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། །
ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ཚཱད་ཡོད་དུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བསྒྲུབ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཚཱད་སོང་ཨ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་ཡོད་དུས་དེ་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་ཡག་དང་། དེ་མིན་པ་བཀག་ཡག་གང་ཡང་མེད་པ་རེད།

༤ ཀུན་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མཚང་རིག་པར་བསྟན་པ།

དོན་དག་ངོ་མ་ག་རེ་རྟོགས་དགོས་རེད་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་མཚང་ནི་རིག་པར་ཤོག །གསུངས་པ་རེད། དེ་སྐབས་ལ་ཀུན་གཞི་ཟེར་བའི་ཀུན་གཞི་འདི་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ནས་ཚཱད་པའི་ཀུན་གཞི་འདི་གོ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཀུན་གཞི་ཟེར་བ་འདི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་ཀུན་གཞི་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡོད་རེད། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཡང་སེམས་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་རང་བཞིན་དེ་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་གྱི་ཡོད་རེད། ཐམས་ཆོས་ནང་ལ་རྒྱུད་བླ་མའི་སྐབས་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་སྐབས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཟེར་ཡག་འདི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་སྦྱོར་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་སྐབས་ལ། རྒྱུ་མཚན་མ་མེད་པ། འབྲས་བུ་སྨོན་པ་མེད་པ། ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་སྦྱོར་ནས་ཆོས་ཉིད་ཚཱད་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ཟེར་བ་འདི་རྒྱུ་མཚན་མ་མེད་པ། འབྲས་བུ་སྨོན་པ་མེད་པ། ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་སྦྱོར་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་འདྲ་པོ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་ནས་ཚཱད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་འཁོར་འདས་ཀུན་ལ་ཁྲབ་བཤད་ཡག་གི་གནས་ལུགས་འདི༑ མཚང་འདྲ་པོ་མཚང་ཟེར་ན་གཞན་ཀ་འདྲ་པོ་འདི་རིག་བཤད་པར་ཤོག་གསུངས་པ་རེད། རིག་པར་ཤོག་ཟེར་བ་འདི་རིག་ཐུབ་པར་ཤོག་གསུངས་པ་ཡིན་པ་རེད། མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན་པར་ཤོག །

༥ དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་གཞི་རྩ་ཆོད་པར་སྨོན་པ།

སྣང་ཡང་སེམས་ལ་སྟོང་ཡང་སེམས་ཡིན་ཏེ། །
རྟོགས་ཀྱང་སེམས་ལ་འཁྲུལ་ཡང་རང་གི་སེམས། །
ཤེས་ཀྱང་སེམས་ལ་འགགས་ཀྱང་སེམས་ཡིན་པས། །
སྒྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་ཆོད་པར་ཤོག །

༡ སྣང་སྟོང་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན་པ།

སེམས་ཟེར་བ་འདི་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་ང་ཚོས་སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། གྲགས་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། མང་པོ་ཞིག་ལ་དབྱེར་མེད་དབྱེར་མེད་མང་པོ་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡག་ཤོས་འདི་ག་བ་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་སེམས་ཁོ་རང་གི་སྟེང་ལ་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ག་ཚོད་སྣང་གི་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་འདི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་རེད། དང་པོ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ལས་ཚུར་འཕྲོས་པ་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་རྩལ་སྣང་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྣང་ཚུལ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་མ་དག་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་སྣང་བ་རེད། དག་པ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མང་པོ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ག་རེ་སྣང་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་རེད་ལབ་པ་རེད།

སྟོང་ཞེས་བཤད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤིག་གཞན་གནས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲུབ་སྦྱོང་བ་འདྲ་པོ་མ་ཡིན་པ་ད་ལྟ་ཁྱོད་རང་གིས་བཤད་བསྡད་ཡག་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་རང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་སྟོང་ཟེར་ཡག་གི་སྟོང་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་འདི་འདྲ་པོ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ལ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་གློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་པའི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་ཆ་དེ་ལ་བཤད་པ་རེད་འདུག་ཨ། དེ་ཡང་སེམས་རང་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། སྣང་ཡང་སེམས་ལ་སྟོང་ཡང་སེམས་ཡིན་ཏེ། །

༣ འཁྲུལ་རྟོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན་པ།

རྟོགས་ཀྱང་སེམས་ལ་འཁྲུལ་ཡང་རང་གི་སེམས། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་དེ་ནས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་ཡག་དེ་ཡང་རྩ་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། སེམས་ཀྱིས་སྟེང་ནས་རྟོགས་དགོས་ཡག་རེད། སེམས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རྟོགས་བྱ་མེད་པ་རེད། མ་རྟོགས་ནས་བག་ཆགས་དང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མཚམས་སྦྱར་ནས་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེར་ན་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གི་ཐོག་ནས་འཁོར་བ་འཁྲུལ་ཚུལ་དེ་ཡང་རྩ་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད། རྟོགས་པ་དེ་ཡང་སེམས་ལ་བཞག་དགོས་པ་རེད། འཁྲུལ་ན་ཡང་རང་གི་སེམས་རེད། སེམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྣང་ཚུལ་འདྲ་མི་འདྲ་འབྱུང་བ་རེད་མ་གཏོགས། རྟོགས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་གཉིས་ཀ་དེ་ཡང་ལོག་གཅིག་ནས་ཟུར་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ད་ལྟའི་འཁྲུལ་སྣང་དེ་ཀ་རང་སེམས་རེད། ད་ལྟའི་འཁྲུལ་སྣང་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་ན་དེ་རྟོགས་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྩ་བ

སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་རེད།

༣ སྐྱེ་འགགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན་པ།

དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི། སྐྱེས་ཀྱང་སེམས་ལ་འགགས་ཀྱང་སེམས་ཡིན་ཏེ། །སྐྱེས་ཟེར་ཡག་འདི་རྣམ་རྟོག་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་གང་དང་གང་ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ང་ཚོས་དང་པོ་སྐྱེ་འགགས་གནས་གསུམ་འདི་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱེ་འགགས་གནས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ལ་འབབ་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐྱེ་བ་ཡང་རྩ་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་ཚར་ནས་འགགས་པ་ཡོད་པ་རེད། འགག་པ་ཡང་རྩ་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟེར་ན་ཡང་མི་འདུག །འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ག་འདྲ་ཞིག་དང་པོ་སྐྱེ་ན་ཡང་སེམས་ཀྱིས་ཐོག་ནས་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་འགག་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡང་རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་འགག་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད། ཚོགས་དྲུག་གི་ཤེས་པ་ཟེར་ན་ཡང་མི་འདུག །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཟེར་ན་ཡང་མི་འདུག ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཟེར་ན་ཡང་མི་འདུག །དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཟེར་ན་ཡང་མི་འདུག །ག་རེ་བཏགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྩ་བ་སེམས་ཁོ་རང་བཞག་དགོས་པ་རེད། གཙོ་སེམས་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་ལྔ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད།

༤ སྤྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་ཆོད་པར་བསྟན་པ།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐྱེ་འགགས་དང་རྟོགས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་དང་སྣང་སྟོང་དང་ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་སེམས་ཡིན་པས། སྤྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་ཆོད་པར་ཤོག །ཞེས་རབ་ཀྱིས་ཁ་ཕར་བལྟ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཡང་སྤྲོ་འདོགས་གཅད་ཡག་མེད་པ་རེད་འདུག་ཨ། སྤྲོ་འདོགས་སེམས་ལ་ཆོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཟེར་བ་འདི་སྤྲོ་འདོགས་འདི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཐུར་གཅད་དགོས་ཡག་ཡིན་པ་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཐུར་སྒྲུབ་དགོས་ཡག་ཡིན་པ་རེད། སྐྱེ་འགགས་དགག་ནས་གནས་ཚུལ་དུ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཐུར་བསྒྲུབ་དགོས་ཡག་ཡིན་པ་རེད། རྟོགས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་ཟེར་མཁན་འདི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཐུར་བསྒྲུབ་དགོས་ཡག་ཡིན་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྣང་ཚུལ་གྱི་ཆོས་དེའི་སྟེང་ལ་ཕར་ཁ་བསྐོར་ནས་ཆོས་ཕ་གིའི་སྟེང་ལ་ཕར་སྣང་ཚུལ་དང་གཟུང་བའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ལ་ཕར་སྤྲོ་འདོགས་གཅད་ཡག་མེད་པ་རེད། འདི་བཅད་པས་ཕན་གྱི་ཡོད་མ་རེད། གཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་ཡང་རྩ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་དུས་སེམས་ཁོ་རང་གི་སྣང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་དུས་སེམས་ཁོ་རང་གི་སྟེང་ལ་སྤྲོ་འདོགས་གཅོད་ཐུབ་ན་སྣང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁོ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སྤྲོ་འདོགས་སེམས་ལ་ཆོད་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད། སྤྲོ་འདོགས་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་སྤྲོ་འདོགས་ཟེར་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་འདི་ཐག་གཅོད་ཡག་ལ་ཟཱཔ་པ་རེད། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ན་ཡང་མི་འདུག །གང་ལྟར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་གཙོ་བོ་འདི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་བཅད་དགོས་ཡག་རེད་

འདུག །སེམས་ཀྱི་སྙིང་ལ་བཅད་ཐུབ་ན་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱི་སྙིང་ལ་བཅད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་གཟུང་བའི་ཡུལ་འདི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། སྒྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་ཆོད་པར་ཤོག །ཞེར་ཡག་འདི་སེམས་ཀྱི་སྙིང་ལ་ཚུར་རྩད་དར་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་སེམས་ཀྱི་སྙིང་ལ་ཚུར་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་རེད་འདུག །

** བ སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།**

བློས་བྱས་རྩོལ་བའི་སྒོམ་གྱིས་མ་བསླད་ཅིང་། །
ཐ་མལ་འདུ་འཛིའི་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པར། །
མ་བཅོས་གཉུག་མར་རང་བབས་འཇོག་ཤེས་པའི། །
སེམས་དོན་ཉམས་ལེན་མཁས་ཤིང་སྐྱོང་བར་ཤོག །

ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་སོགས་པ་མགོ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཆ་ཤད་བསྟོད་ཡག་གི་སྒོམ་གྱི་རྩ་བ་འདྲ་པོ་དེ་ལ་ཡང་། དང་པོ་སྒོམ་མཁན་དེའི་དང་པོ་སྐྱོན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་འདི་སྤངས་ཡག་ལ་སྐྱོན་འདི་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད། ཐུན་མོང་གི་ལམ་འདི་དང་པོ་སྦྱངས་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད། ཐུན་མོང་གི་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་དུས་དང་པོ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོན་འདི་སྤངས་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་རྩ་བ་ཁོ་རང་ལ་གྲོས་བྱེད་ཡིན་དུས། དང་པོ་དེ་ལ་བློས་བྱས་སྤང་དགོས་ཡག་ཆ་ཤད་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡང་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་རླུང་གིས་སྤངས་དགོས་ཡག་ཆ་ཤད་པ་དང་། འདི་གཉིས་སྤངས་པའི་མ་བཅོས་གཉུག་མར་སྐྱོང་ཡག་འདི་གསུངས་ཡོད་རེད།
ཡིན་ན་ཡང་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ནང་ལོག་ལ་དང་པོ་གོ་རིམ་འདྲ་པོ་བསྒྲིག་ཡོད་དུས། ཐ་མལ་འདུ་འཛིའི་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པར། །དེ་ཚིག་རྐང་དང་པོར་བཞག་ནས། གཉིས་པ་དེ་ལ། བློས་བྱས་རྩོལ་བའི་སྒོམ་གྱིས་མ་བསླད་ཅིང་། །གསུམ་པ་དེ་ལ། མ་བཅོས་གཉུག་མ་རང་བབ་འཇོག་ཤེས་པའི༔ །ཞེར་ན་གོ་བདེ་པོ་ཡོད་རེད། ཚིག་གི་ཐོག་ནས་འགྲོས་བྱས་ན་ཡང་། ཐ་མལ་འདུ་འཛིའི་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་འདི་ལས་དང་པོ་ལ་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་རེད། དེས་ན་བློས་བྱས་ཀྱིས་རྩོལ་བའི་སྒོམ་ཞེར་ཡག་འདི༔ ཐ་མལ་འདུ་འཛིའི་རླུང་གིས་རྣམ་རྟོག་འདི་ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛི་འདི་བསྒོམ་པ་ལ་དང་པོ་འཇུག་པའི་སྐྱོན་འདི་སྤངས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ཚུལ་འདི་ཁོ་རིམ་པས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དང་པོ་དེ་ག་རེ་ཏ་གོ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཞེར་ན་ཐ་མལ་འདུ་འཛིའི་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་དེ་ཏ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་གསུངས་བྱས་ནས་ཚིག་རྐང་དང་པོ་དེ་བཞག་ཡོད་རེད།

༡ དང་པོ་ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛི་སྤོང་བ།

འགྲེལ་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དེའི་ལུགས་སྲོལ་བྱས་ནས་བཤད་ན། དེ་ལ་དང་པོ་སློམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ། ག་རེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐ་མལ་གྱི་འདུ་འཛིན་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛིན་ཟེར་ཡག་འདི་ཚེ་འདི་ཡི་དགྲ་འདུལ་ཡག་དང་། གཉེན་སྐྱོང་ཡག་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་ཡག་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བསྒྲུབ་ཡག་དང་། སྙན་གྲགས་ལ་སོགས་གང་དང་གང་ཡིན་ན་ཡང་ཚེ་འདིའི་ཆེ་ཐབས་དང་། འཁོར་བའི་འདོད་ཡོན་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཆགས་ནས། དེའི་སྟེང་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ནས་ལས་ཀ་ལས་བསྡད་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛིན་ཞེས་བཞག་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་འདུ་འཛིན་ངོ་མ་དེ་གཙོ་བོ་རྣམ་རྟོག་ལ་བཞག་པ་རེད། རྣམ་རྟོག་གི་དབང་དུ་འགྲོ་ནས་དེའི་ཐོག་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱང་བླང་གི་ལས་ཀ་འདི་རྣམ་རྟོག་གིས་འབྲངས་པ་རེད། རྣམ་རྟོག་གིས་འབྲངས་ནུས་པ་ཡིན་དུས་འདུ་འཛིན་ཟེར་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་བྲེལ་ལ་འདྲ་པོ་གཅིག །ཟང་ངེ་ཟིང་ངེ་འདྲ་པོ་གཅིག །ཟང་ང་ཟིང་ངེ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཟང་ཟིང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་དུས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཟང་ཟིང་དེ་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཆགས་སྡང་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་གཉིས་འཛིན་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་པོ་སློམ་ལ་འཇུག་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་འདི་ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛིན་རེད། ཐ་མལ་ཟེར་བ་འདི་འཇིག་རྟེན་པའམ་ཐ་མལ་འཁོར་བ་ཚེ་འདིའི་ཆགས་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་འབྲེལ་བསྡད་པའི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་གི་བྱ་བ་དེ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འདི་འདུ་འཛིན་ཡིན་པ་རེད།

༣ ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་གྱི་སྔོན་འགྲོ་རྣམས་འདུ་འཛིན་སྦྱོང་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།

དེ་ཡིན་དུས་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟེང་ལ་ཚུགས་ཐུབ་ཡག་ཡོད་བ་ལ་དང་པོ་སྐྱོན་འདི་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་རྟོག་རེད། ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་འདུ་འཛིན་འདི་རླུང་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། འདི་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། མ་བསྐྱོད་པ་ཟེར་ན་གཡོ་འགུལ་མ་བཏང་བ་ཟེར་དུས་ཐུན་མོང་གི་ལམ་སྦྱོང་ཡོད་དུས་ང་རང་ཚོ་དང་པོ་སྐྱབས་འགྲོ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནས་སྔོན་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྔོན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཡོད་དུས་དོན་དག་སྙིང་པོ་འདི་ཚོ་ག་རེ་བྱེད་ཡག་རེད་ཟེར་ན་འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཕར་བྱང་ཡག་དང་། འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཕར་འགོག་ཡག་དང་། འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཕར་བཤིག་ཡའི་དོན་དག་ལ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ང་རང་ཚོ་ཐུན་མོང་གི་སྔོན་འགྲོ་ཕྱག་འཚལ་ཡག་སྐྱབས་འགྲོ་བསྒོམ་ཡག་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་ཡག་འདྲ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་ཡག་འདྲ་པོ་དང་། ལྷའི་བསྐྱེད་རིམ་བཟླས་ཡག་ལ་སོགས་པ་དང་། ལམ་སྦྱོང་ཡོད་དུས་ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཁོ་རང་རང་བཞིན་ངམ་ངམ་གྱིས་ཕར་འགག་འགྲོ་ཡག་གི་ཁོ་ལ་ཐབས་ཤེས་དང་ཆ་རྐྱེན་ཡོད་པ་རེད་འདུག །དེ་ཡིན་དུས་དེ་སྐབས་ལ་དང་པོ་སློམ་ལ་འཇུག་ཡོད་དུས

ཐུན་མོང་གི་ལམ་སྦྱོང་ནས་འདུ་འཛིའི་ཚོགས་དེ་ངང་གིས་ཞགག་དགོས་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
ངང་གིས་འགག་དགོས་ཡག་དང་ངང་གིས་ཞིག་དགོས་ཡག་འདི་ཆཤད་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༣ བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་གསུམ་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་སེམས་ལ་རྣམ་རྟོག་མང་དྲག་ན་ནི་སེམས་ལ་གསལ་ཆ་འདི་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དཔེར་ན་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་བདེ་དང་། གསལ་དང་། མི་རྟོག་གསུམ་ཞེས་གཙོ་བོ་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། བདེ་
བའི་ཉམས་དང་། གསལ་བའི་ཉམས་དང་། མི་རྟོག་པའི་ཉམས་གསུམ་ཞེས་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་
ཆཤད་ཡོང་དུས་གསལ་ཆ་ཡོང་བ་ལ་སེམས་མ་བཙོས་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་མ་བཙོས་ན་གསལ།
ཆུ་མ་རྙོག་ན་དྭངས། འདི་ཐེར་ཆཤད་ཡོང་དུས་སེམས་མ་བཙོས་པའི་སྟེང་ལ་སླེབ་ཡག་ལ་སེམས་འདི་ཁོ་
རང་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྟེང་ལ་བཞག་ཐུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདུ་འཛི་མང་པོ་བཙོས་ནས་ཆགས་སྡང་
རྣམ་རྟོག་དང་འབྲེལ་ཡོད་དུས་སེམས་བཙོས་ཡོད་བ་རེད། བཟང་པོ་ལ་རེ་བ་དང་། ངན་པ་ལ་དོགས་པ་
བྱས་ནས་རེ་དོགས་རྣམ་རྟོག་ཐེར་ཡག་འདི་བཙོས་མའི་སེམས་ཡིན་པ་རེད། བློ་ཀུན་རྫོབ་འདི་བཙོས་མའི་
སེམས་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་བཙོས་མའི་སེམས་འདི་ཕར་མེད་པ་བཟོ་ཡག་ལ་སེམས་འདི་མ་བཙོས་
པའི་སྟེང་ལ་སླེབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། མ་བཙོས་པ་སླེབས་ཡག་ལ་ལས་དང་པོ་པས་ལམ་སང་བཙོས་
མའི་སེམས་འདི་མ་བཙོས་པ་ལ་ཁ་ཐུག་འགྲོ་དགོས་ན་འདི་དཀའ་ལས་ཡོད་རེད། ག་རེ་ཐེར་ན་ཚེ་རབས་
འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་དབང་གིས་བཙོས་མའི་རྣམ་རྟོག་ལ་གོམས་བསྡད་ཡག་དང་།
བཙོས་མའི་རྣམ་རྟོག་ནང་ལ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲོ་བསྡད་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་ལམ་སང་འདི་སྤྱང་བྱ་་་
དེའི་སྟེང་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་སྤྱངས། དེའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བཟོ་ཡག་འདི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་
ཡིན་པ་ཡིན་དུས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐེག་པ་རིམ་པ་ཡི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་
གསུངས་ཡོད་རེད། ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་ཉམས་ལེན། དེ་ནས་ཡར་ཕྱིན་
ནས་གང་མཚམས་ཞིག་ལ་ཕོ་ཏུ་ཙམ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་གཅིག །བརྟན་པ་
མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་རིམ་པ་འདྲ་པོ་འདི་མང་པོ་ཞིག་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཁམས་
དང་༑ དབང་པོ་དང་། མོས་པ་དང་འཚམས་པའི་ཐོག་ནས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། འདི་ཚོ་
ཡོངས་རྫོགས་གཙོ་བོ་འདི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཕར་གཞིག་པའི་དོན་དག་ལ་གཙོ་བོ་འདི་བཞག་གི་ཡོད་་་
རེད༑ ཞི་གནས་ནས་ཆ་ཚང་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཀྱི་གསལ་ཆ་དང་། མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་ཆེ་ཤོས་འདྲ་པོ་འདི་འདུ་འཛི་ཡིན་པ་རེད། ཆགས་སྡང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་འབྲེལ་བསྡད་
པ་འདི་རེད། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་། བདག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་དང་
གཉེན་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད། འདུ་འཛིའི་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་
ཡིན་དུས་རྩ་བ་སེམས་བརྟན་དགོས་རྒྱུ་རེད་འདུག །རྩ་བ་སེམས་བརྟན་དགོས་པ་རེད།

༩ བར་དུ་བློ་ཡིས་བཟོས་པའི་སྒོམ་སྐྱོན་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ། བློས་བྱས་རྩོལ་བའི་སྒོམ་གྱིས་མ་བསླད་ཅིང་། །དེ་འདྲ་པོ་ཞིག་དང་པོ་སྒོམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་འདི་འདུ་འཛོམས་དབེན་ནས། སྤྱོད་འཇུག་ནང་ལ། ཕྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཡེང་བ་དང་། ནང་རྣམ་རྟོག་གི་གཡེང་བ་གཉིས་ཆ་ཤད་ཡོད་རེད། དེའི་གཡེང་བ་གཉིས་པོ་དེ་སྤངས་ན་འདུ་འཛོམས་དབེན་པ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་པོ་འཇུག་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ལ་སྤྲངས་ཐུབ་པ་འབྱུང་ན། དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་ལ་བློས་བྱས་རྩོལ་བའི་སྒོམ་གྱིས་མ་བསླད་ཅིང་འཕགས་པའི་མཉམ་པར་བཞག་ཚུལ་དངོས་འདི་ཆ་ཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མཉམ་བཞག་དངོས་གནས་འདི། མཉམ་པར་བཞག་སྟངས་འདི་ཆ་ཤད་ཡོང་བ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མཉམ་པར་བཞག་སྟངས་འདི་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་དེ་ལ་བློས་བྱས་ལབ་ཡོང་དུས་བཅོས་མའི་བློ་ཡིས་བཟོས་པའི་སྒོམ་འདི་དེ་སྐབས་ལ་སྐྱོན་ཆ་ཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་མམ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བཅོས་མའི་ཚུལ་གྱིས་བྱས་བཞག་པའི་སྒོམ་འདི་སྐྱོན་ཡིན་པ་ཆ་ཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནང་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལུས་གནད་དང་། སེམས་གནད་གཉིས་འདྲ་པོ་ཞིག་གཙོ་བོ་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། ལུས་གནད་ལ་གཙོ་བོ་ལུས་གནད་དེ་ལུས་གནས་རྣམ་སྣང་ཆོས་བདུན་ཐོག་ནས་རྒྱབ་ནས་གསུང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་རེད། སེམས་གནད་དེ་ལ་ཡང་སེམས་མ་བཅོས་པ་རང་བབས་སུ་སྐྱོང་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐབས་ཀྱི་སེམས་གནས་འདི་ཐོག་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། བློ་ཡིས་བྱས་བཞག་པའི་སྟོང་ཡག་འདྲ་པོ་དང་། བློས་བྱས་ཀྱིས་ཐོག་ནས་ཕ་གསལ་བ་ལ་བཞག་ཡག་འདྲ་པོ་དང་། བློས་བྱས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་འདྲ་པོ་དང་། དེ་ནས་ཡང་ཆེད་དུ་རྩོལ་ནས་རྣམ་རྟོག་ཕར་བཀག་ཨེ་ཐུབ་བལྟ་ཡག་འདྲ་པོ་བཀག་ཡའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཡག་དང་། ཡང་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་གཏད་ཡག་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་བློས་བྱས་ཀྱི་སྒོམ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱོན་མང་པོ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཅི་གསལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་ཟུང་འཇུག་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་བློས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་རང་རང་བབས་ཐོག་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་དང་འབྲེལ་ཡོད་དུས། དེའི་སྟེང་ནས་ཁོ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟེང་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། འདི་བློས་མ་བྱས་པའམ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒོམ་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྒོམ་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་འདྲ་ཞིག་བསྒོམ་ན་འདི་ནི་དེ་ལ་ངེས་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག །དེ་བསྒོམ་པ་ལ་ཡང་གཉེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྟེན་དགོས་བསམ་བྱས་ནས་བཅོས་མའི་ཐོག་ནས་བཟོ་བསྡད་པ་ཡིན་ན། འདི་ཡོང་ཡག་མེད་པ་རེད་འདུག །དེ་ཡིན་དུས། རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པའི་ནང་ལ།

དངོས་པོ་མེད་ལ་བསྒོམ་པ་མེད། །
བསྒོམ་པར་བྱ་བ་བསྒོམ་པ་མེད། །
དེ་ལྟ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པ། །
སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །

ཞེས་ཆ་ཤད་ཡོང་དུས་དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ཞིག་ལ་སླེབས་དགོས་

ཡག་རེད་འདུག །དེ་བས་ན་བསྒོམ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད། དངོས་པོའི་སྟེང་ལ་སླེབས་ན་ནི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད། དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟེང་ལ་སླེབས་ན་ཡང་དངོས་མེད་ལ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ལས་སྡུག་པ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལས་དངོས་མེད་འཛིན་པ་སྡུག་ག་ཡིན་པ་རེད། དེ་ཡང་ས་ར་ཧས།

དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བ་སྟེ། །
དངོས་མེད་འཛིན་པ་དེ་བས་ཀྱང་ནི་བླུན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་དུས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་འདི་ཁོ་དངོས་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་ཞིག་ཡག་ལས་སླ་པོ་ཡོད་རེད། འཕགས་པ་ལྷས།

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་དང་པོ་བཟློག །
བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང་། །
ཐ་མར་ལྟ་གཞི་ཀུན་བཟློག་པ། །
གང་ཤེས་དེ་ནི་མཁས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་ཡོད་དུས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་པོ་བཟློག་ཡོད་དུས། ལས་དགེ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཐོབ་ཡག །མི་དགེ་བ་བསགས་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཐོབ་ཡག་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མི་དགེ་བ་བཟློག་པའི་དོན་དག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་དཀར་པོ་ལ་བསླབ་དགོས་ཡག་གསུངས་པ་རེད༑ བཀའ་བར་པའི་སྐབས་སུ་བར་དུ་བདག་བཟློག་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་འདི་སྤྱང་དགོས་ཡག་རེད། བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་སྤང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ་སྤང་ན་ལས་སླ་པོ་ཡོད་རེད། ཁོ་ཡོད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་མེད་པ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ཡོད་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་མེད་འཛིན་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ལ་བདག་མེད་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ལ་བདེན་མེད་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། དེ་ལས་སླ་པོ་ཡོད་རེད། དཀའ་ལས་ཁག་པོ་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་བློ་དེ་སྤངས་ཡག་ལ་གཉེན་པོ་གཉིས་པ་བསྟེན་ཡག་མེད་པ་རེད། དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད། གལ་སྲིད་བདེན་མེད་དེ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་བསྟེན་ཤེས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་ཞིག །དེ་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་ལའང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བདེན་མེད་ཡང་བདེན་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླངས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་དེ་ཡིས་ཧན་ཧན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་འབྱུང་བ་རེད། དེ་མ་འབྱུང་ན་བདེན་མེད་དུ་ཞེན་སོང་བ་ཡིན་ན་ང་རང་ཚོ་ཁོག་པའི་ནང་ལ་དུག་ཡོད་དུས་དུག་མེད་པར་གཏང་ཡག་ལ་སྨན་བསྟེན་པ་རེད། ཁོག་པ་གཤེར་ཡག་གི་དོན་དག་ལ་སྨན་བཏང་གི་ཡོད་རེད། ཁོག་པ་གཤེར་ཡག་གི་དོན་དུ་སྨན་བསྟེན་ཡོད་དུས་སྨན་ཁོ་རང་ཁོག་པའི་ནང་ལ་ནད་ཀྱིས་མཉམ་དུ་འགག་སོང་ན་མི་འདི་ཡང་སྲོག་ཆད་ཡག་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཡིན་དུས་འདི་ནང་བཞིན་གྱི་ཁོ་དངོས་མེད་ཀྱི་འཛིན་པ་དེའི་སྟེང་ལ་ཞེན་སོང་བ་ཡིན་ན་དེ་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་གཉེན་པོ་

གཞན་པ་བསྟེན་ཡག་མེད་པ་རེད།
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །
ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་སྦྲུལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་། །
རིག་སྔགས་ཉེས་པར་བསྒྲུབས་པ་བཞིན། །

ཞེས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་གང་ལྟར་ཡང་སྟོང་ཉིད་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་བདེན་འཛིན་ཆགས་ཡག་གི་གཉེན་པོ་རེད། སྟོང་ཉིད་དེ་བདེན་འཛིན་ཆགས་ཡག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྟེན་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏང་སྟངས་དང་སྟོང་ཉིད་བསྟེན་སྟངས། སྟོང་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟེན༑ སྟོང་ཉིད་བསྟེན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ཉམས་སུ་བླང་མེད་དུས་ཇི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཆཤད་ཡོང་དུས། དེའི་སྟེང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ནི་སྐྱོན་རེད། དངོས་མེད་འཛིན་ན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྐྱོན་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་བསྒོམ་གྱི་སྟེང་སླེབས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་སླེབས་ཡོང་དུས་བསྒོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའམ་དོན་དམ་པ་ལ་བསྒོམ་བྱ་དང་སྒོམ་བྱེད་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། བསྒོམ་པར་བྱ་བ་འདི་རེད། སྒོམ་པར་བྱེད་མཁན་འདི་རེད་བྱས་ནས་མེད་པ་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དངོས་དང་། དངོས་མེད་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དེ་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལོག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་དེའི་ནང་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་སྐྱེས་ཡག་ཡོད་ས་མ་རེད། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཡག་འདི། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བློས་བྱས་རྩོལ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་བློས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྩོལ་བས་སྒོམ་གྱིས་མ་བསླད། བསླད་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་བསླད་ཞུགས་སོང་བ་མ་ཡིན་པ། དེ་འདྲའི་མཉམ་བཞག་གི་སྟེང་ལ་བསླད་མ་ཞུགས་སོང་བ་ཡིན་ན་བློས་བྱས་ཀྱི་རྩོལ་བའི་བསླད་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་བསྒོམ་དངོས་གཞི་ལ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད་འདུག །ད་སེམས་གནས་ཀྱིས་ཐོག་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྒོམ་གྱིས་མ་བསླད་ཅིང་གཉིས་པ་དེ་ལ།

༥ ཐ་མ་སེམས་མ་བཅོས་རང་བབས་སུ་སྐྱོང་དགོས་པར་བསྟན་པ།

ཐ་མ་འདི་ཉམས་སྐྱོང་འོང་དུས་སྐྱོང་སྟངས་འདི་ག་རེས་སྐྱོང་དགོས་རེད་ཟེར་ན། མ་བཅོས་གཉུག་མར་རང་བབས་འཇོག་ཤེས་པའི། །སེམས་དོན་ཉམས་ལེན་མཁས་ཤིང་སྐྱོང་བར་ཤོག །མ་བཅོས་པ་ཞེས་ལབ་པ་རེད༑ མ་བཅོས་པ་ཟེར་ན་བཟོ་བཅོས་མེད་པ་བཅས་བཅོས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ། དེ་འདྲ་པོ་བཟོ་དགོས། དེ་འདྲ་པོ་ཞིག་དགོས་ཡག་མེད་འགྲོ་བསམ་པ་འདྲ་པོ། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་མེད་འགྲོ་བསམ་པ་འདྲ་པོ། ཐབས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྒོམ་དང་། ལྟ་བ་ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་བཟོ་བཅོས་འདྲ་པོ་བཏང་བཞག་ན

མི་འགྲིག་པ་རེད། ཁོ་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་འདི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བྱོན་ཀྱང་རུང་། མ་བྱོན་ཀྱང་རུང་ཁོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཟེར་ཡག་འདི་ལ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བཟོ་བཅོས་བཏང་ཡག་མེད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་ཙམ་ཐབས་མཁས། ཇི་ཙམ་ཞིག་དངོས་གནས་བྲང་གནས་མཛད་པ་ཕྱིན་ལས་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་ན་ཡང་། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་དོན་དེ་ལ་བཟོ་བཅོས་གཏང་ཡག་མེད་པ་རེད། བཟོ་བཅོས་གཏང་ཡག་འདི་གཅུག་མ་མ་རེད། བཟོ་བཅོས་མ་གཏང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་རེད། དེ་ལ་གཅུག་མ་ཞེས་ལབ་པ་རེད༔ དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། གཅུག་མ་རང་བབས་འཇོག་ཤེས་པའི།

༦ རང་བབས་ཀྱི་སྦྲ་དོན།

རང་བབས་འཇོག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་ལ་རང་བབས་འཇོག་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེས།

འདས་པའི་རྗེས་མི་གཅོད། མ་འོངས་པའི་མདུན་མི་བསུ། ད་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་བཟོ་བཅོས་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ལ་རང་བབས་སུ་བཞག་དགོས་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད།

འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་གང་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་མདོར་བསྡུན་སྙིང་པོ་འདི། ད་ལྟའི་སྐབས་ལ་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ནའང་རེད། མི་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ནའང་རེད། འདི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་རེད་ཟེར་ནས་ཆེད་དུ་རྩོལ་བའི་ཐོག་ནས་ཕར་བཀག་ཡག་ནི་ཡོད་མ་རེད། འདི་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་རེད་ཟེར་ནས་དེ་ལ་ཚུར་དང་དུ་བླང་ཡག་ཡོད་མ་རེད། ག་རེ་བྱུང་ན་ཡང་བཟང་པོ་ཡི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ན་ཡང་རེད། ངན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ན་ཡང་རེད། འདི་ཁོ་རང་གང་ཤར་རྗེས་མེད་དུ་སྐྱོང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རྡོ་ཆ་བོ་སྟེང་དུ་ཁ་བ་ཕོག་པ་ནང་བཞིན། ཅི་གང་ཤར་རྗེས་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་རང་བབས་སུ་འཇོག་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་བཅས་བཅོས་མང་པོ་མ་དགོས་བ་རེད། བཅས་བཅོས་མང་པོ་བྱེད་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཡག་ལ་བགེགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་ཡིན་དུས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ཡག་ལ་བགེགས་ཆེ་ཤོས་འདི་བཟོ་བཅོས་བཏང་ཡག་ཡིན་པ་རེད། རྣམ་རྟོག་གིས་བཅས་བཅོས་མང་པོ་བྱེད་ཡག་རེད༔ ལྟ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཟེར་ཡག་འདི་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་རེད་མ་གཏོགས་སྒོམ་གྱི་དངོས་གཞི་སྐྱོང་ཡོད་དུས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཡག་མེད་པ་རེད། སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པའི་དོན་མ་ནོར་བ་དེའི་སྟེང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཡོང་བ་རེད། དེའི་སྟེང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཡོད་དུས་ཁོ་རང་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་ལ་ཁོ་མ་བཅོས་པ་བཞག་ཡོང་བ་རེད་མ་གཏོགས་ཡང་འདི་སྐྱོན་རེད་བཞག །འདི་བཟང་པོ་རེད་བཞག་ཟེར་ནས་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་གི་བསླད་བཞུགས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་སྐྱོན་ཡིན་པ་རེད། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་ཡང་འཛིན་པ་ཡོད་ན་འདི་ཡང་འདི་སྐབས་སུ་སྐྱོན་ཡིན་པ་རེད༔ སྒྲོག་པ་ལ་གསེར་གྱི་ཐག་པས་སྒྲོག་པ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་ཐག་པས་སྒྲོག་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཟེར་ནས་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་དོན་དག་སྙིང་པོ་ཡི་སྟེང་ལ་ཁོ་བཟང་ཞེན་ཡིན་ནའང་རེད།

ངན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ནའང་རེད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཆགས་འཛིན་དང་ཞེན་འཛིན་ཐོག་ལ་སེམས་ཞེན་པ་ཡིན་ནའང་རེད། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་ལམས་འདས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད། བསམ་པ་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་དེ་ཐམས་ཅད་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཁོ་འཛིན་ཞེན་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་འདི་སྤང་དགོས་པ་དང་༑ འདི་ཕར་བཞག་དགོས་པ་དང་། དེ་འདྲ་ལ་བལྟོས་ནས་མ་བཅོས་ཞེས་གཅིག་མ་ཞེས་གཅིག་མ་ཟེར་ཡག་འདི་བཟོ་བཅོས་མ་བཏང་བ། རང་བབས་འཛོག་ཟེར་ཡག་འདི་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་ཐོག་ལ་འདས་པའི་བསམ་བློ་བཏང་ཡག །མ་འོངས་པའི་མདུན་བསུ་ཡག །ད་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་བཟོ་བཅོས་འདི་མེད་པ་རང་བབས་སུ་བཞག་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་རེད་མ་གཏོགས། དགོས་ནི་དགོས། དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། འདས་པའི་རྗེས་བཅད། མ་འོངས་པའི་མདུན་བསུ་ན་འདི་ནི་རང་བབས་མ་འབྱུང་བ་རེད། རང་བབས་ཟེར་ཡག་འདི་ཁོག་རེ་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་ལ་བཞག་ཟེར་བ་རེད་འདུག་ཨ། མན་ངག་ལ་གནད་དང་ལྡན་པ་དེ་འདྲ་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། སེམས་དོན་ཉམས་ལེན་མཁས་ཤིང་སྐྱོང་བར་ཤོག །དེ་འདྲ་ཡི་དོན་ལ་སེམས་དོན་ཉམས་ལེན་དེ་མཁས་ནས་སྐྱོང་དགོས་པར་ཤོག་ལབ་པ་རེད་འདུག །མན་ངག་དེ་གནད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

༨ ཕྱག་ཆེན་ཧ་ཤང་གི་ལྟ་བ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ།

དེ་ཡང་ལ་ལས་ཕྱག་ཆེན་ལུགས་སྒོམ་འདི་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བཀག་གི་འདུག །དུས་གསུམ་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཀག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དེ་སྐབས་ལ་གཅིག་མ་རང་བབས་འཇོག་ཅེས་ཐ་སྙད་དེ་འདྲ་ལབ་པ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་དག་འདི་རྒྱ་ནག་ཧ་ཤང་གི་ལྟ་བ་དང་ཁྱད་པར་མི་འདུག་ཟེར་ནས་དགག་པ་རྒྱབ་མཁན་སྔ་རབས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་རེད། ཕྱི་རབས་པ་ཡང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་རེད། མཁས་པ། ཡིན་ན་ཡང་དོན་དག་སྙིང་པོ་འདི་བཀའ་བརྒྱུད་པས་འདིའི་སྐབས་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་པས་འདོད་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་ལ་བྱེད་མི་རུང་ཟེར་བ་འདི་ཡིད་བྱེད་བྱེད་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་བསྟད་པ་འདི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད༑ ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད། ཡིད་ལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་ནས་བཀག་པ་ཡིན་ན་སྐྱོན་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་རེད༑ གཏན་ནས་བཀག་ཡོད་རེད། འདི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་མ་ཡིན་པ་གང་ལྟར་འདིའི་སྐབས་ལ་ག་རེ་བཤད་བསྟད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་དུས་གསུམ་གང་དུའང་ཡིད་ལ་བྱེད་མཁན་དང་། ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་མ་རེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་དེ་མེད་པ་ཡིན་དུས་གང་ཤར་ན་ཡང་༑ གང་རྟོགས་ན་ཡང་། གང་སྣང་ན་ཡང་། གང་ཤར་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་འདི་ཞེན་མེད་དུ་སྐྱོང་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ཕ་གི་འདི་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས་བཀག་པ་དེ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་མི་འདུག་ཨ།

འོན་ག་རེ་ཟེར་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་ཟེར་ཡག་འདི་ཐ་སྙད་རེད། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་རེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས། ཡིད་ལ་བྱེད་མཁན་དང་ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་རེད་

འདུག་ཨ། ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད། དེ་བློས་བྱས་རེད། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་འདི་བློས་བྱས་རེད། ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་མཐར་ཐུག་མ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་གང་ཤར་ཞེན་མེད་དུ་སྐྱོང་བ་གཅིག །གང་ཤར་ཞེན་མེད་དུ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡིད་བྱེད། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དཔྱད་དང་བྲལ་བ་གསུངས་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ན་སྐྱོན་འདི་དངོས་ · · · གནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་འདི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཡག་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དུས་གསུམ་གྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཡིན་དུས། རྒྱ་ནག་ཧ་ཤང་གིས་ག་རེ་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན༑ ཧ་ཤང་གི་ཁོ་བཟང་པོའི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་བཀག་དགོས་ཀྱི་རེད། ངན་པའི་རྣམ་རྟོག་བྱུང་ན་ཡང་བཀག་དགོས་པ་རེད། སྤྲིན་དཀར་པོས་ཉི་མ་བསྒྲིབ་ན་ཡང་སྒྲིབ་པ་རེད། སྤྲིན་ནག་པོས་བསྒྲིབ་ནའང་སྒྲིབ་པ་རེད༑ ཕྱི་དཀར་པོས་སོ་བརྒྱབ་ན་ཡང་ཁྲག་འདོན་གྱི་རེད། ཕྱི་ནག་པོས་སོ་བརྒྱབ་ན་ཡང་ཁྲག་འདོན་གྱི་རེད༑ དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་དགེ་བ་ཡིན་ནའང་རེད། མི་དགེ་བ་ཡིན་ནའང་རེད། ཁོ་གང་ལྟར་ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བསྡད་པ་རེད། གང་ལྟར་སྤྲིན་དཀར་པོ་ཡིན་ནའང་རེད། ནག་པོ་ཡིན་ནའང་རེད། ཉི་མ་སྒྲིབ་པ་ནི་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྱང་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཀག་དགོས་ཀྱི་རེད། རྣམ་རྟོག་གང་འདྲ་ཤར་སོང་ན་ཡང་དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བཀག་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་སྟངས་ལ་ · · ཡང་མང་པོ་ཞིག་སྦྱར་ནས་ཁོང་ཚོས་ཚཤད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དེ་གཉིས་ལ་འདྲ་གི་ཡོད་མ་རེད་དེ་སྐབས་ལ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བྱ་བྱེད་དང་དུས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཞིག་དང་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ · · གཉིས་ཕྱེ་བའི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་དེའི་སྐྱོན་དེ་ག་རང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་དེའི་སྐབས་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་དཔྱད། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །
བཞག་པར་བྱ་བའང་ཅུང་ཟད་མེད། །
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ། །
ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །

གང་ལྟར་དུས་གསུམ་གྱི་ཡིད་བྱེད་མཐའ་དག་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ · · · ནང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞག་པ་མ་ཟད་པའི་རང་བབས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞག་པ་རེད། བཟང་པོ་ཟེར་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཐོག་ནས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དེ་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་རེད། ངན་པའི་རྣམ་རྟོག་མང་པོ་ཞིག་ཤར་སོང་ན་ཡང་དེ་ལ་འོ་འདི་སྐྱོན་རེད་བསམ་པའི་སྐྱོན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་རེད། བཟང་པོར་རྟོག་པའི་བློ་དང་། ངན་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་གནས་ལུགས་རང་བབས་དེའི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་བཟང་པོ་ཟེར་ཡག་དེའང་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་རེད། ངན་པ་ཟེར་ཡག་དེའང་བློ་ཡིས་འཛིན་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། དོན་ལ་བཟང་པོ་དང་ངན་པ་ཟེར་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས། གཞན་གྱི་བརྗོད་དང་། ཚིག་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་དགོས་ན་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པའི་སྟེང་པོ་ཞིག་སླེབས་ཡིན་

དུས་དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡིན་དུས་དཔྱད་པ་ཆེན་པོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ས་རེད།

༦ སེམས་དོན་ཉམས་ལེན་མཁས་ཤིང་སྐྱོང་བར་སློན་པ།

ངོ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས། སེམས་དོན་ཉམས་ལེན་མཁས་ཤིང་སྐྱོང་བར་ཤོག །དང་པོ་བསྒོམ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ཐ་མལ་འདུ་འཛི་ཁམས་ཐ་མལ་པའི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་སྤྲང་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བ། བར་དུ་དངོས་གནས་མཉམ་པར་བཞག་ཡོང་དུས་ལུས་གནད་དང་སེམས་གནད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་འདྲ་པོ་སྲང་ནས་བསྒོམ་ག་འདྲ་ཞིག་རྒྱབ་ན་ཡང་། བློས་བྱས་ཀྱིས་བསྒོམ་འདྲ་པོ་ལ་མ་སོང་བ། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒོམ་སྟེང་ལ་སླེབས་ཐུབ་པ། ཐ་མ་ཉམས་འདི་སྐྱོང་འོང་དུས་ཁོ་གང་ཤར་ཞེན་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྐྱང་བ་མ་གཏོགས་བཟང་པོ་ལ་འཐོབ་ཡོང་བསམ་པའི་རེ་བ། འདི་ངན་པ་ཞིག་སླེབས་མི་ཡོང་བསམ་པའི་དོགས་པ། དེ་འདྲའི་རེ་དོགས་གང་ཡང་མེད་པ་ཁོ་གང་ཤར་ཞེན་མེད་དང་ནས་བསྐྱང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་འདི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ནས་ཆཤད་བསྟུད་ཡག་གི་སྒོམ་དངོས་གཞི་དེ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ན་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། གཉུག་མ་རང་བབས་འཛོག་ཤེས་པའི། འདི་གསུམ་འདི་ཡག་པོ་སྐྱོང་ཤེས་ན། ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ན། སེམས་དོན་གྱི་མན་ངག །ཉམས་ལེན་གྱི་མན་ངག་འདི་གནད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གནད་དང་ལྡན་པ་འདི་ལ་མཁས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། མཁས་པ་ཆགས་ཐུབ། དེ་ནས་འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། སྐྱོང་ཐེར་ཡག་འདི། མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ཡག་འདི། དེ་ནས་ལམ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ལ་བརྩོན་དགོས་བ་ཆཤད་པ་རེད། སྐྱོང་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་རེད་འདུག །དང་པོའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ནས་རེ་བ་དང་། དོགས་པ་ཐེར་ཡག་འདྲ་པོ་དང་། དེ་ནས་ཚོགས་པ་ཐེར་ཡག་འདྲ་པོ་མང་ཚོགས་མང་པོའི་ནང་ལ་བསྟུད་ཡག་འདྲ་པོ། འདི་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་སྤྲང་ས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད།

གལ་ཆེ་ཤོས་འདྲ་པོ་འདི། དེའི་ནང་ནས་ས་པཎ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ནང་ལོག་ལ་ཡ། ཐ་མལ་འདུ་འཛིའི་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ཐེར་ཡག་འདི་རྩ་ཆེ་ཤོས་ཡིན། འདི་ཡག་པོ་ཞིག་སྐྱོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ཚུལ་དང་། ཉམས་སྐྱོང་ཡག་ལ་ལས་སླ་པོ་ཡོད་རེད། ཀུན་གྱི་རྩ་བ་དང་པོ་འདི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་རྟོག་འདི་རེད། འདི་སྤྲང་ཡག་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད་འདུག །ད་དེ་ལ་དཔེ་འདྲ་པོ་ཡང་གཅིག །ཨ་བ་ཧྲུ་ཏི་ཡི་ལུང་གཅིག་དྲངས་ནས།

སེར་སྐྱ་མོ་དང་ཆུ་སྐྱུར་སྦྲུལ། །
ནགས་ན་རི་དྭགས་ཚོགས་རྣམས་དང་། །

ཞེས་རེ་བ་སྤྲང་དགོས་པ་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་འདུ་འཛི་སྤྲང་དགོས་པ་དང་། གཅིག་པུར་གནས་ན་ཉམས་རྟོགས་ཡག་པོ་སྐྱེས་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་གང་དུ་སོང་ཡང་རྩོད་པའི་གནས་ཡིན་པ། དེ་

འདྲའི་འཁོར་བའི་སྐྱོན་རང་བཞིན་མང་པོ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་འདི་སྤངས་པའི་ཐོག་ལ་ཐ་མལ་འདུ་་་འཛིའི་ཧྲུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ཟེར་ནས་རྒྱབ་ཡོད་རེད། འདི་ཚོ་ལ་གོ་སླ་པོ་ཡིན་དུས་ཞུ་མི་དགོས་པ་བྱེད། དེའི་རྗེས་ལ་ཞི་གནས་རེད།

མ ཞི་གནས་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་སྐྱེ་ཚུལ།

ཕྲ་རགས་རྟོག་པའི་དབའ་རླབས་རང་སར་ཞི། །
གཡོ་མེད་སེམས་ཀྱི་ཆུ་བོ་དང་གིས་གནས། །
བྱིང་རྨུགས་རྙོག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི། །
ཞི་གནས་རྒྱ་མཚོ་མི་གཡོ་བརྟན་པར་ཤོག །

༡ ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཞི་དགོས་པ།

ཕྲ་རགས་ཟེར་ཡག་འདི་ཕྲ་བ་ཟེར་ན་ནི་ཕྲ་བོ་བྱས། རགས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་སྒོམ་པོ་ལ་གོ་བ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྲ་རགས་ཟེར་ཡག་འདི་ཁོ་གང་ལྟར་སྒོམ་གྱི་སྐྱོན་ཞི་གནས་ལ་སླེབས་ཡོད་དུས་ཁོ་སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་རེད། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁོ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནའང་རེད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་རེད། ཁོ་ག་བ་ཡིན་ནའང་རེད། ཆཤད་ཡག་ཁོ་དང་པོ་སྒོམ་ལ་འཇུག་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་ཞི་གནས་དགོས་ཀྱི་རེད། ཞི་གནས་སླེབས་ཡག་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་འདི་ངེས་པར་དུ་སྤང་དགོས་ཡག་འདི་ཡིན་པ་་རེད༑ དེ་ཡང་ཇོ་བོ་རྗེས།

འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་དག་ལ་ཕར་བལྟས་པས། །
བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་རྫོང་པའི་རྒྱུ། །

གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་དེ་ལ་ཕར་བལྟ་ཡོད་དུས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཀྱི་རྫོང་པ་་་་ཞིག་མཐོང་ཡོད་དུས།

ཕྱི་ལ་བལྟས་ནང་མི་འདུག་པས། །
རང་གི་སེམས་ལ་ལྟ་བ་གོམས་པར་གྱིས། །
རང་གི་སེམས་ལ་ལྟ་བ་སྒོམས། །

ཞེས་དེའི་སྐབས་ལ་ལྟ་བ་འདི་ཞི་གནས་ལ་གོ་བ་ཡིན་མ་གཏོགས་ལྷག་མཐོང་གི་བསྒོམ་པ་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟ་བ་གོམས་པར་གྱིས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོད་དུས་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་དེ་ལ་དང་པོ་ཕར་བལྟ་ཡོད་དུས་བྱེད་པ་ཐམས་་་ཅད་དོན་མེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཐོང་ཡོད་དུས་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་སྙིང་པོ་མེད་པ་མཐོང་ཡོད་དུས་དེའི་རྒྱུ་ག་བ་མཐོང་བ་རེད་ཟེར་ན། གཙོ་བོ་འདི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟ་བ་བསྒོམ་དགོས་རེད། འཇིག་རྟེན་པས་ལམ་སང་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་པ། དེ་འདྲ

ཡིན་དུས་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ཞི་གནས་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་ལྟ་བ་འདི་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་བ་འདི་ཞི་གནས་ལ་གོ་བ་རེད། འོ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་དེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་ཐོག་མར་ཞི་གནས་དེ་ལ་དམིགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཇུག་སྟངས་ཡོད་རེད། དམིགས་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཇུག་སྟངས་ཀྱང་ཡོད་རེད། གང་ཡང་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་གོ་རིམ་བྱས་ནས་མར་འཇུག་སྟངས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད༑ གང་ལྟར་འདི་ཁོ་སྐབས་སུ་བབས་པ་གང་དགོས་ན་ཡང་སོ་སོའི་འདོད་པ་རེད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དང་པོ་དམིགས་བཅས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་དམིགས་མེད་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ལབ་ཡག་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།

༣ རྣམ་རྟོག་ཕྲ་རགས་ངོས་བཟུང་ཚུལ།

ཡིན་ན་ཡང་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་གང་ཡིན་ན་ཡང་ཁྱད་པར་མི་འདུག །དང་པོ་སྒོམ་ཁོན་ལ་འཇུག་ཡོང་དུས། སྐྱོན་འདྲ་པོ་ཞིག་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། རྣམ་རྟོག་ཕྲ་རགས་འདི་རེད། ཕྲ་བ་དང་རགས་པ་འདི༑ མཛོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ། ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་སྐད་ཆ་ཤད་སྟངས་དང་། ད་རེ་དེའི་སྐབས་ལ་སྐད་ཆ་ཤད་སྟངས་འདི་ཏོག་ཙམ་ཁྱད་པར་ཞིག་བཞག་གི་ཡོད་ས་རེད། ཕྲ་རགས་ཟེར་ཡག་འདི་སྦྱོར་བཏང་གི་མཛོད་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ནི་སྦྱོར་བཏང་གི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། རྟོག་པ་འདི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་ལ་བཞག །དཔྱོད་པ་འདི་ཕྲ་བ་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྩིང་ཞིབ་ཉིད་ཤད་ཡོད་རེད། རྩིང་ཞིབ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། དེ་སྐབས་ལ་གཙོ་བོ་ག་རེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཉོན་ཡིད་ལ་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཡོང་བ་འདི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་ལ་བཞག །འཇུག་ཟིན་པ་འདི་སླར་དེ་ལ་ཡང་དཔྱད་པ་བཏང་ཡག་འདི་ཞིབ་པ་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་འདྲའི་ཐེག་ཆེན་པོའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཕྲ་རགས་གཉིས་པོ་འདི་གཉེན་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་རྟོག་འདི་ཕར་བཀག་པ་ཡིན་ན་མི་འགྲིག་པར་གསུངས་པ་རེད།

རང་སར་ཞི་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི། དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་འདི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་ཟེར་ན་འགྲིག་གི་འདུག །ཐུན་མོང་གི་སྐད་ཆ་ཤད་ན། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ཕར་གཞིག་ཡག་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་གཉེན་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་ཕར་སྤང་དགོས་ན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེའི་སྐབས་ལ་ཕྲ་བ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་རྟོག་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བཏང་གི་རྟོག་པ་ལ་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པ་འདི་རགས་པ་ལ་བཞག །རྟོག་དཔྱོད་མངོན་འགྱུར་དུ་ཚོགས་པ་འདི་རགས་པ་ལ་བཞག །རྟོག་དཔྱོད་མངོན་གྱུར་དུ་མ་ཚོགས་ན་ཕྲ་བ་བཞག་པ་རེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཟེར་ནས་ཁག་ཁག་ཕྱེ་གི་ཡོད་རེད། མཛོད་ལུགས་ལ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་འདི་རགས་པ་ལ་བཞག །དཔྱོད་པ་འདི་ཕྲ་བ་ལ་བཞག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ང་རང་ཚོའི་རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་དུས། ཐེག་ཆེན་སྐབས་སུ་རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་ཞུགས་ཡོང་དུས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཚོར་ཐུབ་ན་འདི་

རགས་པ་ལ་བཞག་པ་རེད་འདུག །འདི་སྐབས་སུ་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་ལ་བཞག་པ་རེད། མཚམས་
མཚམས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་མངོན་འགྱུར་དུ་མ་སོང་ནས་རྟོག་དཔྱོད་ཡུལ་ལ་འཇུག་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད་······
འདུག །དེ་ལ་ཕྲ་བ་བཞག་པ་རེད་འདུག །དེ་མངོན་འགྱུར་དུ་སོང་མ་སོང་ཞིག་གི་སྐད་ཆ་རེད་མ་གཏོགས་
དོན་ལ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་རེད་འདུག །ཕྲ་བ་ལ་ཡང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་རེད། རགས་པ་
ལ་ཡང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་རེད། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འདི་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་སོང་ན་རགས་པ།
ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མ་སོང་ན་ཕྲ་བ་ལ་བཞག་པ་རེད། འདི་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་སུ་རེད་བཤད་པ་ཡིན་
དུས༑ དེ་འདྲའི་རྟོག་པའི་ཐ་རླབས་དེ་གང་ལྷར་ཆུའི་ཐ་རླབས་དེ་རྒྱ་མཚོའི་ཐ་རླབས་དང་འདྲ་པོ་འདི་མང་པོ་
སླེབས་ཡོང་དུས། ང་ཚོར་རྣམ་རྟོག་མང་པོ་སླེབས་ཡིན་དུས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཐ་རླབས་མང་པོ་ཡོད་
དུས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཞི་འཇམ་གནས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། རྒྱ་མཚོ་ཐ་རླབས་དེས་རྒྱ་མཚོ་འདི་དཀྲོགས་ནས་རྒྱ་
མཚོ་འདི་ཞི་འཇམ་གནས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཨ། དེ་ནང་བཞིན་གྱི་དཔེ་དང་རང་ཚོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་
ངག་གི་ལུགས་ལ་ཡོད་བཤད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཞི་བར་གནས་པའི་སེམས་ཞི་བདེ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཐུབ་ཡག་་
གི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དབྱིངས། རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་ཐོག་ལ་ཕར་བཤད་མི་བཙུག་ཡག་འདི་ག་རེས་དཀྲོགས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་དཀྲོགས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་ཕྲ་རགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དཀྲོགས་བཤད་པ་
ཡིན་དུས་དེ་འདྲའི་ཆེད་དུ་བཀག་མི་དགོས་པ་ཁོ་རང་སར་དུ་འགག་འགྲོ་ཡག་ཅིག་ལ་རང་སར་ཞི་ཕྱག་ཆེན་་
སྐབས་ལ་ཁོ་འདི་ཡིན་པ་རེད། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཞི་གནས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་ས་རེད། འདི་སྐབས་ལ་སྤྱིར་བཏང་
གི་ཞི་གནས་ལ་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཞི་གནས་ཟེར་ཡག་ཅིག་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་པོ་
ཡིན་ས་རེད། རྣམ་རྟོག་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ངོ་ཤེས་ཡོང་དུས་རྣམ་རྟོག་རང་སར་ཉེ་བར་ཞི་བ་འདི་དེ་
སྐབས་ལ་འདི་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཞི་གནས་འདྲ་པོ་གཅིག །རང་སར་ཞི།

༣ སེམས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་དགོས་པ།

གཡོ་མེད་སེམས་ཀྱི་ཆུ་བོ་དང་གིས་གནས། །དེ་ནས་ཐ་རླབས་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ལ་མར་ཞི་ཡོང་དུས་རྒྱ་མཚོ་
གཡོ་གི་ཡོད་མ་རེད། རྒྱ་མཚོ་འདི་ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་བ་མེད་པ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་དང་
འདྲ་བ་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་འདི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནང་ལ་ཀུན་གཞི་ནང་ལ་ཕར་བསྡུས་འགྲོ་བ་ཡིན་དུས།
གཡོ་བ་མེད་པའི་སེམས། དེ་སྐབས་ལ་སེམས་འདི་ཀུན་གཞི་ལ་གོ་བ་རེད་འདུག །དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་ཆུ་
བོ་འདི་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་དེ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་དང་གི་གནས་ཀྱི་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད་འདུག །རྣམ་རྟོག་གི་
སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ཡོང་དུས་སེམས་ཀུན་གཞི་དེ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

༤ ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤོང་བ།

བྱིང་རྨུགས་རྟོག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི། །སྒོམ་གྱི་སྐྱོན་འདྲ་པོ་འདི་བྱིང་རྨུགས་གཉིས་འདི་རེད། བྱིང་བ་

དང་རྨུགས་པ། བྱིང་བ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཐིབས་པའི་རྣམ་པ་རེད། རྨུགས་པ་ཟེར་བ་དེའང་ཐིབས་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་ལ་གཙོ་བོ་བྱིང་རྨུགས་ཟེར་ཡག་གི་ཚིག་འདི་ཐིབས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་གོ་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་··· རེད༏ འདི་ཞི་གནས་ཀྱི་གེགས་གཙོ་བོ་འདྲ་པོ་དེ་སྐབས་ལ་བྱིང་རྨུགས་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཁོ་· འདི་ཡིན་དུས་སྤྱིར་བཏང་ཞི་གནས་ལ་བཤེས་སྤྲིངས་ནང་ལ།

རྒོད་དང་འགྱོད་དང་གནོད་སེམས་རྨུགས་པ་དང་། །
གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །
སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། །
འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྐུན་ལགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད། །

བཤད་ཡོད་དུས་སྐྱོན་འདྲ་པོ་ལྔ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡོངས་རྫོགས་ཚུར་བསྡུས་པ་ཡིན་ན་ཁོ་དང་པོ་གསུམ་བྱིང་རྨུགས་ནང་ལ་བསྡུས། ལྷག་མ་ཁོ་རྒོད་པའི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། རྒོད་འགྱོད། གནོད་སེམས༏ གཉིད་རྨུགས། ཐེ་ཚོམ། འདོད་འདུན་སྟེ་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། འདི་གཙོ་བོ་འདི་བྱིང་བ་དང་རྨུགས་པ་འདི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་འདྲ་པོ་འདི་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཞི་ཐུབ་ན་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཤད་པ་རེད། ཁོ་མན་ངག་གི་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིད་རིམ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་སོ་སོ་སོ་སོར་གཉེན་པོ་བསྟེན་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། ཡང་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་རང་ངོ་ལ་བལྟ་ཡོང་དུས་དེའི་ངོ་བོ་མ་འཇོག་པ་ལ་འཇོག་དང་། འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐབས་ཀྱི་ཡང་འདི་སྤང་བྱ་སྤང་སྟངས་འདི་བཤད་བསྡད་ཀྱི་འདུག་ཨ། རྟོག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི།

༥ ཞི་གནས་བརྟན་པར་གནས་པར་སྟོན་པ།

ཞི་གནས་རྒྱ་མཚོ་མི་གཡོ་བརྟན་པར་ཤོག །འདི་ཁོ་ཡོངས་གྲགས་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། ཁོ་ཞི་གནས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །སྤྱིར་བཏང་གི་གཙོ་བོ་སེམས་གནས་དགུ་ཟེར་བ་ཡོད་རེད། དེ་ཀ་ནང་བཞིན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་སུ་གྲགས་པའི་ཡིད་བྱེད་བདུན་ཡོད་རེད། བསམ་གཏན་བཞི་འདྲ་པོ་ཡོད་རེད། མང་པོ་ཡོད་རེད༏ འདི་ཚོ་ལ་ཁོ་ག་རེ་བསྟེན་བསམ་ན་ཡང་གཉེན་པོ་བསྟེན་སྟངས་དེའི་ཐོག་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། ཁོ་མཐའ་བཞི་ལྷུང་བ་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་དེ་ལ་བསྟེན་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཞི་གནས་རྒྱ་མཚོ་མི་གཡོ་བརྟན་པར་ཤོག །རྣམ་རྟོག་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་འདི་རང་སར་ཞི། དེ་ནས་གཡོ་བ་མེད་པ་སེམས་ཀྱི་ཆུ་བོ། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ལ་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་གནས་ཡོང་དུས་རྣམ་རྟོག་གི་རྦ་རླབས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ཀུན་གཞི་ཆུ་བོ་དེ་དང་གིས་གནས། དེའི་སྟེང་ལ་སྒོམ་རྒྱབ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ཁོ་རང་ཁ་ཐུག་གི་གེགས་བྱེད་མཁན་འདི་བྱིང་རྨུགས་ཡིན་པ་རེད། བྱིང་བ་དང་རྨུགས་པ་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི། ཞི་གནས་རྒྱ་མཚོ་མི་གཡོ་བརྟན་པར་ཤོག །ཞི་གནས་འདི་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་རེད། རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་མི་གཡོ་བར་བརྟན་ཐུབ་པར་ཤོག ། དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་རེད། སེམས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འདི་གཙོ་བོ་སྐབས་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་སེམས

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཆཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཆཤད་ཡོང་དུས།

ཅ ལྷག་མཐོང་གི་ཉམས་རྟོགས་སྐྱེ་ཚུལ།

བལྟར་མེད་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བལྟས་པའི་ཚེ། །
མཐོང་མེད་དོན་ནི་ཇི་བཞིན་ལྷག་གེར་མཐོང་། །
ཡིན་མིན་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཉིད། །
འཁྲུལ་མེད་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་པར་ཤོག །

༡ བལྟ་རྒྱུ་མེད་པའི་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བལྟ་བ།

བལྟ་རྒྱུ་མེད་པའི་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བལྟས་པའི་ཚེ་ལབ་པ་རེད། ལྷག་མཐོང་དེ་སྐབས་ལ། བལྟར་མེད་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བལྟས་པའི་ཚེ། །ཞིར་བའི་སྐབས་བལྟ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པའི་སེམས་ལ་བལྟས་པ་མ་རེད། འདི་སྐབས་ལ་བལྟ་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ན་བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་མེད་པའི་ཆ་ནས་བལྟར་མེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། བལྟ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་ས་དེ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཁོ་ལྷག་མཐོང་ཡང་དག་པ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། བལྟ་རྒྱུ་མེད་པའི་དོན་དེ་སྐབས་ལ་བལྟར་མེད་ཞིར་བའི་སྐབས་ལ་བལྟ་བའི་ཡུལ་ལས་འདས། བལྟ་མཁན་ཡང་མེད། བལྟ་བྱ་ཡང་མེད་པའི་དེ་འདྲའི་གནས་ལུགས་ཤིག་གི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་བལྟར་མེད་ལབ་པ་རེད་འདུག་ཨ། བལྟ་རྒྱུ་མེད་པའི་སེམས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བློའམ༑ ཡང་བླ་མའི་མན་ངག་དང་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་ང་རང་ཚོའི་མིག་གིས་བལྟས་པ་ནང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བྱས། དེ་ནས་དེ་ལ་མཉམ་བཞག་གི་བློ་ཡིས་ལྟ་དགོས་པ་རེད། མིག་གིས་ལྟ་བ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་དངོས་ནས་བལྟ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་རང་གི་མིག་ལ་རང་གི་མིག་གིས་ཚུར་བལྟ་བ་ནང་བཞིན་བྱེད་ནས་དེ་ཙམ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བློའི་ཐོག་ནས་བལྟས་ནའང་རེད། གང་ལྟར་གཙོ་བོ་འདི་བླ་མའི་མན་ངག་དང་འབྲེལ་ཡག་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བླ་མའི་མན་ངག་དང་། ལྷག་པར་རང་གིས་དེའི་སྟེང་ལ་བླ་མའི་མན་ངག་གི་སྟེང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དེ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ། བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟས་པའི་ཚེ། དེ་མ་གཏོགས་བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟས་པ་མ་རེད།

༢ མཐོང་བྱ་མེད་པའི་དོན་མཐོང་བ།

བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་མེད་པའི་ཚེ་བལྟ་བྱ་བལྟ་བྱེད་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟས་ཡོང་དུས་མཐོང་བྱ་མཐོང་བྱེད་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་མཐོང་གི་ཡོད་རེད། མཐོང་མེད་མཐོང་བ་དང་བྲལ་བའི་དོན་གྱིས་མཐོང་གི་རེད་ལབ་པ་རེད༑ མཐོང་བ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ནམ་མཐོང་བ་མེད་པའི་དོན་ནི་ཇི་བཞིན་ལྷག་གེར་མཐོང་།

ཇི་བཞིན་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་གནས་ཚུལ་མ་ནོར་བ་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའམ་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྷག་གེར་མཐོང་། ལྷག་གེར་ཟེར་ན་བར་དུ་སྒྲིབ་མཁན་མེད་པ་རེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲིབ་མཁན་མེད་དུས་ལྷག་གེར་མཐོང་ཡོང་བ་རེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཉོན་མོངས་པའམ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབ་བསྡད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷག་གེར་མཐོང་མི་ཐུབ་པ་རེད་འདུག །དེ་ལ་སྒྲིབ་མཁན་མེད་ཡོང་དུས་ལྷག་གེར་མཐོང་།

༣ སྒྲོ་སྐུར་གྱི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པར་སྟོན་པ།

འདི་མཐོང་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་འདི་ཡོད་པ་རེད་འདི་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་གཡོག་དང་བྲལ་བ་རེད། འོ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡིན་པ་དང་། མིན་པ་དང་། ཡོད་པ། མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཚོམ་མ་ཆོད་བར་དུ་ལྟ་བའི་རྟོད་པ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། རེད་ཟེར་ཡག་དང་། མ་རེད་ཟེར་ཡག་ལྟ་བུ། འདི་རེད་ཟེར། འདི་མ་རེད་ཟེར། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ན་དེའང་སྐྱོན་རེད་ཟེར། དེ་འདྲ་བྱེད་ནས་འཛིན་ན་སྐྱོན་མེད་འགྲོ་བསམ་བསམ་འདྲ་པོ་སྐྱོན་གྱི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་མང་པོ་ཡོང་བསྡད་པ་འདི་ཐེ་ཚོམ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་པ་རེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་བློ་མའི་མན་ངག་དང་སྒོམ་བྱུང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གནས་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་སྟེང་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ཡོང་དུས་མཐོང་ཡོང་དུས་གནས་ལུགས་དང་གསལ་བ་དང་རྗེན་པར་མཐོང་ཡོང་དུས། ཡིན་པ་དང་མིན་པ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོ་སྐུར་འདི་ཆོད་ཡོང་བ་རེད། མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཡོད་པར་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འདི་ཆོད་ཡོང་དུས་འདི་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་དོན་འདི་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་པའི་ཚུལ་དུ་གསལ་བར་མྱོང་བ་རེད། དེ་སྐབས་ལ་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་ཟེར་ཡག་འདི་ལྷག་མཐོང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ཡོང་དུས་སོ་སོས་མཐོང་ཐུབ་ཡག་ཅིག་ལ་ཆགས་བསྡད་པ་རེད་འདུག །མཐོང་ཐུབ་པའམ་རིག་ཐུབ་པ། གསལ་བར་མྱོང་ཐུབ་པ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་བར་མཐོང་ཐུབ་པ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་རེད་འདུག །འཁྲུལ་མེད་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་པར་ཤོག །འདིའི་སྐབས་ལ་གཞི་རྩ་ཆོད་པ་རེད། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་ཆོད་པ།

༤ གཞི་རྩ་གཅོད་པ།

ཡུལ་ལ་བལྟས་པས་ཡུལ་མེད་སེམས་སུ་མཐོང་། །
སེམས་ལ་བལྟས་པས་སེམས་མེད་ངོ་བོས་སྟོང་། །
གཉིས་ལ་བལྟས་པས་གཉིས་འཛིན་རང་སར་གྲོལ། །
འོད་གསལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཤོག །

༧ གང་ཤར་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟ་བས་སེམས་སུ་མཐོང་བ།

དེའི་སྐབས་ལ་ཡུལ་ལ་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ཡུལ་འདི་ཕྱིའི་ཡུལ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་གང་ཤར་གྱི་སྣང་བ་ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་བལྟ་ཡག་རེད་འདུག །བལྟ་ཡུལ་འདི་ཟེར་ཡག་མེད་པ་རེད། གང་ཤར་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟ་དགོས་ཡག་རེད། གང་ཤར་དང་གང་རིག་གང་གསལ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་བལྟ་ཡོད་དུས་ཡུལ་ལ་བལྟས་ཡོད་དུས། དེ་ནས་ཡུལ་མེད་སེམས་སུ་མཐོང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བལྟ་ཡོད་དུས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འདི་སེམས་སུ་མཐོང་ཐུབ་པ་རེད། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡོད་དུས་ཁོ་ཡུལ་ལ་ཕར་ལྟ་བ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་གང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འདི་སེམས་ཀྱི་རོལ་རྩལ་ཡིན་པར་ཧ་གོ་བ་རེད། མདོ་སྡུད་པ་ནང་ལ་གསུང་པ་ནང་བཞིན་གྱི།

ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །
ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེས་དོན་འདི་བརྟག་པར་བགྱི། །
དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་བདེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །
མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྙད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །

ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་ནམ་མཁའ་མཐོང་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཁ་དོག་དང་འབྲེལ་ཡོད་བའི་སྐབས་སུ་གོ་བདེ་བ་ཙམ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བཏགས་པ་རེད་མ་གཏོགས། དོན་ལ་ནམ་མཁའ་དེ་འདྲ་རེད་ཟེར་ནས་དཔྱད་ན་ཧ་གོ་ཡག་ཅིག་ཡོད་མ་རེད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ཚིག་ལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་བློས་ནམ་མཁའ་བལྟ་བ་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡོད་རེད་ཟེར། ཡིན་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་གི་འདུག་ཞིབ་ཆའི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན། ནམ་མཁའ་མཐོང་ཡག་དང་མཐོང་བྱ་མཐོང་བྱེད་མེད་པ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་གྱི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཟེར་བ་དེའང་། གནས་ཚུལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཐོང་སོང་༑ སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་སོང་ཟེར་ཡག་དེའང་ག་རེ་ཁོ་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་བཟོ་བཅོས་དང་བྲལ་བའི་ཡིན་ལུགས་ཤིག་གི་སྟེང་ལ། ཕར་མ་བཅོས་པ་བཞག་ཐུབ་ན་དེ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་ལབ་པ་རེད་མ་གཏོགས། མཐོང་རྒྱུ་དངོས་གནས་རྟོག་རྟོག་འདྲ་པོ་རིག་རྒྱུ་ཡོད་ནས་མཐོང་བཤད་པ་ཡིན་ན། དེ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་དེའི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ས་མ་རེད། འདི་དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་དགོས་པ་རེད་འདུག །མཐོང་བ་ལ་ཡང་དཔེ་གཞན་གྱིས་མཚོན་མི་ཐུབ་པ་རེད།

ཕྲ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཅིང་། །
དོན་དམ་ཕྱིར་ན་བསམ་པས་མེད། །
ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །
སྒོམ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །

འཇིག་རྟེན་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཚཱད་མི་ཐུབ་པ་རེད། བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཅེས་ག་ཚོད་ཚཱད་བསྟད་པ་ཡིན་ནའང་ཚཱད་མི་ཐུབ་པ་རེད། རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་པས། འདི་དོན་བརྗོད་ལ་རྒྱལ་བའི་ལྟགས་ཀྱང་སྟུག །

གསུངས་པ་རེད། གང་ལྟར་དེའི་འགྲེལ་ཚཱད་རྒྱབ་དགོས་སོང་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་ལྡིག་འགྲོ་གི་རེད་ལབ་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་འགྲེལ་ཚཱད་རྒྱབ་ཡག་ཅིག་ལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཞིག་ཚཱད་མི་ཐུབ་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་ཉམས་མྱོང་གི་སྟེང་ནས་འགྲེལ་ཡོད་དུས་ཁོ་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་མཚོན་ཡོད་དུས་ཁོ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་ལ་རྣམ་འགྱུར་ཏུར་ད་ཕུར་ད་བྱས་ན་ཡང་རིག་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་པ་རེད་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། ယུལ་མེད་སེམས་སུ་མཐོང་། ཞེར་ཡག་འདི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡིན་ས་རེད། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མ་བཅོས་པའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ཡོད་དུས། ལྟ་བའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེའང་ཕྱིའི་ཡུལ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་གང་ཤར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་པོ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་པ་རེད།

༢ སེམས་ཀྱང་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་མཐོང་བ།

འོ་ན་སེམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རེད་པས་ཟེར་ན་མ་རེད། སེམས་ལ་བལྟས་པས་སེམས་མེད་ངོ་བོས་སྟོང་༔ །དེ་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་འོ་ན་སེམས་ཁོ་རང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རེད་པས་ཟེར་ན་མ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་ངོ་ལ་བལྟས་པས་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་ངོ་ལ་བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་ཡོད་མ་རེད་དེ་ཡིན་ན་ཡང་བལྟ་དགོས་པ་རེད། བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་མེད་ན་ཡང་བལྟ་དགོས་པ་རེད། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་ངོ་ལ་རང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟ་ཡོད་དུས། དེ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ནས་སེམས་ཁོ་རང་ཡང་གཞི་མེད་པ། རྩ་བ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནས་མཐོང་ཐུབ་པ་རེད། སེམས་མེད་ངོ་བོས་སྟོང་། སེམས་ཁོ་རང་ཡང་མེད་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དེ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་མཚོན་བྱ་མཚོན་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། སེམས་ཁོ་རང་ཡང་གཞི་མེད་པ། རྩ་བ་དང་བྲལ་བ་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད༔ སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཕར་བལྟས་པས་དང་པོ། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟས་པས་སེམས་ཁོ་རང་ཡང་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཐུབ་པ་རེད།

༣ སྣང་སེམས་གཉིས་འཛིན་རང་སར་གྲོལ་བ།

དེ་ནས་གཉིས་ལ་བལྟས་པས། སྣང་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་བལྟ་ཡོད་དུས་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་རེད། སྣང་སེམས་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཡོད་དུས་སྣང་སེམས་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཡོད་དུས་གཉིས་འཛིན་གྱི་རང་སར་གྲོལ་སོང་བ་རེད། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ཞིག་དང་། འོ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་འདི་ནས་ཚཱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཁྲུལ་ཡོད་དུས་འདི་སྐྱོན་འདི་བྲལ་བ་རེད། རེད་འདུག་ཨ། སྣང་སེམས་གཉིས

འདི་ནི་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་ཡོང་དུས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲིབ་འདི་རང་སར་གྲོལ་གྱི་རེད། སྤྲུལ་གྱི་མདུད་པ་རང་སར་གྲོལ་བ་ནང་བཞིན། སྤྲུལ་རང་སར་དུ་གྲོལ་བ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་མདུད་པ་ཁོ་རང་རྒྱབ་ཀྱིས་རེད། ཨཤིག་ཡང་ཁོ་རང་གིས་ཨཤིག་འགྲོ་གི་རེད་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་ཨཤིག་ཡག་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་ཁོ་སྤྲུལ་གྱི་མདུད་པ་རང་སར་གྲོལ་བ་ནང་བཞིན་གྱིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེའང་རང་སར་ཞི་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འོད་གསལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཤོག །དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ། སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲུབ། དེ་ནས་དེའང་གསལ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྣང་སེམས་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཐབས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་ཆེན་པའི་སྐབས་ལ། སྣང་བ་སེམས། སེམས་སྟོང་པ། སྟོང་པ་ལྷུན་གྲུབ། ལྷུན་གྲུབ་རང་གྲོལ་དུ་ངོ་སྤྲོད་པ་དངོས་གནས་དྲང་གནས། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་དང་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་མར་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྣང་བ་སེམས་སུ་བསྒྲུབ།

༤ སྣང་སྟོང་ལྷུན་འགྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ།

སེམས་ཁོ་རང་ཡང་སྣང་བ་སེམས་སུ་བསྒྲུབ་སོང་ན་སེམས་ཁོ་རང་བདེན་པ་རེད་པས་ཟེར་ན་མ་རེད། སྟོང་ཉིད་དུ་སྒྲུབ། སྟོང་པ་ཉིད་དེའང་སྟོང་པ་སྟོང་རྐྱང་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཅི་མེད་ཅང་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་རེད་པས་ཟེར་ན་མ་རེད། སྟོང་པ་དེའང་ལྷུན་གྲུབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་བྲལ་མེད་པ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཁོ་རང་བྲལ་མིན་ཡོན་ཏན་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་བསྡད་པ་བཟོ་བཅོས་ལ་བསྟེན་མི་དགོས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་རེད། སྟོང་པའི་ངང་དུ་ལྷུན་གྲུབ་ཡོད་པ་ལྷུན་གྲུབ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནའང་འདྲ། མ་བསྟེན་ཡང་འདྲ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཁོ་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྙིང་ལ་རང་གྲོལ་ཡིན་པ་རེད། འོ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་འདྲའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྙིང་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་འོད་གསལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཤོག །སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་དཔེར་ན་ཉི་མ་སྤྲིན་ལས་གྲོལ་བ་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་རེད། ཉི་མ་ཁོ་རང་དུས་རྟག་པར་སྤྲིན་པས་བསྒྲིབས་ནའང་འདྲ། མ་བསྒྲིབས་ན་ཡང་འདྲ། ཉི་མའི་ངོ་ལ་ཤར་དང་མ་ཤར་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ང་རང་ཚོའི་ངོ་ལ་སྤྲིན་པ་ཡོད་མེད་ལ་ཉི་མ་ཤར་མ་ཤར་གྱི་དབྱེ་བ་ནང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་སེམས་ཅན་འདི་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་རེད༑ ཇི་ཙམ་ཇི་ཙམ་ཉོན་མོངས་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་ཡག་མེད་པ་རེད༑ ཇི་ཙམ་ཇི་ཙམ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་ཡོང་དུས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁོ་རང་དག་ཏུ་དག་ཏུ་འགྲོ་ཡག་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། གློ་བུར་དྲི་མ་འདི་ཕ་སྤྱངས་ཡོང་དུས་རང་ལ་ཡོད་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་བསྡད་ཡག་འདི། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པ་འདི་དངོས་གནས་

དྭངས་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་བསྟོད་ཡག་འདི་ཙམ་ངོ་ཤེས་པ་རེད། ངོ་ཤེས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐེར་བ་རེད། རང་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ངོ་ཤེས་པའམ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཅ་ལག་ངོ་ཤེས་པ་ནང་བཞིན་ཆགས་ཡོང་བ་ཡིན་ན་གྲོལ་བ་ཡོང་བ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གྲོལ་ཐེར་ངོ་ཤེས་པ་རེད། ཁོ་འདི་ཡིན་དུས་འོད་གསལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཤོག་ཐེར་སྨྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་འདི་རྟོགས་ཐུབ་པར་ཤོག །

༦ ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་རྣལ་འབྱོར་དེའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས།

ཡིད་བྱེད་བྲལ་བ་འདི་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །
མཐའ་དང་བྲལ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཡིན། །
འདི་ནི་ཀུན་འདུས་རྫོགས་ཆེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །
གཅིག་ཤེས་ཀུན་དོན་རྟོགས་པའི་གདེངས་ཐོབ་ཤོག །

༡ ཡིད་བྱེད་བྲལ་བ་ལ་ཕྱག་ཆེན་དུ་བཏགས་ཚུལ།

མིང་མང་པོ་ཡོད་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད། རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་དབྱེ་བའི་ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ། བསམ་བློ་བཏང་ཡག་ཐེར་ན་ཡང་མི་འདུག །གང་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་མཁན་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཡོང་བ་དེ་ལ་མཚན་གཞན་ག་རེ་བཏགས་ཡོད་རེད་ཐེར་ན། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐེར་བཏགས་ཡོད་རེད། བཅོས་མིན་བློས་དེ་དང་ཞེས་བྱས་ནས་གང་ཡང་བཟང་ངན་སྤྲང་བླང་ལ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པ་གང་ཤར་ རྩེས་མེད་དུ་སྐྱོང་ཐུབ་ན་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཏགས་བཞག་རེད་ལབ་པ་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐེར་ཡོང་དུས་ཕྱག་ཐེར་ཡག་འདི། ཕྱིས་སུ་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསར་པ་བསྒྱུར་པ་རྒྱབ་པ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་ལ་མུ་དྲ་ཞེས་བྱས་ནས་ཁོ་རང་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ནང་ལ་རྒྱ་ཞེས་ཡོང་བ་ཡིན་དུས། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འདྲ་བོའི་ག་རེ་ཐེར་དགོས་རེད། རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངང་ལ་ཡོད་རེད། ཆོས་ཉིད་དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་མ་འདས་པ་རེད། དབྱིངས་དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་མ་འདས་པ་རེད། དབྱིངས་དེའི་ནང་ལ་ཡོད་བསྡད་པ་རེད། དེའང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་རྫོགས་པའི་ཐོག་ནས་ཡོད་རེད། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་ཟད་པའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས༑ སྐྱོན་གསར་དུ་སྤྱང་ཡག་དང་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་བསྒྲུབ་ཡག་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གནས་ལུགས་འདི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ངང་ལ་ཡོད་པས་ དཔེར་ན་རྒྱ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། རྒྱལ་པོས་དམངས་སུ་རྒྱ་གནང་ཡོང་དུས་རྒྱ་དེའི་འོག་ལ་འབངས

ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དེ་ལས་ལྡོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ལས་ཕར་འདའ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་དང་འདྲ་པོ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་དེའི་ངང་ལས་ཕར་འདའ་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ལབ་པ་རེད། འདིའི་ཚིག་འདི་ཡང་གཞན་དག་ལ་ཚོར་འགྲོ་གི་རེད་དྲན་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་ཟེར་བའི་···· ཚིག་གཅིག་སྒྱུར་བ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུས་ནས་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཕྱག་ཟེར་ཡག་འདི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གོ་བ་རེད། རྒྱ་ཟེར་ཡག་འདི་དེ་ལས་མ་འདས་པ་རེད། འགྲེལ་བཤད་དེ་འདྲ་བྱུས་བསྐྱོན་གྱི་ཡོད་རེད༎

༣ ཡིད་བྱེད་བྲལ་བ་ལ་དབུ་མ་ཆེན་པོར་བཏགས་ཚུལ།

ཡང་མཚན་གཞན་བཏགས་ཡོང་དུས་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྩ་ཤེས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ནང་ལ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་མགོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་ནང་ལ།

གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །
འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །
ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །
འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །
ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །
སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི།

ཞེས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་མཐའ་བཞི་དང་སྤྲོས་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ། སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་ལ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་རེད། དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཟེར་ཡག་འདི་མཐའ་དབུས་དང་བྲལ་བས་ན་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་མིང་བཏགས་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད། དེ་འདྲའི་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། ཡང་མཐའ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་སྔོན་ལ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་བྱེད་ཡག་འདི་སྔོན་དུ་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད། ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་ལ་ཕབ་པའི་དགོངས་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ངེས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། གང་ཟག་དབང་པོ་རིམ་གྱིས་པ་འདི་མང་གི་རེད། ཅིག་ཅར་བ་འདི་ཉུང་གི་ཡོད་རེད། འདིའི་ཆ་ནས་ཁོ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དང་པོ་འདི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་རྣམ་རྟོག་གི་དཔྱད་པ་མང་པོ་མི་བྱེད་པ་རེད། ཁོ་ཡིན་ལུགས་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྟེང་ལ་མ་བཅོས་པ་མཉམ་པར་བཞག་ཡོང་དུས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལབ་ཡོང་གི་ཡོད་··· རེད༎ དེའི་སྔོན་ལ་དེ་འདྲ་ཡི་གནས་ལུགས་འདི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་རེད། ཡོད་པའི་མཐའ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། མེད་པའི་མཐའ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་རེད། རྣམ་རྟོག་གི་དྲྭ་བ་ཐམས་ཅད་འདས་པའི་ཕྱིར་ན་དབུ་མ་ཆེན་པོ

ཟེར༔ སྦྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནི་རྫོགས་ཆེན་ཡང་རེད།
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའང་རེད། དབུ་མ་ཆེན་པོའང་རེད། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའང་རེད།

༣ ཡིད་བྱེད་བྲལ་བ་ལ་རྫོགས་ཆེན་དུ་བཏགས་ཚུལ།

རྫོགས་ཆེན་ཟེར་ཡག་འདི་ནི་ཀུན་འདུས་རྫོགས་ཆེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་དེ་འདྲ་ཞིག་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་དེའི་ནང་ལ་་་
རྫོགས་བསྡུད་པའམ་ཚང་བསྡུད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྫོགས་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་ཚང་བསྡུད་པ། འཁོར་འདས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་ལ་ཡོད་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ཀློང་ནས་མར་འབྱུང་བ་རེད།
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་དབང་དུ་ཡར་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་རེད། འབྱུང་ཁུངས་ཐམས་ཅད་དང་་
སྦྱོ་བསྡུ་མར་སྦྱོར་ཡག་དང་ཡར་བསྡུ་ཡག་སྦྱོ་བསྡུ་དང་། འབྱུང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཡང་གཙོ་བོ་གང་ལས
ཡོང་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། འདི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་སྟེང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ངོས་འཛིན་
བྱེད་སྟངས་མ་འདྲ་བ་རེད། ཐ་སྙད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་མ་འདྲ་བ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་ཀ་རང་ཡོང་བསྡུད་ཀྱི་
ཡོད་རེད། དེ་ལ་རྫོགས་ཆེན་ཟེར་ནས་མིང་བཏགས་ནའང་མི་འགྲིག་པ་མིན་འདུག་གསུངས་པ་རེད། མང་
པོ་ཡོད་རེད། ཁོ་མཁས་པ་སོ་སོར་གང་ཆཤད་ཆཤད་ཡིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཁོ་དོན་དག་དེའི་སྟེང་ལ་
སླེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ན་ཐ་སྙད་འདི་ག་རེ་སྦྱར་ནའང་གཅིག་པ་རེད། གང་ལྟར་དབུ་མ་ལབ་ནའང་ཁོས
དེ་ག་རང་ལ་གོ་བསྡུད་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད། རྫོགས་ཆེན་ཞེས་ལབ་ནའང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་འདི་གནས
ལུགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ནང་ལ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་་་་
བསྡུད་པའམ་ཚང་བསྡུད་པ་རེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་དབང་དུ་ཕར་གྱུར་པ་རེད། དེའི་
ནང་ལ་ཕར་ཐིམ་པ་རེད་ཟེར་ན་དེ་ག་རང་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་དེ་ག་རང་ཆཤད་བསྡུད་ཀྱི་ཡོད་
རེད༔ ཐ་སྙད་བཏགས་སྟངས་དང་། འགྲེལ་བ་རྒྱབ་སྟངས་དང་། བཟོ་ལྟ་བཀོད་སྟངས་མ་འདྲ་བ་རེད་
མ་གཏོགས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད། དོན་དག་འདི་ངོ་དེ་འདྲ་བྱས་གཅིག་ཤེས་ཀུན་དོན་རྟོགས་པའི་གདེངས
ཐོབ་ཤོག །

ཞི་ལྷག་འདི་ཤེས་ཚར་བའི་སྐབས་ལ། ཡང་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་ཤེས་དགོས་པ་རེད། ཉམས་རྟོགས་མ
ཤེས་ན། ཡང་ཞི་ལྷག་ཤེས་བསྡུད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཉམས་གང་འདྲ་གཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་ན། དེ་ཡང་རྟོགས
པ་ཟེར་ཡག་འདི་གང་འདྲ་ཅི་ཡོང་གི་ཡོད་ན་བསམ་གྱི་ཡོད་རེད། ཡང་དེ་ལ་དང་པོ་ཉམས་ཆཤད་པ་རེད།
ཉམས་དེ་ལ།

༤ ཉམས་སྐྱེ་ཚུལ།

ཞེན་པ་མེད་པའི་བདེ་ཆེན་རྒྱུན་ཆད་མེད། །
མཚན་འཛིན་མེད་པའི་འོད་གསལ་སྒྲིབ་གཡོགས་བྲལ། །
བློ་ལས་འདས་པའི་མི་རྟོག་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །

ཚོལ་མེད་ཉམས་མྱོང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཤོག །

༡ བདེ་བའི་ཉམས་བསྟན་པ།

འདི་ཞི་ལྷག་གི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་ཡོད་དུས་སྐྱོན་མེད་པའི་ཉམས་གསུམ་ཟེར་ཡག་ཅིག་་་ འོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ལ་དང་པོ་དེ་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་བདེ་བའི་ཉམས། གསལ་བའི་ཉམས། མི་རྟོག་པའི་ཉམས་ཟེར་ཐུན་མོང་དངོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། དེ་ཙམ་མི་རྟོག་པ་ཟེར་བ་འདི་བདེ་བའི་ཉམས་དང་། གསལ་བའི་ཉམས་དང་། མི་རྟོག་པའི་ཉམས་ཞེས་ཉམས་གསུམ་ཕལ་ཡག་ཡོད་རེད། དེ་ནས་བདེན་འཛིན་དང་ཆགས་འཛིན་ཆགས་པ་དང་འཛིན་པ་དང་། བདེན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་ཞེན་པ་ཟེར་ཡག་དེའི་ནང་ལ་མང་པོ་གོ་གི་ཡོད་རེད། གཙོ་བོ་བདེན་འཛིན་བཞག་དགོས་པ་རེད། བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དང་༑ འཛིན་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བདེན་འཛིན་འདྲ་པོ་ཞེན་ཆགས་འདི་མེད་ཡོད་དུས། ཞེན་པ་འདི་མེད་པའམ་ཞེན་པ་འདི་སྤྲང་ཡོད་དུས། དེ་ནས་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་དེ་སྐབས་ལ་བདེ་བ་ཟེར་ཡག་འདི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བ་རེད་མ་གཏོགས་སེམས་རྐྱང་པའི་བདེ་བ་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་གོ་བ་རེད་འདུག །དེ་ཡིན་དུས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་བདེ་བ་དེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ༑ ཉིན་མཚན་འཁོར་ཡུག་ཏུ་བདེ་བ་དེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ངོ་མ་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དངོས་གནས་དྲང་ནས་བདེ་བ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་གི་རེད།

༢ དགའ་བཞི་དང་སྟོང་བཞིའི་འབྲེལ་ཡུལ།

དགའ་བ། མཆོག་དགའ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ། དགའ་བྲལ། དགའ་བ་བཞི་དང་སྟོང་པ་བཞིའི་འབྲེལ་ཡུལ། བདེ་ཆེན་འདི་ཁོ་ན་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞིའི་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་ཡོད་དུས། གཉམ་ཉིན་མཚན་མེད་པ་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུ་འདི་བདེ་བའི་དབྱིངས་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་བྱས་ནས་རྟག་པར་བསྐྱོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ས་་་ རེད༑ སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་སྐབས་དེ་འདྲ་རང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དགའ་བཞི་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། མདོ་ཡི་སྐབས་ལ་ཁོ་ཞེན་འཛིན་དང་འཛིན་ཆགས་དང་དེ་འདྲ་མེད་ཡིན་དུས་ཁོའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ཆད་ཡོད་མ་རེད། ཉིན་མཚན་འཁོར་ཡུག་ཏུ་བུང་བ་གནམ་ལ་འཁོར་བ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་སྐད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཡོང་གི་འདུག །དེ་ཀ་ནང་བཞིན་གྱིས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་བདེ་བ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཤར་གྱི་རེད་ལབ་པ་རེད་འདུག །གཙོ་བོ་འདི་ཕལ་ཆེར་ཉམས་འདྲ་པོ་དེ་གཙོ་བོ་ཚོགས་སྦྱོར་སྐབས་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་ས་རེད། འདི་ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ཀྱི་རེད་འདུག་གོ། མ་གཏོགས་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་མདོའི་སྐབས་ལ་ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། སྒོར་གྱི་སྐད་ཆ་ཕལ་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

༣ གསལ་བའི་ཉམས་བསྟན་པ།

ཕྱག་ཆེན་སྐབས་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་གཉིས་དེ་ག་རེ་ཡིན་དགོས་རེད་ཟེར་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱོར་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་ལབ་པ་རེད། དེ་ནས་འོ་ན་ས་དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ལ་ག་རེ་ཡོང་དགོས་རེད་ཟེར་ན། མཚན་འཛིན་མེད་པའི་འོད་གསལ་སྒྲིབ་གཡོགས་བྲལ། །དེའི་སྐབས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་འདི་ཡག་པོ་བྱུས་ནས་ཤར་ཐུབ་ན། དེ་ནས་གསལ་བ་དང་། མི་རྟོག་པ་སྐྱེ་ཡག་སླ་པོ་ཡོད་པ་རེད་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མཚན་འཛིན་མེད་པའི་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བློ་མེད་པ་ཡིན་དུས། ཤེས་པ་འདི་བྱིང་རྨུགས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མེད་ཡོང་དུས་གཙོ་བོ་འདི་མཚན་འཛིན་དེ་ལ་བཞག་པ་རེད། ཤེས་པ་བྱིང་རྨུགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་ཡོང་དུས་དེ་ནས་རང་རིག་འོད་གསལ་འདི་ལ་ཉི་མའི་སྤྲིན་དང་བྲལ་བ་ནང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོ་བྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་ཡོང་དུས་རང་རིག་འོད་གསལ་ཉམས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཤར་ཐུབ་པ་རེད་འདུག །འདི་གསལ་བའི་ཉམས་རེད། རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་ཉམས༏ སྒྲིབ་གཡོག་དང་བྲལ་བའི་ཉམས། ཉམས་གཉིས་པ་དེ་མཐོང་ལམ་ལ་སླེབས་པ་བྱུས།

༤ མི་རྟོག་པའི་ཉམས་བསྟན་པ།

དེ་ནས་བློ་ལས་འདས་པའི་མི་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ཚར་དུས་མཐོང་ལམ་ནས་བྱུས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་······ འཕགས་ལམ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་བློའི་དཔྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་ཡོང་དུས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་འདི་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད༏ རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འདི་སྒོམ་ལམ་སྐབས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་འདུག་ཨ། ད་ལྟ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་སྒོམ་ལམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཉམས། དེ་གསུམ་བྱེད་ནས་དེ་གསུམ་པོ་འདི་རྩོལ་མེད་ཉམས་སྐྱོང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཤོག །དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་གསུམ་དེ་སླེབས་ཨེ་ཡོང་བསམ་པའི་རེ་བ། འོ་ཉམས་གསུམ་པོ་ཡོང་གི་མིན་འདུག་ག་རེ་བྱེད་སོང་བསམ་པའི་དོགས་པ། འོ་དེ་འདྲའི་རེ་དོགས་སླེབས་ན་ཡང་སྐྱོན་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། བདེ་བ་ལ་ཞེན་ན་འདོད་ཁམས་ལ་གོལ་བ། གསལ་བ་ལ་ཞེན་ན་གཟུགས་ཁམས་ལ་གོལ། མི་རྟོག་པ་ལ་ཞེན་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ལ་གོལ་བ་ཞིག་གི་གང་ལྟར་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་གསུམ་ལ་ཞེན་ཡོང་དུས། འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་ཡག་གི་སྐྱོན་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཉམས་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཞེས་སླེབས་ཡོང་དུས་ཉམས་སྐྱོན་ཅན་འདི་ཡང་ཞེན་ན་སྐྱོན་ཅན་སླེབས་ཀྱི་རེད། མ་ཞེན་ན་སྐྱོན་མ་རེད། ཉམས་དགོས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཉམས་ལ་ཞེན་ན་སྐྱོན་ཡིན་པ་རེད།

༥ ཉམས་དགོས་ཀྱང་དེར་ཞེན་ན་ཕན་ཐོགས་མེད་པ།

ཡང་ཉམས་ཟེར་མཁན་དངོས་ནས་དགོས་ཡག་ཅིག་རེད་པས་ཟེར་ན། དགོས་ཡག་ཅིག་རེད། དེ་ལ་ཞེན་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་མ་རེད། ག་རེ་ཟེར་ན། ཉམས་ནག་ཁྲུང་ནང་བཞིན་རེད། སྨུག་པ་ནང་བཞིན་རེད།

ཁོ་ཡལ་འགྲོ་གི་རེད། རླུང་བརྒྱབ་ན་བརླག་འགྲོ་གི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་ཡ་གི་རྟོགས་པའི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོད་དུས་ཉམས་བརླག་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ཀྱང་།

ཉམས་ན་བུན་དང་འདྲ་སྟེ་ཡལ་ནས་འགྲོ། །
རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད། །

ཞེས་གསུངས་ཡོད་དུས་ཁོ་ཉམས་ཟེར་མཁན་འདི་ནག་ཁུང་སྨུག་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཡལ་འགྲོ་གི་རེད། དེའི་ནང་ནས་རྙེད་ཡོད་པའི་རྟོགས་པ་འདྲ་པོ་དེ་ཁོ་ནམ་མཁའ་ནང་བཞིན་རེད། དེ་ལ་ཁོ་འགྱུར་བ་ཡོད་གི་མ་རེད༑ དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྩོལ་མེད་ཉམས་སྐྱོང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཤོག །རྩོལ་བ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད༑ ཡང་རྩོལ་བ་མེད་པ་ཟེར་བ་འདི་རེ་དྭོགས་མེད་པ་ཞིག་ལ་གཙོ་བོ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། སླེབས་ཡོད་བསམ་པའི་དེ་འདྲའི་ཉམས་གསུམ་འདི་འབྱུང་ན་བསམ་པ་འདྲ་པོ་རེ་བ་དང་། དེ་འདྲ་ཞིག་སླེབས་མ་སོང་ག་རེ་ཡིན་ན་བསམ་པའི་དྭོགས་པ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲའི་རྩོལ་བ་མེད་པ་གཅིག་མའི་ངང་དུ་ཤར་རང་བབས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤར་རང་སར་ཉམས་སུ་སྐྱོང་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྩོལ་མེད་ཉམས་སྐྱོང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཤོག །དེ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་བར་ཤོག་ལབ་པ་རེད། དེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ལ་དེ་འདྲའི་ཉམས་སྐྱོང་འདི་རྟག་པར་ཡོད་བར་ཤོག །ཆགས་པ་ལ་ཞེན་པ་འདི་བདེ་བའི་ཉམས་རེད། མཚན་མ་ལ་འཛིན་པ་དེ་འོད་གསལ་རེད། དེ་ནས་བློས་གཟུང་བ་ཡིན་ན་མི་རྟོག་པའི་སྐྱོན་རེད། འདི་གསུམ་པོ་འདི་ཤར་སྤངས་ཡོད་དུས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་གསུམ་པོ་འདི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། འདི་ལ་འཛིན་ཆགས་ཡོད་ན་ཉམས་གསུམ་པོ་འདི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཡོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ས་མ་རེད། འགག་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། འདི་ཉམས་བྱུས། རྟོགས་པ་འདི་གང་འདྲ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་རྟོགས་པ་འདི།

ཞ རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ།

བཟང་ཞེན་ཉམས་ཀྱི་འཛིན་པ་རང་སར་གྲོལ། །
ངན་རྟོག་འཁྲུལ་པ་རང་བཞིན་དབྱིངས་སུ་དག །
ཐ་མལ་ཤེས་པ་སྤང་བླང་བྲལ་ཐོབ་མེད། །
སྤྲོས་བྲལ་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་ཤོག །

༡ ཉམས་ཀྱི་བཟང་ཞེན་སྤང་དགོས་པ།

ཉམས་འདི་སྐྱེས་པ་ལ་རྟོགས་པ་འདི་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཉམས་སྐྱེས་ཚར་ནས་ཡང་བརླག་འགྲོ་གི་ཡོད་མ་རེད༑ རྟོགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཉམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་རྟོགས་པ། རྟོགས་པ་འདི་གང་འདྲ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན༑ བཟང་ཞེན་ཉམས་ཀྱི་འཛིན་པ་རང་སར་གྲོལ། །ཞེས་ཉམས་སྐྱེས་ཡོད་དུས་ཉམས་འདི་ཡག་པོ་ཡིན་པ་རེད་བསམ་ནས་ཉམས་ལ་བཟང་པོར་ཞེན་པ་སླེབས་ཡག་སྐྱོན་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཉམས་ལ་བཟང་པོ་ཞེན་སོང་ན་ཡང་འདི་སྐྱོན་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་དེ་འདྲའི་བཟང་པོ་ལ་ཞེན་པའི་ཉམས་ཀྱི་འཛིན་པ་འམ། དེའི་ང་རྒྱལ་དེའི་བློ་སེམས་འདྲ་པོ་རང་སར་གྲོལ་བ། སྦྲུལ་མདུད་རང་སར་གྲོལ་བ་ལྟ་བུ་གཉེན་པོ་ལམ་སང་

བསྐྱེན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། གཉེན་པོ་ལམ་སང་བསྐྱེན་ཡོད་དུས་ཁོ་ལམ་བཟང་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སླེབས་འོང་ནའང་དེ་ལ་ཞེན་མ་སོང་བ། འཛིན་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཅི་བྱུང་ན། །

དེ་ལ་སྒོམས་རྟོག་མེད་པར་ཞོག །

གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་འཛིན་དང་རློམ་སེམས་བྱེད་མི་རུང་བ་ཆཤད་པ་རེད་འདུག ། འདི་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཡོད་གི་རེད། ཡང་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ངན་རྟོག་འཁྲུལ་པ་རང་བཞིན་དབྱིངས་སུ་དག །ཅེས་ངན་པའི་རྟོག་པ་ཟེར་ཡག་འདི་འཁྲུལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་ངན་པའི་རྟོག་པ། ངན་རྟོག་ཡིན་ན་ཡང་འདི་ཆེད་དུ་སྤྱང་ན་སྤྱང་ཡག་མེད་པ་རེད། ངན་རྟོག་སླེབས་སོང་ཡག་པོ་བྱུང་མ་སོང་། འདི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་མཁན་ཞིག་རེད་བསམ་བསྡད་ན་ཡང་འདི་སྤྱང་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་ནས་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་ནའང་འདི་སྐྱོན་ཆཤད་པ་རེད། དེ་སྐབས་ལ་ངན་རྟོག་གི་འཁྲུལ་པ་དང་པོ་མགོ་ལ། བཟང་ཞེན་ཉམས་ཀྱི་འཛིན་པ་རང་སར་གྲོལ་བ་ནང་བཞིན་འཁྲུལ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ངན་པའི་རྣམ་རྟོག་དེའང་ཆེད་དུ་སྤྱང་མི་དགོས་པ་མཉམ་པར་བཞག་ཡོད་དུས་ཁོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་དབྱིངས་སུ་དག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་རེད།

༢ འཁྲུལ་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དགག་ཐུབ་པ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡོད་དུས་ཁོ་མི་འདི་ག་ཚད་ཐག་ཉེ་ན་ཡང་ཁོ་མར་ལ་སོགས་པ་འདི་ཚོ་དྲོ་དུས་ཁོ་མཁྲེགས་པོ་བསྡད་ཡག་གི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་དུས། མཉམ་བཞག་གི་ནུས་པ་དེའི་སྟེང་ནས་འཁྲུལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དེའང་ཁོ་མཁྲེགས་པོ་བསྡད་ཡག་གི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མཉམ་པར་བཞག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་ཡོད་དུས། འཁྲུལ་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབྱིངས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ལབ་པ་རེད་འདུག །

༣ ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་མཐོང་ཐུབ་པ།

ཐ་མལ་ཤེས་པ་སྤྱང་བླང་བྲལ་ཐོབ་མེད། །འདི་འདྲའི་བཟང་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་རང་སར་གྲོལ། ངན་རྟོག་གི་འཁྲུལ་པ་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱིངས་སུ་དག་ཡོད་དུས། འདིའི་ནང་ནས་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཟེར་མཁན་ཞིག་རྙེད་ཀྱི་རེད་ལབ་པ་རེད་འདུག །ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་ག་རེ། གཉུག་མའི་སེམས་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་ཐ་མལ་ཟེར་ཡག་འདི་མ་བཅོས་པ་རྩིས་བཙུག་ཡག་རེད། ཐ་མལ་ཟེར་ཡག་འདི་མ་བཅོས་པའམ་རང་བབས། དེ་འདྲ་ལ་ཐ་མལ་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ། འདི་བཟང་པོའི་རྣམ་རྟོག་དེའང་སྤྱང་། ངན་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤྱང་ཡོད་དུས་བཟང་ངན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་སྤྱང་ཚར་བའི་རྗེས་ལ་ག་རེ་ལྷག་ཡོད་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། བཟོ་བཅོས་རྩ་ནས་མེད།

བཟོ་བཅོས་ལ་མ་སོང་བའི་བཅོས་མའི་བློ་མ་ཡིན་པ། བཅོས་མའི་དབང་དུ་མ་སོང་བ། བཟོ་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བའི་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་བསྡད་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་རྐྱེད་ཀྱི་རེད། ང་འདི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་དེའི་སྟེང་ལ་འདི་སྒྲུང་བྱ་རེད། འདི་བླང་བྱ་རེད་ཟེར་ཡག་མེད་པ་རེད། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །

ཟེར་བའི་སྐབས་ཚིག་འདི་དེ་སྐབས་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། འདི་ལ་ཟེར་བའི་སྐབས་དེ་འདྲའི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་ལ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་འདི་གསར་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་ཡག་མེད་པ་རེད། ཚུར་བསྒྲུབ་ཡག་ཡིན་དུས་གསར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་ཡག་མེད་པ་རེད་ག་རེ་ཟེར་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་རེད། ཕར་སྤྲང་ཡའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་མ་རེད། ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་ཉོན་མོངས་ཡེ་ནས་ཟད་པ་རེད། ཉོན་མོངས་ཡེ་ནས་མེད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྤྲང་བླང་ཡོད་མ་རེད། སྤྲང་བྱའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཕར་བྲལ་ཡག་ཡོད་མ་རེད། བླང་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཚུར་གསར་དུ་ཐོབ་ཡག་ཡང་མེད་པ་རེད། སྤྲང་བླང་བྲལ་ཐོབ་མེད། འདི་ཡིན་དུས་སྒྲིབ་བྲལ་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་ཤོག །སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདི། ཚུར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བ་དེ་འདྲ་བྱུས་ནས་ཡོང་བ་རྟོགས་པར་ཤོག་གསུངས་པ་རེད་འདུག །ད་འདི་ནི་སྙིང་རྗེ་རེད། འདི་ཚོ་ཧྲག་ཙམ་གོ་བདེ་པོ་ཡོད་རེད།

ཟ སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ།

འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། །
མ་རྟོགས་དབང་གིས་མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འཁྱམས། །
སྡུག་བསྔལ་མུ་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །
བཟོད་མེད་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག །

༡ དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་གོ་དགོས་པ།

དེ་ལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ལ་སྤྱིར་བཏང་གསུམ་ཡོད་རེད། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་གསུམ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་འདི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྔོན་འགྲོ་སྐབས་ལ་བཤད་ཚར་བ་རེད། ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱར་ཚར་བ་རེད། འདི་དེ་ལ་མི་དགོས་བ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདིའི་སྐབས་ལ་གཙོ་བོ་འདི་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་ཡང་། མ་རྟོགས་དབང་གིས་མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འཁྱམས། །སྡུག་བསྔལ་མུ་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །བཟོད་མེད་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཟེར་ཡའི་བཟོད་དུ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་འདི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་

རྫེ་ལ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་འདུག །འདི་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་ནས་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་པ་རེད། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་འདི་གདུས་སྐྱེ་གྱི་རེད་ཟེར་ན། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་འདི་མཐོང་ཚར་ནས་དམིགས་མེད་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ཀྱི་འདུག་བ། དེ་རེད་མ་གཏོགས་ཚབ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་འདི་མ་མཐོང་བ་ལ་དམིགས་མེད་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

༢ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་རུང་དུ་བསྟན་པ།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་ནམ་འགྲོ་བའི་གནས་ཚུལ་འདི། དུས་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རེད། འདི་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནས་ཙཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནས་ཙཤད་ཡོད་དུས།

འགྲོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་རྒྱུ། །

ཞེས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་བསྟད་པ་རེད། མ་འོངས་པ་ལ་འཚང་རྒྱ་རུང་ཡིན་པ་རེད། འཚང་རྒྱ་རུང་ཡིན་པ་ཡིན་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས༑ ས་བོན། ནུས་པ། རིགས། ག་རེ་ལབ་ན་ཡང་གང་ལྟར་འདི་ཡོད་པ་རེད། ས་བོན་འདྲ་པོ་འདི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་འདི་དུས་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རེད། ངོ་བོ་ལ་ཆོས་ཉིད་འདི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་རེད་འདུག །ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཁྱབ་བསྟད་པ་རེད།

༣ གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྒྲིབ་པར་བསྟན་པ།

ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་འདི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྒྲིབ་བསྟད་དུས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་རེད་འདུག་ཨ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཟུགས་འདི་སྒྲིབ་པ་བཞིན། གསེར་གྱི་གཟུགས་འདི་ས་དང་རྡུལ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིབ་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་······ སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་བསྒྲིབ་བསྟད་པ་རེད། མ་གཏོགས་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་སེམས་ཅན་དང༌། སངས་རྒྱས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད། སྤང་བྱ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་ཆ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅན་གནས་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་སངས་རྒྱས་དང༌། སེམས་ཅན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད། འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་མ་འགྱུར་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་དུས་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་བྱུས་ནས་གང་ལྟར་ག་རེ་རེད། འོ་སེམས་ཀྱི་རང་ངོ་ཟིན་མ་ཟིན་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ལ་གཙོ་བོ་འདི་འཁྲུལ་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་འདི་སེམས་ཀྱི་རང་སོ་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བཞག་ཡོད་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་སོ་མ་ཟིན་ཡོད་དུས་འཁྲུལ་པ་ཞེས་ཙཤད་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་རང་སོ་འདི་ཟིན་ཡོད་དུས་གྲོལ་བ་ཞེས་ཙཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་འདི་དུས་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རེད་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ

ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་རེད། དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་ཁྱབ་བསྡད་ཡོད་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ན་ག་རེ་བྱས་ནས་འཁྲུལ་པ་རེད་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱིས།

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །

འོན་ཀྱང་གློ་བུར་དྲི་མས་སྒྲིབ། །

ཅེས་བཤད་ཡོད་དུས། མ་རྟོགས་དབང་གིས་མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འཁྱམས། །ཟེར་ཡག་འདི་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ག་རེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ལས་མ་འདས་པ་རེད་དེ་ཡིན་ན་ཡང་འདི་མ་རྟོགས་པ་རེད། ག་རེ་བྱས་ནས་མ་རྟོགས་པ་རེད་ཟེར་ན། མ་རིག་པ་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་དེའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་ . . . པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡིས་མ་མཐོང་བ་རེད། ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རེད། ཁ་སང་མགོ་ལ་བཤད་པ་ནང་བཞིན་གྱི་རང་སྣང་ལ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་བ། རང་རིག་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་གཉིས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་འཁྱམས་ཡོད་དུས། དེ་འདྲ་མ་གཏོགས་མ་རིག་པ་དེའི་དབང་གིས་རང་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འདི་རང་གིས་མ་མཐོང་བ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་མེད་པ་རང་གི་རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་བཟོ་ནས་དཔེར་ན་བུམ་པ་ནང་ལ་ཐིམ་སོང་བའི་བུང་བ་ནང་བཞིན་རེད། བུམ་པ་ནང་ལ་ཆུད་བསྡད་པའི་བུང་བ་ནང་བཞིན་གྱི་དོན་མེད་པའི་འཁོར་བར་འཁོར་བསྡད་པ་རེད། མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མུ་མཐའ་མེད་པར་འཁྱམས་བསྡད་པ་རེད། དེ་འདྲ་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མུ་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ། དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོང་བསྡད་པའི་སེམས་ཅན་མུ་མཐའ་མེད་པ་དེ་རྣམས་ལ་དོན་མེད་པ་རེད༑ ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། རང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་མི་དགོས་ཡའི་ཆ་རྐྱེན་ཆ་ཚང་ཚང་བསྡད་ཡོད་རེད་དེ། རང་ལ་དེ་འདྲའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་མི་དགོས་པའི་ཆ་ཅན་འདི་བེད་སྤྱོད་བཏང་མི་ཤེས་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ཆ་ཅན་འདི་ངོས་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་ཡོད་དུས། དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞིག་མྱོང་བསྡད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྡུག་བསྔལ་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ལྟ་བུ་མྱོང་བསྡད་པའི་སེམས་ཅན་འདི་གཙོ་བོ་ག་བ་ནས་ཡོང་བ་རེད་ཟེར་ན། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་འབྱུང་ནས་གཙོ་བོ་འདི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་འཁྲུལ་སྣང་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་རེད། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་ཟེར་ན་དེ་ལས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དེ་འདྲའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་འདི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བཟོད་མེད་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཟེར་ཡག་འདི་གཙོ་བོ་འདི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་གོ་སོང་ཨ།

༨ སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

ད་ལྟ་འདི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་

པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཕ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཞལ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞལ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ག་རེ་བྱས་ནས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན་སྙིང་རྗེ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་མཚན་ཉིད་པ་འདི་སྐྱེ་ཡག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་མ་འོངས་པ་ལ་འཚང་རྒྱ་ཐུབ་ཡ། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཐུབ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་རྫོགས་བསྡད་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་དེའི་སྟེང་ལ་སླེབས་ཡག་ལ་དཀའ་ལས་མེད་པ། དེ་འདྲ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་རེད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་གཟིགས་བསྡད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡིས་གཟིགས་ཡོང་དུས་དེ་འདྲ་ཞིག་གཟིགས་ཡོང་དུས་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་རང་ལ་རང་གིས་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་ནས་འདི་བེད་སྤྱོད་བཏང་མ་ཤེས་ནས་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞིག་མྱོང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་མ་གཏོགས་རང་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཐའ་དག་ཐོབ་ཡའི་ཆ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་མེད་ན། གཙོད་ཅིག་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནའང་སངས་རྒྱས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། །
སྡུག་ལ་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །
མྱ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། །
དོན་གཉེར་སྨོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན་ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་གི་མ་རེད། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེ་གི་མ་རེད། ཐར་པ་དོན་གཉེར་བྱས་ནའང་ཕན་འདོགས་ཀྱི་མ་རེད། ཕྱི་རོལ་པའི་ཐར་པ་བསྒྲུབ་པ་ནང་བཞིན་ཆགས་འགྲོ་ཡའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐར་པ་བསྒྲུབ་ན་ཡང་དོན་ཡོད་པ་རེད། ཐར་པ་སྒྲུབ་ན་སྒྲུབ་རིན་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དོན་དག་རྩ་ནས་མེད་པ་ལ་ཆ་རྐྱེན་ཡོད་ཀྱིན་ཡོད་ཀྱིན་ལ་འཁོར་བ་ལ་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་རུང་བ། སྐྱེ་ཆོག་པ། སྐྱེ་རིགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་དུས། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་ཞལ་པ་རེད། བཟོད་མེད་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག །དེ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྗེ་དེའང་གང་ལས་སྐྱེས་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་དགོས་པ་རེད། འཕགས་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཁྱད་པར་འདི་འཕགས་པ་འདི་ས་དང་པོ་ཐོབ་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། མཐའ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་གཉིས་པོ་འདི་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་འཕགས་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་རེད། ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་འདི་མེད་པ་རེད། འདི་ཡིན་དུས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་འདི་སྐྱེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཡོང་དགོས་ཀྱི་རེད་ལབ་པ་རེད་འདུག །དཔེར་ན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་བཞག་ཏུ། །
གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ན། །

དངོས་འཛིན་གདོན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ། །
ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། །
ཞེས་ཚཤད་པ་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིའི་བློས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་གོམས་པ་འདི་ཡག་པོ་ཞིག་རྫོགས་ཡོད་དུས་དངོས་འཛིན་གདོན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་ལྷག་པར་དུ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་གསུངས་པ་རེད། དཔེར་ན། མ་གཅིག་ལ་བུ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་ན་བརྩེ་བ་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་བུ་འདི་ཡང་ནད་ཀྱིས་ཟིན་སོང་བ་འདྲ་པོ་དང་། སེམས་གདོན་གྱིས་ཟིན་སོང་བ་འདྲ་བོ། འབྱུང་པོས་གནོད་པའི་ཐོག་ནས་སྨྱོ་སོང་བ་འདྲ་པོ་ཚགས་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་རེད་མ་གཏོགས་སྙིང་རྗེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་གི་མ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་གྱི་སྒྲིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོད་དུས། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོད་དུས། ས་དང་པོ་འཕགས་པ་ཐོབ་ཡོད་དུས་སྙིང་རྗེ་དང་གྲོགས་སྟོང་པ་ཉིད་མཉམ་དུ་འབྲེལ། ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་པོ་འབྲེལ་ཡོད་དུས། དངོས་འཛིན་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། སྙིང་རྗེ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་རེད། འོ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཟེར་ཡག་འདི་དམིགས་མེད་སྙིང་རྗེ་ལ་སློབ་སོང་།

འ སྙིང་རྗེ་སྟོང་ཉིད་དང་ཟུང་དུ་འཇུག་དགོས་པ།

བཟོད་མེད་སྙིང་རྗེའི་རྩལ་ཡང་མ་འགགས་པའི། །
བརྩེ་དུས་ངོ་བོ་སྟོང་དོན་རྗེན་པར་ཤར། །
ཟུང་འདུག་གོལ་ས་བྲལ་བའི་ལམ་མཆོག་འདི། །
འབྲལ་མེད་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བསྒོམ་པར་ཤོག །

དེ་འདྲའི་སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་སྙིང་རྗེ་ཀྲུང་པ་བྱས་ནའང་ཕན་གྱི་མ་རེད། སྟོང་ཉིད་ཀྲུང་པར་ཤོར་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བདུད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཡོད་གསུངས་པ་རེད། ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་རེད། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་རེད། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཟེར་ཡག་འདི། སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་འདི་རེད། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཟེར་ཡག་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཅིག་གིས་སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལ་འཆིང་གི་ཡོད་རེད། གཅིག་གིས་ཞི་བ་མྱང་འདས་ལ་འཆིང་གི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་གཉིས་པོ་སྤང་ཡག་ལ་ཕར་ཕྱིན་ནང་ལ།
ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །
སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །
ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །

ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །

ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་འབྲས་ཡུམ་ཞེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཐག་ཉེ་རུ་འགྲོ་ཡག་འདི་ག་རེ་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཆ་ཤད་ཡོད་རེད། རིང་བ་འདི་ཉན་ཐོས་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལྟ་བ་ཆ་ཤད་ཡོད་རེད། ཉེ་བ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཆ་ཤད་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་ག་བ་ལ་རག་ལས་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། སྟོང་སྙིང་གཉིས་ཀྱི་ཟུང་འཇུག་གི་ལྟ་བ་ཞིག་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཆ་ཤད་ཡོད་རེད།

༡ སྙིང་རྗེ་མ་འགགས་དང་ནས་སྟོང་ཉིད་ཤར་དགོས་པ།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཡིན་ཚུལ་འདི། བཟོད་མེད་སྙིང་རྗེའི་རྩལ་ཡང་མ་འགགས་པའི། །ཞེས་སྙིང་རྗེའི་རྩལ་ལམ་སྙིང་རྗེའི་ནུས་པ་འདི་མ་འགགས་པ་འཆར་བཞིན་པའི་དང་ནས་བརྩེ་བའི་དུས་དེ་ཉིད་ནས། བརྩེ་དུས་ངོ་བོ་སྟོང་དོན་རྗེན་པར་ཤར། །བརྩེ་བའི་དུས་དེ་ཙམ་ནས་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་གནས་ལུགས་འདི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་རྗེན་པར་ཤར་སོང་ན་འོལ་སྤྱི་ཙམ་མ་ཡིན་པ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པ། འོལ་སྤྱི་དོན་སྤྱི་ཙམ་འདྲ་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ས་དང་པོ་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བརྩེ་དུས་ངོ་བོ་བརྩེ་བའི་དུས་དེ་ཉིད་ནས་སྟོང་པ་ཡིན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྐབས་ནས་བརྩེ་བའི་རང་མདངས་མ་འགགས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་བརྩེ་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཁག་ཁག་ཤོར་སོང་བ་ཡིན་ན། སྙིང་རྗེ་སྐབས་ལ་སྟོང་པ་བརླག །སྟོང་ཉིད་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་སྙིང་རྗེ་བརླག་ན་འདི་ཉམས་ལེན་འདི་ལྟ་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་མ་ཤེས་ན་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ལྟ་བ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བརྩེ་བའི་དུས་དེ་ཉིད་ནས་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཡིན་པ། ངོ་བོ་སྟོང་བཞིན་དུ་ལའང་བརྩེ་བའི་སྙིང་རྗེ་གཉིས་སུ་རྩལ་མ་འགགས་པ། འོ་དེ་འདྲའི་རྗེན་པར་ཤར། རྗེན་པར་ཤར་ཟེར་བའི་སྐབས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རེད། མངོན་སུམ་དུ་ཤར་བ། ཟུང་འཇུག་གོལ་ས་བྲལ་བའི་ལམ་དེ་འདྲ་པོ་འདི་གོལ་ས་བྲལ་བའི་ལམ་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པ་རེད། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་འདི་རོ་མཉམ་པའམ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་པོ་འདི་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ལྟ་བ་འདི་ལམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ལམ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནོར་འཁྲུལ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་རེད། ལམ་མཆོག་འདིར་འཁྲུལ་མེད་ཟེར་དུས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉིན་མཚན་དང་འབྲལ་བ་མེད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒོམ་ཐུབ་པར་ཤོག །

༥ ལམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུལ་སྨོན་པ།

སྒོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་སྦྱིན་དང་མངོན་ཤེས་དང་། །
སེམས་ཅན་སྨིན་བྱེས་སངས་རྒྱས་ཞིང་རབ་སྦྱངས། །
སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་རྫོགས། །
རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཤོག །

ད་རྫོགས་སོང་། སྒོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་སྤྱན་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། དེ་འདྲ་བ་སྒོམ་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་། ཉམས་དང་རྟོགས་པ། སྙིང་རྗེ་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཡང་སྤྱན་ལྔ་དང་། མངོན་ཤེས་དྲུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པ་ལ་སྤྱན་ལྔ་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་མེད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ཁམས་དང་། དབང་པོ། མོས་པ་སོ་སོ་དང་སྦྱར་ནས་ཆོས་སྟོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་སྐྱོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐོབ་ཡག་ལ་སྦྱངས་ཐུབ་པར་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་གིས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་་་རྒྱས་གོ་འཕང་འཐོབ་དགོས་ཀྱི་རེད་ལབ་པ་རེད། དེའང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐའ་དག་མ་སྨིན་པ་འདི་སྨིན་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད༑ དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན། ཆོས་ཟེར་ན་ཡོན་ཏན་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདི་རྫོགས་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཡག་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མཐར་མ་ཕྱིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡའི་ནུས་པ་ཡོད་ཡོད་རེད། རང་སངས་རྒྱས་ནའང་རྒྱས་ཐུབ་པ་བྱས་ཀྱི་རེད། རྒྱས་ཐུབ་ཡའི་ཆ་རྐྱེན་ཡོད་རེད། རྒྱས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མཐར་མ་ཕྱིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་རེད། དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དུས་མ་ཡིན་པ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་བཙུག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོའི་ནང་ལ། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་རྫོགས་ཡག་དེ་ལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ཡག་ཅིག་བཤད་ཡོད་ས་རེད། དེ་ནས་སྨིན་པ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནང་ལ་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ལ་སྨིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་དགུ་འདྲ་པོ་ཞིག་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་་་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་དགུ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ནས་སྨིན་སྟངས་ཤིག་བཤད་ཡོད་ས་རེད། སྦྱང་ཡག་དེ་ལ་འདུག་སེ་བྱས་ནས་ཞིང་རབ་ཏུ་སྦྱངས་ཡག་འདི་ད་ལྟ་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་ནང་ལ།

དེ་ལྟར་མ་ལུས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ། །

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་ལ་འཇུག །

ཟེར་ཡག་གི་སྨོན་ལམ་རྒྱབ་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་རྫོགས་པ་དང་། སྨིན་པ༑ སྦྱངས་པ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་མཐར་ཕྱིན། མཐར་ཕྱིན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག །

ར སྨོན་ལམ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ

ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་དང་། །

རྣམ་དཀར་དགེ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་མཐུས། །
དེ་ལྟར་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །
སྨོན་ལམ་རྣམ་དག་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

འདི་མཚམས་སྦྱོར་འདྲ་པོ་བཞག་རེད་བཞག །ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་། རང་གི་ཚེ་རབས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་དགེ་བ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཇི་སྙེད་བསྒྲུབས་ཡོད་པ་དེའི་མཐུས། དེ་ལྟར་བདག་རང་ཉིད་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་དོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ་གང་དང་གང་བཏབ་པ་དེའང་་་་་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་རེ་བ་མེད་པ། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ནས་ཚཕད་པའི་འདུན་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྫོགས་སྦྱངས་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པའི་བློ་གཉིས་པོ་དེ་ཡིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྨོན་ལམ་ག་རེ་བཏབ་ཡོད་པ་འདི། དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་གྲུབ་པར་ཤོག་ལབ་པ་རེད། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་གཅིག །ང་རང་གི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་དང་གཉིས༑ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་གསུམ་པོ་འདི་འཛོམས་ན་གྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་ནང་ལ་འདུག་ཨ། འདི་གསུམ་མ་རྫོགས་ན་རེ་རེ་བའི་ཐོག་ནས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར། སེམས་ཅན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཁོ་ན་ཡིས་ཀྱང་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཁོ་ན་ཡིས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཁོ་ན་ཡིས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེ་གསུམ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་སྨོན་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འགྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ལབ་པ་རེད་བཞག །ཅུང་ཅུང་ཞིག་རེད། རྒྱས་པ་ནི་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། སྨན་སྡོང་མཚམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་ལ་གཟིགས་གནང་། འདི་ནས་ལྷག་པོ་ཞིག་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོད་ས་རེད།

ལ བསྔོ་བ་དང་བསྡུར་བྱང་།

བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །
ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དགྲ་རྣམས་ཕམ་བྱས་ཏེ། །
སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་ཐ་རླབས་འཁྲུགས་པ་ཡི། །
སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་འགྲོ་བ་གྲོལ་བར་ཤོག །།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་བལ་ཡུལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་དཔལ་བན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་དབེན་གནས་སུ་སྐྱབས་རྗེ་་་་
སངས་རྒྱས་མཉན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་དེ་བཞིན་ཕྱག་ཆེན་སྨོན་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བ་དེ་ཉིད་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ལོའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་་

པ་དེ། རྣམ་ཀླ་ར་སྒྱོམ་སྒྱུར་ཚོགས་པ་ནས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་དབབ་དགོས་ཞེས་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་རྫོགས་གནང་ནས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བའི་
ངོར་བལ་ཡུལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གནས་འཆའ་བའི་དཔལ་ཀརྨ་ལེགས་བཤད་གླིང་བཤད་གྲྭའི་ལོ་རིམ་གོང་མ་རྣམས་
ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་དབོ་ཟླའི་དམར་རྫོགས་པ་གསུམ་པར་སྤྱི་ཞུ་རྫོགས་པར་བགྲིས་པ་དེ་ཡང་ཉོངས་པ་མཆིས་ན་
གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྤྱན་སྔར་འཆགས་ལ། ཅུང་ཟད་འབད་པའི་དགེ་བས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་
པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །དགེའོ།། །།

ཨོཾ་སྭ་སྟི་སིདྡྷི་རསྟུ། །དེང་འདིར་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་འཕྲུལ་པར་དུ། །བཞེངས་དགེས་ལེགས་བྱས་
འདིས་མཚོན་དུས་གསུམ་དུ། །བགྱིས་པའི་དགེ་ཚོགས་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས། །གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ཏེ་
མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་རྣམས་དང་། །བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་ཚེ་རིང་འབྱོར་ལྡན་ཞིང་། །མ་གྱུར་ནམ་མཁའི་
མཐའ་མཉམ་འགྲོ་བ་ཀུན། །སྒྲིབ་གཉིས་བྱང་ཞིང་ཚོགས་གཉིས་མྱུར་རྫོགས་ཏེ། །བླ་མེད་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་
པའི་རྒྱུ་རུ་བསྔོ། །བསྟན་འཛིན་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་རྣམས། །སྐུ་ཚེའི་རྐྱེན་གེགས་ཐ་དག་རབ་ཞི་
ནས༔ །བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་བླ་མེད་མཛད་བཞིན་དུ། །དམ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་སྦྲང་ཆར་འབེབས་གྱུར་
ཅིག །ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ལོ་ལེགས་ཤིང་། །ནད་མུག་འཁྲུགས་རྩོད་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་
དང་༔ །མི་མཐུན་གྲུད་པའི་མིང་ཡང་མི་གྲགས་པར། །རྫོགས་ལྡན་དང་པོའི་ལང་ཚོ་འཆར་བར་ཤོག །
དེའི་མཐུས་ཁ་བ་རི་པའི་སྐྱེ་གྲུའི་ཡིད། །རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་ལ་ཕྱོགས་པ་དང་། །མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་
ཚོགས་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་ཏེ། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་ཤོག །འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཕྱུག་
ན་པདྨོ་ཡི། །ཞབས་པད་ཧྭོ་ཏའི་ལྗོངས་འདིར་མྱུར་བཀོད་དེ། །ཞི་བསིལ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་ཟིལ་མངར་
རོར༔ །ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བཟང་མྱུར་འཆར་ཤོག །ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི། །
རིང་ལུགས་དྲི་མེད་ས་ཆེན་ཡོངས་ཁྱབ་སྟེ། །བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས། །སྐུ་ཚེ་མི་འགྱུར་
ཚེ་ལྷའི་ངོ་བོར་བརྟན། །ཕྲིན་ལས་མི་ཟད་ཉི་ཟླའི་འོད་དང་སྡེབ། །འདུས་ཚོགས་དགེ་འདུན་བགྲང་ཡས་རྒྱ་
སྐར་ལ། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆར་འབེབས་པར་ཤོག །ལྷ་རྣམས་མཁའ་ལ་ཞིས་པའི་གླུ་དབྱངས་
ལེན༔ །འགྲོ་རྣམས་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པའི་ཡུན་དུ་འཚོ། །ཀླུ་རྣམས་དགའ་བས་ནོར་འཛིན་དབྱིག་གིས་
བཀང་༔ །མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཤོག། །།

ཅེས་པའང་༧རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་ཨོ་རྒྱན་ཕྲིན་ལས་རྡོ་རྗེ་མཆོག་དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་སྟེང་། འོག་མིན་མཚུར་ཕུའི་གདན་
སར་ལྷུགས་རྩོམ་གནང་བའི་རྟེན་གསུམ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་བྱིན་རླབས་ཅན་ནོ།། །།